

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona. Negyedévre 9 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér. Egyes száma helyben és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi munkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 783. Kiadóhivatal 708.

Tisztelettel felkérjük vidéki előfizetőinket, hogy az illető postahivataloknál az előfizetés megújítása iránt sziveskedjenek lehetőleg gyorsan intézkedni, hogy a lap küldése fönnakadást ne szenvedjen.

A külügyi expozé.

Budapest, január 27.

Aehrenthal báró külügyminiszter ur rosszul választotta meg a jogczimet arra, hogy a magyar delegáció bizalmát magának kikérje. Ő ugyanis mai expozéjának végén azt a reményét fejezi ki, hogy előadásával meggyőzte a külügyi bizottságot arról, hogy a miniszter hű maradt a régi alapelvekhez, melyek eddig helyesléssel találkoztak. Ha ez igaz, ha a külügyminiszter valósággal meggyőzte a delegátus urakat arról, hogy a külügyi politika mindenben a régi maradt, akkor ez éppenséggel nem szolgálhat jogczimul a bizalom megszavazására. Mert a bécsi külpolitika, különösen a Keleten husz év óta nem volt más egyéb, mint a nemtevés, mozdulatlanság, a tespedés politikája. Ennek a politikának a megalapítója ebben a monarchiában Kálnoky volt. Ismertük akkoriban Aehrenthal, mint Kálnoky hű titkárat és hű ragaszkodása mesteréhez legfeljebb arra adhatott neki jogczimet,

hogy kövesse mesterét a pétervári nagy-követi palotába, amelyet régen Kálnoky töltött be, de Kálnoky iskolája nem jogczim a magyar delegáció bizalmának elnyerésére. A tespedés politikájában a jelenlegi külügyminiszter közvetlen elődje is követte ugyan Kálnoky, de Goluchovszki nagyon jól átértette azt, hogy ezt a politikát, ha lényegében változatlan marad is, legalább más, tetszősebb köntösbe kell burkolni. Goluchovszki olykor-olykor majd Törökországot, majd az egyik, majd a másik balkán államot fenytette meg, magára öltötte a fényt és árnyat egyaránt és mindenféle — nem osztogató, de legalább fennen hirdető bíró tógáját, szemünk elé kápráztatott mindenféle nagyhatalmi tengerészeti ábrándokat, szóval legalább igyekezett külpolitikáját olyan színben feltüntetni, mintha nem követné a tespedés rendszerét. Goluchovszki nyilvánvalón érezte, hogy Kálnoky iskolájának nincsenek hívei Magyarországon és nagyon jól tette, hogy óvakodott attól, hogy elődjének politikájával még kérkedjék is. Aehrenthal most újból fel akarja támasztani a Kálnoky-féle rendszert. Hogy sikerülni fog-e ez neki, azt természetesen nem tudhatjuk, de annyit merünk biztosra venni, hogy ez a politika, ez a törekvés a külügyi politikában, nem tarthat számot a magyar delegáció bizalmára.

A tespedés politikája arra vezetett, hogy eljártunk felsőbbségünket a balkán népek szemében. Ez a politika adta meg az első nagy lökést az első bolgár fejedelem elűzésére és a nyomában keletkezett Kaulbarsok és egyéb orosz összeesküvők garázdálkodására Bulgáriában és az egész Balkánon. Ez a politika vezetett bennünket Canosszára, mert az canosszai ut volt, amelyet Goluchovszki 1896. év májusában tett Pétervárra, ahol elalkudta felsőbbségünket a balkáni kérdésekben Oroszország előtt azért, hogy ez (egyelőre legalább) mondjon le területi hódításokról a Balkánon. Mert ezzel lemondott a bécsi külügyi hivatal is arról a szerepéről, amelyet Andrassy Gyula számára kijelölt, hogy tudniillik erkölcsi háttérőül szolgáljon a Balkán népei számára, hogy ezek a népek Oroszországtól, mint a népszabadság eltiprójától elhidegüljenek és miránk, mint szabadságuk védelmezőire támaszkodjanak. Nem akarjuk a bibliai tál lencse példáját felmelegíteni az orosz-osztrák alku jellemzésére, ámbár ez a példa nagyon is ráillik arra a megállapodásra, mely szerint mi lemondunk felsőbbbségi jogunkról, amelyet egy halhatatlan nagy magyar diplomata vivott ki számunkra annak fejében, hogy Oroszország is mondjon le arról, amiről a berlini kongresszuson ugy is lemondott már és amihez többé semmi néven nevezendő joggal

Színházak januárban.

Írta: Váradi Antal.

(Utánnyomás tilos.)

A játékművészet elsősegeért jelenleg két színház versenyez: a Magyar- és a Vigszínház személyzete. Az előbbeni majdnem másfél évtizedes művészi múltjával, egy törzskart képez, amely vezetésben szilárd, erélyben fogyhatatlan s az összetanultság erős argumentumát dobja a mérlegbe. Nagy igyekezettel törtét nyomába a Magyar Színház, amelynek fiatal gárdája olyan, mint a forradalmi felkelők, tüze ifju, fegyvere még csak kasza, meg írástély, de a szekszárdi ember mondása szerint — majd lesz annál fegyver, akivel összeveszek! A Vigszínháznak hatalmas erősségei vannak és nagy szerencsége. A Magyar Színháznak most felfedezett, igen értékes tehetségei, akik már megkapták a tűzkeresztséget. Három hatalmas darabban mutatkoztak be győzelmesen. Most már nincs egyéb hátra, mint öregedni. Ha sikerül ezt a személyzetet csak három esztendőig is együtt tartani, a jelenlegi státusban, a jelenlegi foglalkoztatás mellett, akkor kérdésessé lesz az elsőség. Feltevé, hogy a Vigszínház stagnál s nem gyarapszik új és fiatal erővel. A legújabb akvizíciói nem szerencsések. A női gárda pedig egyik-másik szerepkörben alapos kiegészítésre szorul.

A Vigszínháznak elvéve vannak eredeti darabokkal sikerei. A Magyar Színház megpróbálkozott dramatizált regényekkel, de jókor abban hagyta. Ebből a sütetből elég volt egy lepény. Most becses külföldi dolgokat produkál s a darabok értéke és jósága támogatja fiatal szereplőinek lépéseit. Mert jó darabokban nem

nehéz jól játszani, ha tud valaki. De rossz darabban tudhat mégugy, a publikum nem a mentő kísérletet méltányolja, hanem elítéli a bukott darabot és a „mit gefangen, — mit gehangen“ elve szerint a szereplőkön is elveri a port. Hogy a szerzők csakis a színészt okolják minden bukásért, az talán nem szorul bővebb kommentárra.

De, hogy sorra vegyem a beköszöntött új esztendő első színházi próbálkozásait, kezdjük, úgy illik, a legöregebben.

A jó Nemzeti! Hogy van, édes öregem? Birja még? Jár-e a publikum? Egészségesek a primadonnák? Köhögős egy kicsit? No persze, ez a kutya idő. No, meg aztán a kor. Hja, más világ volt ezelőtt negyven esztendővel... Nem volt akkor konkurrenzia. Amit mi adtunk, az adva volt. Akinek nem tetszett: beszélhetett. Hová appellált? — De bezzeg most... Ez a sok kölyök tele lármázza a közönség fülét modernizmussal, új irányok, új darabok, új stílus. Mi a mennydörgős méneknek az? Hát ami jó volt nyolczvan esztendeig, az most egyszerre nem jó? Átkozottul furcsa. Pedig ugy van.

Eszembe jut a vén markotányosné históriája, aki elcsudálkozott, mikor este a kintinban összeszámoltak s a fiatalok mind kevesebbet számoltak be, mint ő. „No, én nem tudom. Én most is csak ugy szolgálok, mint a forradalom előtt és mégis több a jövedelmem!“ Hja, a szerzett jogok.

Mert ezzel a jelszóval még mindig találkozunk. Hogy alkalmas-e valaki erre vagy arra a szerepre, azt nem a képesség, a kor, hanem a szerzett jogok szabják meg. Főleg ez jogosít a túlfelépésekre is. De ne kalandozzunk el messze. Maradjunk a januáriusnál.

Január hozott három újdonságot a Nemzeti-

nek. Egy kicsit, egy nagyobbat és egy legnagyobbat. Lapunkban kellő érték szerint volt méltatva mind a három. A legutóbbival, Ferencziével, csak azért foglalkozom, hogy az általam megpendített szereposztási kérdést taglalhasam egy kicsit.

A világ minden színházában megvan a szerzőnek az a joga, hogy a maga darabját kedve szerint kiosztthassa. Hiszen ez első sorban a színház érdeke. Nálunk nem tudom, hogy van. Nem tudok eligazodni az ellentmondásokban. A szerzők azt mondják, az igazgató kívánja ezt meg azt a szereposztást. Eseteket tudnék bőszesen felhozni. Az igazgató a szerzőkre hárítja a felelősséget. Melyiknek van igaza? Azt az egyet látom, hogy mindig ugyanazok az emberek játszanak, némelyik mindig, némelyik soha. A sajtó, fájdalom, nem avatkozik a dologba, fajt accompli előtt áll a darab előadásánál s nem jut eszébe azt kérdezni: hogy lett volna jobb? Föltétlen bizalom ez az igazgatóságban? Nem hiszem. Nemtörődés a dologgal? Nem gondolnám. Mi hát? A szerzett jogok respektálása? Talán csak nem?

A Vigszínház két újdonságot is bocsátott világgá ebben a hónapban. Különös szerencsége egyikkel sem volt, de alkalmat adott egyik-másik kiváló művészenek, hogy produkáljon és ez is valami, sőt: sok. Egy olyan sikerekre támaszkodó színház megengedheti magának azt, hogy egyes művészeit nekik konveniól szerepekben játszassa, mert azt megköveteli a művész-vér, hogy foglalkoztassák. Berozsdásodik a legjelesebb talantum is, ha nem működtetik. Ez pedig tisztán az igazgató dolga s azért rengeteg az ő felelőssége a reá bízott talantumok dolgában. Azoknak ő a sáfára; az ő jóakarata vagy rossz-

nem bírt. Éppen e napokban tartottak nálunk üléseket a Shakespeare-féle kultusz felelevenítésére. A biblikus példánál sokkal közelebb áll hozzánk az a példa, amelyet a Shakespeare-kedvelők bizonyára jól ismernek, amely előfordul „Antónius és Kleopatra” második felvonásában, ahol Menas halkán azt mondja Pompejus alkujáról: „Atyád, Pompejus, sohasem csinált volna ilyen megállapodást.” Mi is mondhatjuk a külügyminiszter uraknak: „Andrássy, keleti politikánknak az apja, sohasem ment volna Pétervárra egy ilyen alkuért...”

Nekünk úgy tűnik, hogy báró Aehrenthal okult két elődjének példáján. Ő bizonyára szem előtt tartja azt, hogy mindkét elődje azért bukott meg, mert beleavatkozott Magyarország belügyeibe. Ez a kettős példa bizonyára nem téveszti el jó hatását a jelenlegi külügyminiszterre, csak hogy úgy látszik, hogy báró Aehrenthal a tanulságot e kettős példából tulhajtja. Mi ugyanis azt vesszük észre, hogy ő nemcsak attól fázik, hogy magyar belügyekbe avatkozzék, hanem még attól is, hogy a magyar politikát tanulmányozza és megértse és belőle hasznot huzzon. Kénytelenek vagyunk feltenni róla, hogy nem szerzett tudomást arról, hogy Magyarország parlamenti és politikai strukturájában milyen alapvető átalakulás ment végbe a legutóbbi időben. Mert ha tudná ezt a végbement átalakulást, akkor nem hivalkodott volna azzal, hogy politikája hű maradt régi alapelveihez és nem hivatkozott volna arra, hogy ezek mindig helyesléssel találkoztak a magyar delegációban. Nem hivatkozott volna pedig erre azért, mert ez nem felel meg a valóságnak. A függetlenségi párt, amely ma Magyarországon többségben van, nem helyeselte soha a bécsi külpolitika régi alapelveit. Nem helyeselheli ma sem, mert nem látja benne kifejezve azt a politikát, mely megegyezik a magyar nem-

zet szellemével, a magyar hagyománnyal, a magyar történelmi multtal és azzal az alapeszmével, a melyet egy magyar külügyminiszter rakott le és diadalra is vitt a berlini kongresszuson. A Kálnoky, az Aehrenthalok politikája nem hus a mi husunkból és nem vér a mi vérünkéből. Kálnoky és Goluchovszki tudták azt nagyon jól, ők tisztában voltak vele, hogy Magyarország csak kényszerítésből tűri az ő politikájukat, ha nem is lelkesül érte. Ők nem vitték diadalra a magyar hagyományt a külpolitikában, de azért nem volt bátorságuk ezt a hagyományt kitagadni vagy vele nyíltan szembeállni. Ezt a magyar delegáció átértézte és — honorálta is. De a magyar delegációnak, szerintünk, kötelessége protestálni az ellen, hogy a külügyminiszteri székről azt a történelmi hamisítást hirdessék, hogy a mai többség valaha helyeselte volna az osztrák külpolitika régi alapelveit.

Az expozé többi részeire alig érdemes szót vesztegetni. A Balkán-népek örökös csetepatéi nem igen változnak egyik évről a másikra. A műrzségi programm még mindig nem sokban emelkedett ki a diplomáciai jámbor óhajok ködgomolyagából. A vasúti csatlakozások, Bécsből Budapesten át Athenig, a melyeket a külügyminiszter élénk varázsol, egy szép jövőnek a rajza és nem akarjuk a külügyminisztertől elvitatni szép és lelkesítő előrelátását. A világtörténelem folyamán valamikor bizonyára meglesznek ezek a vasúti csatlakozások is. Reméljük, hogy az a külügyminiszter, aki ezeket a csatlakozásokat megéri, már nem fog többé azzal kérkedni, hogy külpolitikánk alapelvei a régié maradtak.

Budapest, január 27.

A főrendiház csütörtökön, e hó 30-án, ülést tart, amelyen az újoncziasivatokat tárgyalják.

Új főispán. A hivatalos lap jelenti, hogy a király Simonyi Bélát, Bars megye alispánját, e megye

főispánjává nevezte ki. Ugyanekkor a Bars megye főispáni teendőinek ideiglenes ellátására adott megbízás alól fömentette a király, Lippay Gézá, Győr megye főispánját.

A főrendiház bizottságából. A főrendiház igazoló bizottsága február hó 1-én, szombaton déli tizenkét órakor ülést tart. Az ülés tárgya a főrendek jegyzékének folytatolagos kiigazítása. — A főrendiház mentelmi bizottsága február hó 1-én, szombaton déli 12 órakor ülést tart. Az ülés tárgya a temesvári királyi főügyésznek folyó évi január hó 19-én kelt felterjesztése párvialdal vétségével vádolt báró Ambrózy Gyula főrendiházi tag mentelmi jogának felfüggesztése tárgyában.

Vasutasok gróf Batthyány Tivadarnál. A Magyar Szent Korona Országai Vasutas Szövetségének nagyszámú küldöttsége tisztelgett tegnap délelőtt gróf Batthyány Tivadarnál, hogy változatlan ragaszkodásáról biztosítsa elnökét azon támadásokkal szemben, amelyek őt Vázsonyi Vilmosnak, a szövetség volt ügyészenek részéről érték. A küldöttségben résztvettek a központi tisztikar és a budapesti három kerület elnöksége. Dr. Papp Vilmos tolmácsolta a vasutasok ragaszkodását és hangsúlyozta, hogy Vázsonyi Vilmosnak, a szövetség volt ügyészenek viselkedését az egész vasutas-társadalom elítéli. Batthyány Tivadar gróf válaszában kiemelte, hogy távol akar tartani minden politikát a szövetség egész működésétől. Ha csak politikai téren érte volna támadás, akkor igyekezne elkerülni minden mellette való megnyilatkozást. A támadások azonban egyéni becsületében sértették meg őt, sőt érintették az egész vasutas társadalmat is. Ezért köszöni, hogy a vasutasok állást foglaltak mellette, mert ezáltal a saját szervezetük integritásának megvédése mellett is demonstráltak. A küldöttség melegen megköszönte gróf Batthyány Tivadart.

Két választás. Trencsénből jelentik: Baross Jusztin, a trencsényi kerület képviselőjének trencsényi alispáná tőrét megválasztása folytán megüresedett képviselői állásra az alkotmánypárt részéről Béla Henrik hírlapíró, a nemzetiségiek részéről pedig dr. Stür Károly trencsényi ügyvédet emlegetik. Dr. Stür még nem nyilatkozott, csak annyit jelentett ki, hogy nemzetiségi programmal a jelöltséget semmi esetre sem hajlandó elfogadni. A tót nemzetiségiek erősen mozgolódnak és vezéreik izgatják a népet. — Szabadkáról jelentik: A központi választmány az I. kerületben a képviselőválasztást február 8-ára tűzte ki. A szabadkai függetlenségi polgárság szombaton megtartott gyűlésén Gyelmis Gerőt jelölte, ki csak azzal a feltétellel vállalta a jelöltséget, ha ehhez az országos függetlenségi párt elnöksége is hozzájárul. Vasárnap érkeztek a kerületbe Barabás Béla és Lovász Márton képviselők, kik az országos függetlenségi párt elnöksége megbízásából kijelentették, hogy Gyelmisnek hosszú politikai multja biztosíték arra, hogy a függetlenségi eszmék-

akarata, — legjobb esetben nembánomsága: tétlenségre kárhoztathat nagy tehetségeket, melyeknek tétlenül elvesztegetett idejéért nem adhat kárpótlást még az sem, ha a bőrét nyuzzák le. Mit csináljon az ember egy direktor bőrével? Tehát a legelőbbi önérdéke minden direktiónak, hogy a rábizott talentumokat foglalkoztassa. Ha ezt nem teszi: vagy nem őrli a mesterségét s ez nagy baj, vagy nincs meg benne a kellő jóakarata, s ez már bűn. De térjünk csak vissza a januáriusi műsorokra.

A Király-színház folytatja a Varázskeringő sorozatos előadásait. Mindig előg a számalom, ha arra gondolok, hogy szellemes művész-embernek gyárilag kell foglalkozniok a művészetükkel. Mert, hogy valaki nap-nap után, nem: hétről-hétre minden isten áldott este újra kezdje egy és ugyanazon szerep őrítését, s lejátssza azt ötvenszer, százszor: ehhez a művészléleknek olyan megerőltetése szükséges, amely előbbutóbb letargiát von maga után. Ilyenkor van értelme a kettős, hármas szereposztásnak, hogy kiméjjük vele a művészt. Mert igaz ugyan, hogy csiszolódik a legjelesebb talentum is az ilyen, germánosan szólva: feldörgölő művészkedés alatt, de csak úgy, mint a gyémánt. A maga porával csiszolódik.

Azt tapasztaltam, hogy százszáz szeriesek eljátszása után a következő szerepben mindig megtaláltam az előbbinek a nyomát, volt légyen az előbbeni homlok-egyenest ellenkező a következővel. De hát emberi lehetőség ellen van, hogy valaki egy pár százszor megfutott ösvény után szokásból is, ne kanyarodjék ugyanoda minduntalan, ha még úgy nem akaródzik is. Napszámomunkává lesz így a művészet, s iparrá a tudomány.

De hát minden színház úgy keresi a boldo-

gufást, amint jónak látja. Kivéve a Nemzeti Színházat, amelynek ugynevezett hivatása van s amely akkor is megkeresi a maga kenyerét, ha üres. Ezért áldozhat ő a klasszikusoknak és nevelhet új nemzedéket. Teszi is.

Földvár mellett volt egy fűrészmalom, a mely, ha járt, naponta három forintjába került a gazdának. Ha nem járt, csak négy hatosba. Sokszor állott tehát a műtárgy, hogy a gazda — regresszálhassa magát egy kicsit.

A Népszínház-Vigopera megróbálkozott egy új Mascagnival. Azt hiszem: nem nagy sikerrel. Dramaturg koromban feljött hozzám egy ifjú óriás és hozott egy szindarabot. Terjedelmes vala, amit vaskosságán vettem észre. Betekintek, az a czime — Bánk bán.

Mondom: Uram, ilyen darabot már irtak egyet.

— Miattam irhattak.

— Nem ön miatt, fiatal ember, hanem ön előtt.

— Arról nem tehetek, hogy későn születtem!

— De ennek a nyomorult kornak még mindig nagyon korán. Mi még mindig tele vagyunk a Katona Bánk-jával. Várni kell egy pár száz esztendő, míg megkopik egy kicsit.

— Nem várok én, uram. Ki tudja, hol leszek én egy pár száz esztendő múlva?

(Én tudtam, de nem akartam elárulni. Mit busitsam meg a szegény gyereket?)

— Tehát uram, sziveskedjék a darabomat kitűzni.

— Csak úgy? Teketória nélkül? Hát a bírálót?

— Hát van „Bánk bán”-nak szüksége bírálatra?

— Katonának már nincs, — de a magáénak nagyon.

— Mit? Hát nem elég ez a czim? „Bánk bán”!

— Dehogyan nem. Sok is. Annyira sok, hogy meg sem bíruik.

— Uraságod nem ért engem. Már maga az, hogy valaki még egy Bánk bán-t mert írni — és én mertem — elég, hogy a publikum tóduljon. Tehát szonika elő lehet adni.

Jó hogy csak három hónapig voltam utána hivatalban, mert ha mostanig disputáltam volna vele, akkor sem győzhettem volna meg a jámbort. A Vig-Opera igazgatóságát könnyebb volt meggyőzni. Az előadta a „Parasztbecsület”-et második feldolgozásban, mikor még az első sem sikerült kiaknázni teljesen. Várom legközelebb, hogy egy új „Lear király”-t vagy „Hamlet”-et is mutassanak be. A régié megkopott renommée-ját meg kell egy kicsit aranyozni. Külömben értem az okoskodást. Mascagni, aki nemcsak nagy kompozitor, de sokkal nagyobb impozitor, fölbérelt valakit, hogy írjon még egy Cavalleriát. Sok pénzbe kerülhetett. De ki fogja fizetni magát, mert ez után tódulni fognak megint az igazi Cavalleria Rusticana-t meghallgatni, hogy helyrehozzák az elrontott szájuk ízét. Mascagni valóságos tékozló. Abban az egy felvonásban három felvonásra való melódiát tékozlott el. A párisi Comédie Française-ben egyszer egy Musset-féle egyfelvonásos darabot adtak. Az előadás után az előcsarnokban egy habbité káromkodik.

— Haszontalan tékozló ez a Musset...

— Miért?

— Őt felvonásra való szellemet elharácsol egyetlen egy felvonásban. Valóságos tékozló fiu!

De hát Musset-nek volt miből tékozólnia.

nek ezután is lelkes harciosa marad. Gyelms febrúár 2-án mondja el programbeszédét. Ellenjöltilte eddig nincs.

A külügyi expozé.

— A delegáció ülészaka megkezdődött. —

Budapest, január 27.

A delegációk érdemleges munkáját a magyar delegáció külügyi albizottsága nyitotta meg, ma délután tartva Bécsben első ülését. Ezen az ülésen mondta el báró Aehrenthal közös külügyminiszter expozéját, amelyben visszafordított a múlt esztendő világpolitikájára és megjelölte a külügyi politika ezután követendő irányát. Beszédében aggodalmasan vigyázott arra, hogy mindenhol az összbizodalom szerepéről szöjjön és gondosan tartózkodott attól, hogy Magyarországot csak meg is említsen. Éppen ez a körülmény idézte elő aztán, hogy az expozé követő vitában minden szónok kizárólag Magyarországnak a külföldhöz való viszonyát világította meg és ezek a felszólalások mutatták meg a legvilágosabban, hogy báró Aehrenthal súlyos mulasztásokat követett el, amikor a külföldi magyarellenes támadásokat vissza nem verte, de még helyre sem igazította.

Különbözik a báró Aehrenthal állásának megindásáról szóló hírek erősen tartják magukat és a delegátusok között sokat beszélnek arról, hogy gróf Thun Ferencz lesz az utóda.

Az expozéról és a delegáció ülészakának megkezdéséről tudósításunk a következő:

A külügyi albizottság ülése.

A magyar delegáció külügyi albizottsága ma délután gróf Zichy Tivadar elnöklésével ülést tartott, amelyen a közös miniszteriumok részéről báró Aehrenthal külügyi-, Schönauich hadügyi- és báró Burián pénzügyminiszterek, gróf Montecuccoli tengerészeti parancsnok, gróf Esterházy Pál, dr. Jettel Emil és Mihalovics János osztályfőnökök, báró Tallian Dénes miniszteri tanácsos, gróf Szápáry Tibor osztályfőnök, báró Gagern Miksa és Pogatscher Rezső meghatalmazottak, Horowitz Ede lovag és Thallóczy Lajos osztályfőnökök, Szalay László miniszteri tanácsos, Kuh Pál kormánytanácsos, Hoffmann Hugó tábornok, osztályfő-

Találtnak azonban elegenden, akik az egyszerű házasság-közvetítővel tartanak, akihöz egy ifjú izraelita azzal a kéressel állított be, hogy szerzenek egy szép, fiatal és gazdag feleséget.

A közvetítő feltolta a pápaszemét.

— Szép is? Fiatalt is? Gazdag is? Hallja az ur, abból én három parthiet csinállok!

Igy tehát lassan a testtel és okos beosztás az összegyűjtött anyaggal! Emlékezték arra a pörre, amelyet a negyvenes évek fiskális hagyott a fiára? Nézd, fiam. Nagypám ebből gazdagodott meg, én ebből a pörből éltem egész életemen át, most neked hagyom, élj belőle tovább.

És vannak motívumok és zenei közkincesek, amelyekből operettek éltek, élnek és élni fognak, Bécsben és Párisban. Csak nehéz rájuk ismerni.

Kétszeri színigazgató egykor új városba vonult be, ahol még sohasem játszott. Első nap mindjárt álarcos bált adott a színházban, a melyre ő maga is elment, még pedig dominóban. Hanem a sugója, a gazember, belépéskor egy czédulát akasztott a hátára: Kétszeri, színigazgató.

Persze, hogy amerre járt, kelt, összeszuktak az emberek:

— Nini, Kétszeri, színigazgató!

— Hogy a tót ménkü üssön belé! — lakad ki Kétszeri. — Amig álarc nélkül jártam, az ördög sem ismert. Mióta álarc alatt vagyok, az egész világ megösmér!...

No, én csak azt mondom — kár kinyomatni a partitúrákat!

nök, Borotha őrnagy, Lucich sorhajóhadnagy és a magyar kormány részéről: dr. Wekerle Sándor miniszterelnök, Vértessy Géza államtitkár és Ábrányi Kornél miniszteri tanácsos, a sajtóiroda főnöke vettek részt.

Gróf Zichy Tivadar elnök pont négy óraker megnyitja az ülést, felkéri a közös külügyminisztert, hogy terjeszse elő expozéját.

Aehrenthal expozéja.

Báró Aehrenthal közös külügyminiszter expozéját a következőkben ismertetjük:

Az országos bizottságok utolsó ülésezése óta sem Európában, sem azonkívül nem fordult elő olyan esemény, mely Ausztria-Magyarország állására kedvezőtlen befolyást gyakorolt volna. A helyzet majdnem ugyanaz maradt. Azok az ellentétes áramlatok, melyek az európai államrendszerben az utóbbi évek folyamán nagyobb mértékben érezhetőek voltak, nem szüntek ugyan még meg, de némileg mégis enyhültek. A békés fejlődés állandósítására irányuló törekvés mindenütt észlelhető. Arról van szó, hogy azon garanciák szaporításának, melyek a népeknek az erkölcsi és anyagi haladás után való zavartalan előmenetelt biztosítják. Az elmúlt évben ezen cél szolgálataiban egész sora állott az uralkodók közötti találkozásoknak és miniszteri értekezéseknek, melyeknek mind az volt az alap gondolata, hogy a hatalmak egymás közötti viszonyát barátságos eszmecsere után bensőbbé tegyék, vagy az esetleg fenforogó ellentéteket enyhítsék. Ugyanezen célból fontos egyezségek is jöttek létre, így az orosz-japán megegyezés, az orosz-angol megállapodás a közép-ázsiai kérdések kezelésére tárgyában és az Anglia, Franciaország és Spanyolország közötti jegyzék-váltás, mely a Földközi-tenger nyugati medencéjét és Észak-Afrikának az Atlanti-óceán mosta partjait illetően szentesítette a status quo elvét. Örömmel szolgálhatunk, hogy a közlekedés politikája a német-angol viszonyokra is kiterjed. A beállott javulást mi sem tanusíthatta volna ékezzőlőbben, mint az a szíves fogadtatás, melyben Vilmos császárt Angliában részesítették. Örülünk a német és angol nérvadói politikai tényezőik és fáradozásai által elért eredménynek, mivel megnyugtatóan szolgál, ha a velünk szoros szövetségben levő Németbirodalom jó lábon áll Angolországgal, melylyel mi a legbarátságosabb viszonyban élünk.

Olaszország barátságos.

Az országos bizottságok legutóbbi ülésezése alatt Olaszországgal való viszonyunk megbeszélésének nagy tér jutott. Megelégedéssel konstatalhatom, hogy a viszony barátságosabbá tételére irányult fáradozásaim eredménynyel jártak. Olaszországi látogatásom alkalmával ugy az udvar, mint a kormány és a közvélemény részéről igen barátságos fogadtatásban részesültem. Épp oly szívességgel találkozott Tittoni külügyminiszter ur nálunk is. Beesés volt récam nézve hallanom, hogy ő a monarchia és Olaszország közötti viszonyt éppen úgy itéli meg, mint én és hogy teljes összhangban haladunk kitűzött célunk, viszonyunk szívélyesebbé tétele felé. Reánk nézve, mint akiknek érdekeket kell megvédenünk délre és keletre a Földközi-tenger és a Kelet felé, tehát párhuzamosan Olaszországgal, ezen baráti viszony nagy jelentőséggel bír.

A balkáni reformakció.

Az Ausztria-Magyarország és Oroszország között fennálló barátság az elmúlt évben több alkalommal, különösen pedig a balkáni reformakciónál mindkét részre, de általában is igen hasznosnak bizonyult. E reformot említve, külügyi politikánk igen fontos fejezetéhez érek. A hatalmak fáradozásait tavaly olyképpen jellemoztem, hogy a műrzségi program különféle pontjait fokozatosan és óvatosan kívánják megvalósítani. A közöttük folytatott tárgyalások különféle fázisai elől, amennyiben azok be vannak fejezve, a tisztelt országos bizottság elé terjesztett vöröskönyv ad felvilágosítást. A reformoknak első sorban az volt a rendeltetésük, hogy a keresztény lakosságot megvédjék a mohamedánok erőszakoskodása és a török hatóságok sanyargatása ellen. Véget kellett vetni az 1902. és 1903-ik években uralkodott anarchikus állapotnak és megelőzni az azokból támadható bonyodalmakat. Ami a reformprogramnak ezt a részét, t. i. a keresztényeknek a törökökkel szemben való megvédését illeti, az csaknem egészen eléretett. A közigazgatás jobban kezd működni és a keresztény lakosság által a török hatóságok visszaélései és a mohamedánok tulkapásai miatt emelt igen gyakori és nem egyszer indokolt panaszok hasonlíthatatlanul ritkábban fordulnak elő. Ellenben a keresztényeknek egymás elleni irtó háborúja a legutóbbi hónapokban megint nagyobb és aggasztó arányokat öltött. E komoly és mélyen elszomorító jelenséggel szemben, annak okát kell kutatnunk. Ez kétségkívül abban rejlik, hogy a macedóniai keresztények, vagyis helyesebben a görögök, bolgárok és szerbek különféle pártvezetőségei és azoknak az illető országokban levő elágazásai a reformprogramot félreértették. A török birodalom európai részének likvidálását látták benne és erre az eshetőségre a nemzeti és egyházi birtok-állapotnak

lehető legnagyobb kiterjesztésével akartak előkészülni.

A bandák üzelmei azonban — ezt sajnálattal kell konstatalni — nem öltettek volna soha oly nagy arányokat, ha a török hatóságok a védtelen lakosságnak megoltalmazásáról kötelességükhöz képest hathatósabban gondoskodnak. A törökök elé tornyosuló nehézségeket én nem kicsinylem. Tekintetbe veendő a terület nagy kiterjedése, a csapatok aránylag alacsony létszáma és az a csekély támogatás, melyben őket a bandákkal összeköttetésben levő, vagy azok által terrorizált lakosság részesíti. Mindazonáltal nem hallgathatom el, hogy a török hatóságok a bandák leverése körül nem járnak el következetesen, hanem rapszodikusan. Egyszer-másor elhatározzák magukat néhány csapásra és azzal az illető vidéknek egy időre nyugalmat szereznek. De csakhamar megint visszaesnek keleti quietismusukba, amelyből talán nem hiányzik az a gondolat sem, hogy a keresztényeknek kölcsönös lemezárlása a török uralom fenntartásának javára válhat. A hatalmak egyesült fáradozásai csakis abban az esetben fognak eredményt felmutathatni, ha Törökország és a Balkánállamok részéről teljes támogatásba részesülnek. Törökországnak kiváló érdeke fűződik a haladáshoz, mivel e nélkül helyzete a három tartományban fenyegetve van. A Balkánállamoknak mindenképpen érdekükben áll az a haladás, mert a reformok kudarcza a macedóniai keresztényeket igen hatályos helyzetbe juttatná, annyival is inkább, mivel a mohamedánok a lakosságnak tetemes részét képezik, sőt némely vidéken többségben is vannak. A belgrádi, szófiai és athéni kormányok részéről korrekt nyilatkozatokat kapunk, azon ígérettel, hogy országukban a bandák alakulását nem tűrik meg. Ez ígéretek azzal a rezerváció mentálissal értendők, hogy az ellenfelek is leszerelnek.

Ami Romániát illeti, ezzel az állammal való sokévi barátságos viszonyunk semmiiben sem változott. Bukarestben mint eddig, úgy a jövőben is helyi kérdések megoldásában látják a román politika legfontosabb feladatát. A külügyi kérdések tekintetében Románia a hatalmak konzervatív törekvéseihez való szoros csatlakozást tartja joggal a legjobb eszköznek saját érdekeinek megóvására.

A világ-politika.

Mindjárt fejtegetéseim elején megemlékeztem az összes hatalmaknak a fentartó politika értelmében való együttműködéséről. Ez irányzatnak a Németbirodalommal és Olaszországgal való szövetséges és az Oroszországgal való ententeon kívül hasznára válik azon barátságos viszony is, amelyben Angliával és Franciaországgal állunk. Ami Franciaországot illeti, a múlt nyáron az algezirási okmány végrehajtásánál módunkban volt barátságunknak és bizalmunknak tanujelét adni. Az algezirási okmány három alapvető állít fel. Ezek a szultán függetlensége, a terület integritása és a nyitott ajtó. A marokkói jelenlegi trónviszály nem fog minket arra indítani, hogy eddigi álláspontunkat elhagyjuk az ország belviszonyaiba, melyekhez a dinasztikus kérdések is tartoznak, nem akarunk belekegyelni. Ezen értelemben célszerűnek találtam konzuli képviselőteinket oda utasítani, hogy a folyó ügyek elintézésé körül a tényleg fennálló hatóságokkal érintkezésben maradjanak.

Az amerikai Egyesült Államokkal kezdettől fogva igen élénk és barátságos viszonyban vagyunk, aminek fontossága az utóbbi években, különösen a nagy kivándorlás következtében jelentékenyen emelkedett. A jamestowni jubileumi kiállítás alkalmával, midőnt ott nemzetközi hajórai-összejövetel volt, az osztrák-magyar haditengerészet két hajóját az amerikai közönség, különösen pedig a honfiak a legnagyobb rokonszenvvel és szívélyességgel üdvözölték.

Amint hajóink e látogatása által az Egyesült Államokkal szemben fennálló barátságos viszonyunk jutott kifejezésre, ugyanazt mondhatjuk azon látogatásról is melyet japán hajók tettek az elmúlt őszön kikötőinkben. A japán tengernagy, aki ő felségének való bemutatkozás végett Bécsbe jött volt, meggyőződhetett arról a rokonszenvről, amelylyel nálunk a keletázsiai szigetbirodalom iránt viseltetnek.

A hágai békekonzferencia.

Az 1907-ik év nyarán az orosz császár ő felsége ujabbi nagylelkű kezdeményezésére összeült második hágai békeértekezletre Ausztria-Magyarország is elküldte képviselőit. Ezen értekezlet, melyen mostani második összejövetele alkalmával az egész művelt világból már 44 állam volt képviselve, ezuttal sem igazolhatta ugyan ama messzemenő várakozásokat, melyeket a béke-értekezlet hibás elnevezése által hipnotizált, sokszor jelszavak után induló közvélemény kezdetben hozzája fűzött; különösen a leszerelés kérdését illetően hamar felmerültek az annak nemzetközi megoldását gátló nehézségek, úgy, hogy e nem eléggé érett kérdés tárgyalása nem kecsegtethetett volna eredménynyel. Ellenben a még nagy mértékben fejleszthető nemzetközi jog terén az értekezlet messzemenő munkatervet talált és az egymástól sok tekintetben elütő nézeteket nagy alaposággal, sőt részben úgy tudományos, mint technika irányban kimerítően megvitatta, nagyban hozzájár-

rult a nemzetközi jog alapvető kérdéseinek megállapításához és tisztázásához és így jelentékenyen előbbre vitte az első hági értekezleten csak bátoritanul és tapogatózva megkezdett uton a nemzetközi jognak fokozatos, szerződésszerű megállapítását.

Helyzetünk a Balkánon.

Kapcsolatban azon fejtegetésekkel, melyeket a múlt ülészek alatt e helyről balkáni gazdasági politikánkat illetően előterjeszteni szerencsém volt, utalok arra, hogy folytonosan odahatni igyekszem, hogy a hagyományos kereskedelempolitikai viszony, melyben a Balkán-államokkal régóta állunk, fentartassék és élelnekbbé tétessék.

Itt természetesen tekintetbe jön az, hogy az érvényben lévő középeurópai kereskedelmi szerződések megkötése folytán előállott helyzet köteleességünké teszi, hogy agrárérdekeinkre különös gondot viseljünk. Mindazonáltal a kereskedelmi szerződési tárgyalásokat a szerb királysággal e változott alapon megkezdettük és remélhető, hogy még egy néhány, mezőgazdasági cikkekre vonatkozó elintézetlen kérdés legközelebb tisztáztatván, ez állammal nemsokára meg fogjuk köthetni a gazdasági egyezményt.

Arra fogok azután törekedni, hogy a monarchia kereskedelemforgalmi viszonya Bolgárországgal, Romániával, Montenegróval és Görögországgal gyors egymásutánban rendezessék, úgy, hogy törekvő iparunknak és kereskedelmünknek előreláthatólag rövid idő múlva nyílt tere lesz az intenzív működésre.

A keleti államokkal való szerződési tárgyalások állásáról mondottakkal kapcsolatosan néhány, inkább általános természetű megjegyzést kívánok tenni. Balkáni politikánkhoz híven, ott semmi területszerzés nem törekszünk. Küldetésünk kulturális és gazdasági és ez annál fontosabbá fog válni, mivel a Balkán-államok magyarányu fejlődésnek néznek elébe.

Már pedig boszniai birtokunkból kifolyólag mi is Balkán-hatalom vagyunk és reánk hárul az a feladat, hogy az idők jelét megértsük és kihasználjuk. Ezalatt előrelátó forgalmi politikát értek. A keleti vasutnak a török és szerb határig való kiépítésével megvetettük az alapját a további fejlődésnek. Mindenekelőtt a szükséges csatlakozásokról kell gondoskodnunk. Szerbiával szemben ez nem lesz nehéz. A szárnyvonal Vardisteig ki van építve és szerb részről is halad az illető vonal építése. Ami a Mitroviczával való összeköttetést illeti, erre nézve örgróf Pallavicini nagykövet megbízást kapott, hogy a szultán ő felségétől kérjen felhatalmazást e vasút építésére vonatkozó előtanulmányokra. Bizton remélem, hogy a szultán nemsokára meg fogja adni az engedélyt, hogy egyelőre egy osztrák és magyar bankokból alakult szindikátus fogantatosíthassa a nyomjelzést. Csak ennek bevégezése után lehet majd a vonal létesítésével véglegesen foglalkozni, amilhez az építés nehézségei miatt több évre lesz szükség. Mint forgalompolitikai eszméhez mindenesetre ragaszkodnunk kell az uvac-mitroviczai vonalhoz, mert ez nemcsak csatlakozást hoz létre a boszniai vasuti hálózat és a szomszédos országok forgalmi vonalai között, hanem általában új forgalompolitikai kilátásokat is nyit meg előttünk.

A boszniai vasuti hálózat és a török vasutak közötti csatlakozás létesítése után a monarchiából a kereskedelem egyenesen Szerajevón át fog az Aegei és Földközi tenger felé gravitálhatni. Remélhetőleg ugyanis rövid idő múlva sikerülend a török és görög vasutakat Larisszánál csatlakozáshoz juttatni. Így azután a következő egyenes összeköttetés állana elő: Bécs, Budapest, Szerajevó, Athén-Pyraeus. Ez volna a legrövidebb utiirány Közép-Európából Egyiptomba és Indiába is. Montenegróval is szükség lesz vasuti összeköttetést létesíteni.

A konzuli szolgálat.

A konzuli szolgálat, mely évről-évre növekvő tevékenységet mutat fel, arra törekszik, hogy az irányában támasztott sokféle követelménynek teljesen megfeleljen. Két jellemző tünet szabja meg hovatovább mind világosabban azt az irányt, amelyben e szolgálati ág a jövőben haladni fog. E tünetek egyike a mindinkább érezhetővé váló szükség, hogy kívándorlóink, különösen pedig a munkásosztályhoz tartozók, hathatósabban konzuli oltalomban részesüljenek, másik pedig kereskedői köreinknek az a mindenütt hangoztatott kívánalma, hogy a konzulátusok részéről a kivétel fejlesztésében gyakorlati támogatással találkozzanak.

Minden elismerés mellett is, melylyel konzuli intézményünknek e téren eddig kifejtett működésével szemben viseltünk, nem zárkozhatunk el azelőtt, hogy a jelenkor követelményeiből kifolyólag konzulátusaink különleges munkaképességét is emelnünk kell; ezt én az intézmény szervezetének megfelelő fejlesztése által törekszem elérni. Ami az arra való előkészületeket illeti, hogy kivitelünk a konzulátusok részéről gyakorlati támogatásban részesüljön, erre nézve a kitűzött célt néhány oly intézkedéssel kívánom elérni, melyek a konzulátusok szakszerű illetékességét kereskedelmi ügyekben az által emelnék, hogy e hivatalokat kereskedelmi tudósítók és kereskedelmileg képzett dolgozó társakkal hoznák szerves összefüggésbe.

Hogy a monarchia érdekeiért és általában a

bekéért nyomatókosan szállhassak sikra, arra kérem a tisztelt országos bizottságot, hogy ugy a vezetésem alatt álló minisztérium, mint a hadügyi és tengerészeti igazgatás bizonyára igen mérsékelt előirányzatát változtatlanul elfogadni méltóztassék.

A válaszok.

Báró Aehrenthal expezejának előterjesztése után közli azon intézkedéseket, amelyeket a delegáció múlt ülészesén hozott három határozatából kifolyólag megtejt:

Ezek után bátor vagyok a tisztelt delegációval közölni azon intézkedéseket, amelyeket legutóbbi ülészesükön a tárczámba vágó ügyeket illetően hozott határozataik követésében megtejttem. Ami magyaroknak külügyi szolgálatban való alkalmaztatását illeti, most is, mint eddig, odatörekedtem, hogy ugy a külügyminisztériumban, valamint a diplomáciai és konzuli szolgálatban lehetőleg minél számosabb magyar alkalmaztassék. Mint eddig, a jövőben is törekedni fogok, hogy a helyi szükséglet különös tekintetbevételével a külföldi missziókat és konzulátusokat lehetőleg magyar nyelvet bíró hivatalnokokkal látassam el, amennyire erre nézve a rendelkezésre álló magyar személyzet ezt megengedi. Tudomására hozhatom a tisztelt delegációnak, miszerint abban a helyzetben voltam, hogy a külügyminisztériumnak és az azt képviselő hatóságoknak magyar hatóságokkal és felekkel való érintkezésre vonatkozó kívánságuknak eleget tejttem. Megtejttem minden szükséges kezdeményező lépéseket, hogy a külügyminisztérium hivatalai magyar hatóságokkal és felekkel való levelezéseiket elvből magyar nyelven végezzék. A külügyminisztérium fogalmazói szolgálatba való belépésre, valamint a diplomáciai pályára való belépést feltételező vizsgélatra vonatkozó határozmányok a tisztelt delegáció által hozott határozat értelmében olybá módosítottak, hogy a jövőben a magyar közjog a vizsgálati anyagba, mint kötelező tantárgy felvétejtett. Ezen újítás már a legközelebb megtartandó diploma vizsgálata alkalmával hatályba lép.

A már egy évvel ezelőtt a t. delegáció előtt kifejtett és a két miniszterelnök által helyeselt álláspontnak megfelelően, amely szerint a fegyverhasználat kérdésének rendezésére nemcsak én magam, hanem első sorban a két kormány hivatott, ugy azokat, valamint a közös minisztériumokat meghívta, küldjék megbízottaikat egy bizottságba, hogy ott az erre vonatkozó tárgyalások megtartassanak. E bizottság azonban munkáit mindeddig nem kezdte meg ugy, hogy ez idő szerint nem is vagyok abban a helyzetben, hogy a t. delegációnak ez ügyben közelebbi felvilágosítással szolgáljak.

Végül vonatkozással egy korábbi delegációi határozatra, tisztelettel értesitem a t. delegációt, hogy a magyar királyi kormány bőkezűsége, amelylyel a felmerült nem jelentéktelen költségeket magára vállalta, lehetővé tette nekem, hogy az összes fontosabb diplomáciai hatóságokat hiteles magyar törvénykiadásokkal szereljem fel. A többi missziók és konzulátusoknak e könyvekkel való felszerelése azonnal megtörténik, mihelyt a törvénykönyvek szükségessé vált újabb kiadása befejeződjött.

Magyarország és a külföld.

Gróf Thorotzkay Miklós előadó szerint az általános európai külügyi viszonyok szignatúráját az egyes uralkodók és külügyminiszterek találkozása adta meg, amely nagyban járult hozzá a feszültség és a differenciák csökkentéséhez. Sajnálatlan tapasztalta, hogy a külföldi sajtó, különösen a francia, angol és olasz sajtó barátságatlan és támadó irányt követ Magyarországgal szemben. Nem kívánja, hogy a külügyminiszter zurnalisztikai polémiába bocsátkozzék egyes újságokkal, de azt igenis szükségesnek tartja, hogy a mikor nem egyszerűen ellenséges indulatú cikkekkel, hanem arról van szó, hogy elferdített, hamis tényeket sorolnak fel és azokra építik a támadást, ezek a hamis tények helyreigazittassanak. Ennek igazolására több konkrét esetet hoz fel.

Azután részletesen ismerteti a költségvetést. A múlt delegáció határozataira adott válaszok tekintetében örömmel konstatálja, hogy a magyar hatóságokkal való levelezés és a magyar közjognak a diplomáciai vizsga tárgyai közé való felvétele kérdésében a külügyminiszter kielégítő válaszokat adott. Ami azonban a magyar felekkel való személyes érintkezést illeti, az erre vonatkozó határozati javaslatot fentartani kéri.

Sághy Gyula indítványozza, hogy a külügyminiszter expejeja feletti vitát a tanácskozás komolysága érdekében az albizottság holnapra halassza.

Gróf Majláth József felhívja a miniszter figyelmét arra a körülményre, hogy az európai sajtóban olyan színben tüntetik fel Magyarországot, mintha Magyarország jogtalanul törekednék arra, hogy a vele közösségben élő államféltől elszakadjon és mintha az egyes nemzetiségekkel való bánásmód által elvesztette volna Európában azt a jó hírnevét, amelyet, mint szabadságszerető nemzet, méltán élvezett. Kérdi a külügyminisztert, hogy van-e e tényekről tudomása és mit szándékozik tenni avégből, hogy Magyarország államisága a külföldi napilapokban szándékosan terjesztett ilyen hírek által csorbát ne szenvedjen és

hogy az ilyen tévedések megszünjenek? Szándékozik-e a külügyminiszter a saját hatáskörében a követekeket arra utasítani, hogy a két államfél érdekeit egyenlő gondozásban és istápolásban részesítsék?

Elnök felteszi a kérdést: Kivánja-e az albizottság a tárgyalást folytatni, vagy pedig azt holnapra kívánja halasztani? Az albizottság a tárgyalásnak a mai napon való folytatását határozza el.

Sághy Gyula: A külpolitika nagy kérdéseiről, a hármas szövetség helyzetéről, a benne lévő államok egymásközti viszonyáról és a többi államokkal ápolandó barátságos viszonyokról és azok visszahatásairól nem óhajt részletesebben nyilatkozni; ezen, inkább bizalmas természetű tanácskozáson csak annak kiileutésére szorítokozik, hogy a hármas szövetséget, mint a béke fentartásának egyik eszközt, helyesli és helyesli a külügyminiszter azon tendenciáját is, hogy a többi nagyhatalmakkal a barátságos viszonyt fentartja. Ami a miniszteri válaszokat illeti, a magyar felirásokra vonatkozó választ veszi tudomásul, de szeretné, ha a bizottság kimondaná, hogy elvárja az ez irányban hozott delegációnális határozat teljes mértékben való végrehajtását. Ami azonban a címereket illeti, sajnálja, hogy ez a kérdés nincs megoldva, holott ez is nagyon egyszerűen volna megoldható olyképen, hogy a két állam címere egymás mellett egyforma nagyságban kitétessek.

Issekutz Győző mindamellét, hogy a külügyminiszter expezejában jóakaratot lát a magyar álláspont iránt és látja a magyar nemzet jogos követeléseinek bizonyos méltánylását is, egyes részletekre nézve mégis kötelességének tartja kifogásait a leg-erőteljesebben előadni. A leghatározottabban hozzájárul gróf Majláth állásfoglalásához. A külügyminiszternek utat és módot kell találnia arra, hogy a külföldi közvélemény e mesterkéltlen magyarellenes irányba terelt gyűlölködő hangulatból kivezettesék és hogy a magyar nemzeti állam és vezető férfiai, akik évszázadokon keresztül egyenlő jogot és szabadságot adtak minden polgárnak, e szemrehányástól menekedjenek.

Elnök ezután az ülést berekeszti.

Az albizottság holnap, kedden délelőtt 10 órakor folytatja a tanácskozásait.

Az albizottságok.

A külügyi albizottság holnap délelőtt 10 órakor folytatja tanácskozásait. Délután négy órakor a tengerészeti albizottság tart ülést. Szerdán délután fél tizenegy órakor a pénzügyi albizottság, délután négy órakor pedig a hadügyi albizottság tartja meg üléseit. A zárszámadási bizottságot nem hívták egybe. Ha a bizottsági ülések rendesen folynak le, akkor valószínű, hogy a szombati nap folyamán véget érnek és a delegátusok vasárnap visszautazhatnak Budapestre. Az eddigi terv szerint a jövő héten szünet lesz és csak a jövő hét szombatián, vagy esetleg az azt követő hétfőn kezdik meg a plenáris üléseket, ami különben az osztrák delegáció magatartásától is függ.

Zavarok a külügyi politikában.

A Zeit-ban olvassuk a következő érdekes tudósítást: Az utóbbi időben mind szélesebb körben terjedt el a külügyminiszter-válság híre, s a híresztelés gróf Thun Ferencz berlini utazása óta, még mindig nem ült el. A politikai körökben egyre tárgyalták ezt az esetet, anélkül azonban, hogy gróf Thun utazásának valódi okát kifürkészthették volna. Tagadhatatlan tény, hogy báró Aehrenthal külügyminiszter elég kellemetlen politikai helyzetbe jutott. Ausztria-Magyarország és Németország között ugyanis a macedóniai reformakció kérdésében egyenletlenség támadt. A Mürtzstegben megállapított macedóniai reformakció ellen a szultán mindezeideig teljes erejéből védekezett s ez az oka annak, hogy a legkisebb reformot is karhatalommal kellett keresztülhajtani. Az elmult nyáron Edvárd angol király közbejöttével kiszélesítették a reformakció tervezetét s elhatározták, hogy ezeket a kiszélesített terveket még az 1908. év tavaszán végrehajtták. A porta természetesen védekezett ez ellen a jogbitorlás ellen s ezt annál is inkább tehette, mert tudta, hogy a hatalmak ebben a kérdésben nem értenek egyet. A portának az a meggyőződése, hogy az akció végrehajtását csak Ausztria-Magyarország és Oroszország sürgeti, Anglia inkább csak a zavarok tüztét akarja szítani, míg Németország rokonszenvvel viseltetik a török birodalom iránt. Németországot ebben természetesen kereskedelempolitikai érdekek vezérlik, rossz szemmel nézi tehát, hogy Ausztria-Magyarország, a német birodalom legközelebb álló politikai szövetségese oly nagy mértékben angasztotta magát ebben a kérdésben. Ily módon

báró Aehrenthal jutott a legkellemetlenebb helyzetbe, mert egyik szövetségstárs ellen sem léphet akcióba. A király betegsége alatt a trónörökös vette kezébe ennek a fontos kérdésnek az elintézését. A trónörökös észrevette, hogy báró Aehrenthal politikája nem eléggé körültekintő arra, hogy a macedóniai kérdés bonyolult labirintusából kibúvót találjon; utódot keresett tehát, arra az esetre, ha báró Aehrenthalnak, aki különben is barátságos viszonyban áll az orosz udvarral, s így inkább annak érdekeit istápolja — bukása elkerülhetetlenné válna. A trónörökös gróf Thun-t szemelte ki, mert remélte, hogy a volt miniszterelnöknek határozottan konzervatív irányú politikája Berlinben és Pétervárott egyaránt el tudja osztani a zavarok kétségtelen jeleit. Gróf Thun tehát parancsot kapott, hogy mint „magán ember” Berlinbe utazzék s ott látogassa meg „régis ismerőseit”. Meghívást kapott a császárhoz is, és senki sem csodálkozhatik, ha előbb vagy utóbb átveszi a külügyminisztérium vezetését. Hogy ez mikor fog megtörténni, azt senki sem tudhatja előre. A tény az, hogy gróf Thun a „tartalék”, akit minden pillanatban elő lehet rántani.

A katonai kérdések és az osztrák delegáció.

Az osztrák delegáció csütörtökön kezdte meg üléseit. Bécsből jelentik nekünk, hogy a Zeitschrift közli: Értesülésünk szerint az osztrák delegáció keresztényszocialista tagjai szívesen akarják tenni a delegációban a tiszti fizetések rendezésének ügyét s fel akarják szólítani a hadügyminisztert, hogy halogató nélkül terjeszzen évégből törvényjavaslatot a törvényhozás elé. Még nem biztos, de valószínű, hogy határozati javaslat alakjában fogják a kérdést felvetni és a határozati javaslat mellett a többség biztosítva van. A keresztény szocialista delegátusok hajlandók beérni a hadügyminiszternek olyan nyilatkozatával, hogy a kérdéses törvényjavaslatot a jövő delegáció elé fogja terjeszteni. A törvényjavaslat egyébként már ki van dolgozva, de a magyar részen megnyilatkozó ellenállás miatt ezen a delegáción nem lehet határozattá emelni, tehát az 1909. évi delegációra marad, amely tudvalevőleg az idén májusban fog összeülni. Ő felsége felette érdekfűdik a kérdés iránt s azt kívánja, hogy lehetőleg sürgősen kerüljön megoldásra.

Budapest, január 27.

(Csernoch János püspöki kinevezése.) A hivatalos lap vasárnap közli Csernoch János képviselőnek csanádi püspökké való kinevezését a következő hangzó királyi elhatározással:

Vallás- és közoktatásügyi magyar miniszterem előterjesztésére dr. Csernoch János esztergomi praebatus-kanonokot, országgyűlési képviselőt, csanádi püspökké kinevezem. Kelt Bécsben, 1908. évi január 12-én. Ferencz József, s. k. Apponyi Albert, s. k.

Csernoch János 1852. június 18-án született Szokolczán. Gimnáziumi tanulmányainak befejezése után Bécsbe küldetett a hittudományok hallgatására, ahol teológiai doktor lett. 1874. november 18-án pappá szenteltetett s Radóssócson, később Budán, majd Budapest-Terézvárosban volt segédlelkész. Innen 1886-ban teológiai tanárnak hivatott meg az esztergomi papnevelő-intézetbe. Rövid ideig tartó tanárkodás után 1880-ban szertartó, 1881-ben főszentszéki jegyző, majd hercegprimási titkár lett Esztergomban; 1887-ben ő felsége udvari káplánnak nevezte ki, később tiszteletbeli pápai kamarás, 1888-ban kanonok lett, 1890-ben sohavniki apáttá neveztetett ki. Számos cikket, értekezést, könyv- és folyóiratokba. Művei közül említendő „A zárdai élet céljai”. A népiszkolai könyvtárakat intéző-bizottság tagja. Néppárti programmal a szakolczai kerület küldte a képviselőházba, első ízben az 1901-iki általános választások alkalmával.

Függetlenségi pártszervekedés. A Kézdivásárhelyi Függetlenségi Kör vasárnap délután tisztújító közgyűlést tartott nagy részvétel mellett. Elnök lett Török Sándor, alelnökök Csutak László, Szöcs Károly, jegyző Fekete András, alejegyző Torday Dénes, titkárok Megyaszy Mihály, Biró Lajos, pénztárnok Zarug László, ellenőrök Bartha Gyula, Bencsik Géza, zászlótartók Balázs Géza

és Szöcs Mihály. A lemondott főjegyző dr. Diénes Jenő helyébe Kovács Istvánt választották meg. Ezenkívül negyvennyolc tagot választottak be a választmányba. A közgyűlés elfogadta az új alapszabálytervezetet és elhatározta, hogy a kör tíz évi fennállását a nyár folyamán megünnepeli. Ezen az ünnepélyen fogják felavatni a kör zászlaját. A körbe a múlt év folyamán száznál többen iratkoztak be.

Politikai hangulatok.

I. Új szövetség.

Új szövetség alakult Magyarországon, a katolikus népszövetség. A gyűlést Budapesten tartották a Vigadóban, ahol rendkívül nagy sokaság jelent meg. Pápai áldás is érkezett az új szövetség elismerésére és felavatására. Agitátorius képességű férfiak jelentek meg, közéleti, politikai és társadalmi notabilitások, akik a katolikus vallásnak nagy csoportjait vonták maguk után. És az agitáció ezúttal sikerült, mert nagyjából véletlen más körülmények okozták, hogy a biztatás és argumentálás együtteseként keltett. A katolikus népszövetség megalakításánál a vezérszerepet Rakovszky István, a néppárt egyik vezetője vitte és az alakuló gyűlésen is ő ismertette a szövetség szükségét és célját. Bizonyára valahányszor valamely egyesület alakítanak, ha mozgalmat indítanak, ha agitációt fejtenek ki és különösen, ha ezek országosak, az argumentálásnál leginkább a népszerűséget keresik.

Ekképpen igen jellemző, hogy a katolikus népszövetség megalakításánál minő tényeket és megfigyeléseket soroltak fel népszerűsítésre. Felekezeti szövetségről volt szó. Ezt természetesen senki se tagadhatja. Ellenkezőleg. A katolikus világ társadalmi szervezkedését azzal indokolták, hogy a kozmopolitizmus és a valóságvesztés veszélyeztetni nemcsak a hitéletet, hanem a hazafias érzéseket is, valamint akadályozza a katolikus vallásnak társadalmi és általában közéleti érvényesülését. Panaszkodást lehetett hallani afféle, hogy mit tesznek mások a maguk felekezetéért és mennyire szervezkednek a tétlenül szemlélődők ellen. A katolikus népszövetség tehát felekezeti jellegű oltalmazni a hozzája tartozókat és mindig leginkább és első sorban azokat fogja támogatni és segíteni, akik hozzája tartoznak. Például, ha valamely akcióban két ember szerepel a közéletben, a politikai világban, avagy akár gazdaságiakban, akkor a népszövetség a kettő közül a katolikus mellé áll. S ilyen alkalmakkor keletkezik a kritikus helyzet, hogyha e két ember közül az foglalja el a helyesebb álláspontot, azé az okosabb gondolat, a jobb eszme és hasznosabb terv, aki nem katolikus, mindamellett a katolikus népszövetség a maga programja folytán ama másik mellé csatlakozik, aki ámbár gyengébb legény, akinek ámbár nincs helyes gondolata, nincs jó eszméje és nincs hangos terve, azzal az előnnyel rendelkezik, hogy katolikus.

Beszélnünk tehát világosan: az ilyen szövetség a felekezeti küzdelmeket idézi elő és ennél fogva felekezeti uralmat akar megalapítani, amiből nemcsak vetélkedés, hanem gyűlölködés is keletkezhetik. Emlékeznünk régebbi küzdelmek idejéből egy nagynevű államférfi kijelentésére, amikor azt mondta:

— Első sorban magyar vagyok s csak aztán katolikus.

Az ily felekezeti szövetség iránya és célja ellenben kizárja azt, hogy első sorban a közérdeket tekintsék és csak másodsorban a felekezeti érdeket. Ha valahol másutt voltak és vannak ilyen fellegások és irányok, azok természetesen szintugy kárhözhatóak. És ha a panaszok között emlegetik, hogy közéleti és politikai tekin-

télyeket támadnak, kisebbitenek és becsmérelnék, csak azért, mert jó katolikusok, tehát ez a fegyvert vissza kell fordítani és ellenszervezetet kell alakítani, akkor a szövetséget valóban sok kritika fogja érni. Helytelenséget korrigálni helytelenséggel, igazságtalanságot megszüntetni másik igazságtalansággal nem lehet. Még azt se gondoljuk, hogy gróf Apponyi Albertnek sokat használna, amikor úgy tüntetik fel, mint akinek sokat kell szenvednie amiatt, mert vallásos ember és katolikus. Hisz egy miniszternél ilyen szempontból a vallás nem lehet irányadó, a fennálló törvények szerint az ország egész lakosságának boldogulásáról, felekezeti különbség nélkül köteles gondoskodni.

Hanem van egy pont, amelyik a programismertetés során különös figyelmet érdemel. Ez az, hogy a szövetség egyúttal nemzeti hivatást akar teljesíteni. Szembe akar szállani a nemzetellenes törekvésekkel és különösen a kozmopolitizmus amaz irányával, amely épügy üldözi és megtagadja a vallást, mint a hazát.

Ebben befoglaltatik egy súlyos vád azok ellen, akik részint könnyelműségből, részint a világpolgárságot affektálva, hadat izennek mindennek, ami magyar és immár nyíltan gunyolják, kifigurázzák és neveltség tárgyává igyekeznek tenni a legtisztább nemzeti ideálokat. Ugy véljük, ez a pont érdemes rá, hogy gondolkozzunk felőle. Elvégre ilyen rendszerrel csakis rombolni lehet, benne ellenségeskedést kelteni, künt ellenségeinket bátorítani.

Talán éppen ez az új szövetség észretériti őket, akik a kozmopolitizmus jelszavaival a nemzavainak az elpocskolását idézik elő.

II. Inség-ügyek.

Megint igen nagy témák kerülnek napirendre: külügyek, parádék, hadügyek és mindenféle közös ügyek a delegációban, politikai szenzációs reformok a házszabályok területén, a nagy választási reform, pártok tusái itthon. Személyi harcok élénkítik a küzdelmek mezejét s eközben igen fontos az is, hogy kinek van nagyobb pártja, ha tüntetni kell a viaskodók mellett.

Eközben lassan-lassan elfeledkezünk róla, hogy az ország népét egészen más ügyek érdeklik, nevezetesen az inség-ügyek. Csak úgy véletlenül kerül elő egy akta az állami zárszámadások kapcsán. Az inségről szól, mely az 1904-iki szárazság miatt keletkezett s amelynek enyhítésére a kincstár körülbelül öt millió koronát adott.

Jelenleg bizonyára van olyan inség az országban, mint aminő a szárazság után volt. A közgazdasági visszaesés legkevésbé sem enyhült. Most már nemcsak a kivándorlás jelent nyomort, hanem a visszavándorlás is. És szünetel minden akció, csak egy virágozik: a tudományos elméleteken forgó anket-ipar.

Hiszen az igen lélekemelő dolog, hogy a külügyek terén jól állunk és a nagyhatalmakkal békét tartunk fenn. Az is kedves, hogy tüntetésekre kellő számban találni lehet statisztákat a személykultuszhoz. De talán mégis illelnek figyelembe venni, hogy a nép éhségét nem elégítik ki a szép külügyi nyilatkozatok s nem nagyon sokat érünk sem a nagyhatalmak békéjével, sem a mi nagyjaink viszálykodásával, ha az ország lakosságának a nyomora egyre nő és enyhítésére semmi kilátás sincs.

Az EGYETERTÉS szerkesztősége és kiadóhivatala VI., Eötvös-utca 32. sz. alatt van.

A szerkesztőség telefonja: 788. szám.
A kiadóhivatal telefonja: 706. szám.

A horvátországi helyzet.

Zágráb, január 27.

A horvát bán ma ismét sok üdvözlő táviratot kapott. Üdvözlötte a szerémségi keleti vízlecsapolási társulat, a goszpicai törvényszék, a goszpicai ügyészség, Eszék város polgármestere, a volt nemzeti kormány által alapított belvári reálgimnázium igazgatósága, az eszéki horvát színház, Szerém vármegye állandó választmányja. A Vöröskereszt zágrábi fiókjának küldöttsége is ma tisztelgett a bálnál gróf Jankovich Aladárral az élen. A küldöttségben résztvevő Montecar Károly zágrábi alpolgármester is, akinek betegsége miatt maradt el a bán felkutatásakor a városi képviselőtestület tisztelgése. A szerb radikálisok és a bán közt teljes megállapodás jött létre. A bán nyugodtan néz a választások elé s azt reméli, hogy azok első szerény félsikere buzdító hatással lesz az eddig is félnék tartózkodásban lévő unionista elemekre. A bán nagy nehézségei dacára teljesen bizik sikerében. Beavatottak azt mondják, hogy ő lesz az a sziklalat, melyen majd hajótörést fog szenvedni minden az unio ellen tett kísérlet.

Zágrábban tegnap délelőtt választópolgári értekezlet volt, amelyen gróf Kulmer Miroszláv és dr. Surmin György volt képviselő beszámoltó mondta. Surmin, Zágráb I. kerületének eddigi képviselője kijelentette, hogy a kiegyezés szigorú érvénybetartása mellett fog küzdeni. Gróf Kulmer, a zágrábi II. kerület jelöltje ez alkalommal mondta el programbeszédjét. A koalíció szempontjából fejtegeti Horvátország viszonyát Magyarországhoz és igen hevesen támadta Josipovich minisztert, akit Horvátországgal szemben miniszternek mond. A szónok továbbá az általános választói jog behozatala mellett foglal állást. Ezután Supiló Ferencz emelkedett szólásra és kijelentette, hogy nagy letelepedésekkel fog előállni. Közölte Wekerle miniszterelnökkel folytatott beszélgetését, amelyben Wekerle miniszterelnök Bukkariban vagy Portoreben hadihajók építésére alkalmas hely átengedését tette szóvá. Supiló a választógyűlés fölizgatott hallgatósága előtt ezt úgy tüntette föl, mintha Bukkarinak, vagy Portorenek Fiumével való egyesítéséről lett volna szó, a szónoknak azonban el kell ismernie, hogy Kossuth Ferencz, kivel szintén beszélt e dolgról, hajóépítésre alkalmas területnek bizonyos számú évre való bérbeadásáról tárgyalt vele. Supiló hangoztatta, hogy a koalíció meghiusította ezt a tervet és reméli, hogy ez érdemére való tekintettel a koalíció jelöltjei győztesen fognak a választás küzdelméből kikerülni. Ez a kulissza-esemény, mondja Supiló, bizonyítja, hogy el akartak tőlünk valamit szakítani, mi azonban ezzel szemben mindenkor határozott ellenállást fejtettünk ki. Ezután kérte a választókat, hogy a koalíció jelöltjeit bizalmukkal támogassák. A zágrábi III. kerületben Husiak Mato lépett föl mint képviselőjelölt.

A Hrvatska bródi jelentése szerint ma délután 2 órakor odaérkezett Junkovic főispán, hogy a kerületi hatóságokat inspicziálja. A pályaudvaron nagyszámú néptömeg gyűlt egybe, mely a bezugy-kialtásokkal fogadta a főispánt, aki minden incidens nélkül a kerületi hatóságra ment, ahol az utcán szintén nagyobb tömeg gyülekezett, mely ismét tüntetett a főispán ellen. Ujabb incidens nem történt.

Zágrábban úgy látszik, hogy a lemondott dr. Amrus polgármester állásának új polgármester választása útján való betöltése nehézségekbe ütközik. A községtanácsosok ma délután bizalmas értekezletet tartottak, amelyen a polgármester újból való megválasztása tárgyában akartak határozni. Dr. Tomasic Miklós, ki szintén jelen volt a konferencián, azt ajánlotta, hogy a községtanácsos adjon kifejezést sajnálkozásának a felett, hogy Amrus volt polgármester nem jelent meg báró Rauch Pál, az új bán fogadtatásánál. Megegyezés azonban nem jött létre, mire a konferencia egyelőre eredmény nélkül véget ért.

KÜLFÖLD.

A marokkói helyzet.

Budapest, január 27.

Delcassé beszéde, mint előrelátható volt, nagy feltűnést keltett. Franciaország volt külügyminisztere tegnapelőtt a francia kamarában nagy diadalt aratott, akárhogy is akarják ezt kicsinyelni Delcassé ellenségei. Talán kevés politikusként jutott osztályrészül olyan elégtétel, mint Delcassénak, amikor igazolta politikáját, mely miatt 1905. június 6-án meg kellett válnia tárczájától. E politikának, mint Delcassé ezt beszédében hangsúlyozta, az volt a célja, hogy az 1904. április 8-án Angliával megkötött szerződés értelmében Franciaország részére kiaknázzon minden előnyt Marokkóban. Ebbe a politikába avatkozott bele Németország, nem mintha gazdasági, vagy nemzeti érdekei kívánták volna azt, hanem, mert megakartá akadályozni, hogy Franciaország az ő hegemoniája alól kivonja magát.

Németországban természetesen nagy feltűnést keltett Delcassé beszéde és azt a kérdést vetik fel, hogy vajon mi okozhatta, hogy a volt külügyminiszter, most három év múltán lép védeimével a nyilvánosság elé? Mi sem természetesebb, minthogy a német sajtó legnagyobb része bizonyos gunyos lenézéssel kommentálja a volt miniszter beszédét, és azon nézetének ad kifejezést, hogy Delcassé kétségkívül azért lépett nyilvánosság elé, mert politikája most népszerű minden francia előtt, mivel Franciaország majoritása most nagy híve a marokkói kalandnak.

Marokkóból ma ismét összeütközések hírére hozza a táviró, melyben a francia csapat és részben a seregi csapatok érzékeny veszteséget okoztak Muley Hafid seregének.

Mai híreink a következők:

Damade tábornok táviratozza, hogy a partvidéki hadoszlop e hónap 23-án Buzinkától 30 kilométernyire elindult és a következő napon egy Medinából jövő külföldi hadoszloppal egyesült. A két hadoszlop a Medrakasz, Zeillas és Uledalisz-törzsek megtámadták, csapataiknak azonban sikerült négy órai harc után az ellenséget visszavetni. A marokkóiak nagy veszteségeket szenvedtek. Francia részről hat ember megszebesült. Thiers hadserege Ain-Kur mellett összeütközött az uledali törzssel, majd sikeres küzdelem után Medinába tért vissza. Rabati jelentése szerint Mohamed Cherguit, a Serakak-törzs kádiját, aki Abdul-Aziz szultán detronizálása mellett foglalt állást, elmozdították és helyét Buchta Ben Bagdadi foglalta el.

Angol részről félhivatalosan megczáfolják azt az angol forrásból származó jelentést, mely szerint Abdul Aziz tiltakozott az ellen a nagyhatalmaknál, hogy a francziák a tengerparttól számítva hét mérföldnél tovább nyomuljanak elő.

El Kittani a „A haza” című lapot szándékozik kiadni, mely Marokkó integritását szolgálná és a szeptember háború mellett fejtené ki propagandát.

Tangerbe érkezett marakési magánlevelek szerint Muley Hafid El Glaui kaid leányával leendő esküvőjére tesz előkészületeket. Ez lenne a szultán hatodik házassága proklamációja óta. Fezben nagyon rossz benyomást kelt Muley Hafid e cselekedete. Muley Hafid Dsehauban, ahol szultánna kiáltották ki, minden pénzt összeszed, hogy esküvője előkészületeinek költségét fedezze. Fezben Hafid-ellenes párt alakult.

Fezben felolvasták Abdul Aziz szultán levelét, amelyben tudatja, hogy francia csapatokkal jön Fezbe. A levél igazatosságát keltett a lakosok közt, akik a pasától 600 fegyvert és hat ágyú kiadatását erőszakolták ki. Az Abdul Aziznak tulajdonított és a moszetteben felolvasott levelet állítólag El Mrani és Kittani fogalmazták, hogy a lakosság egy részét és a szomszéd törzseket, akik Abdul Azizhoz akartak tartozni, eltéríték szándékuktól. Ma ismét több lap foglalkozik Delcassé beszédével. A „Temps” írja: Delcassé beszédének hallatára felmerülhet az a kérdés, hogyan fognak Németországban róla vélekedni. Reméljük, hogy a beszéd a feszült viszony csökkentését fogja előmozdítani.

A „Journal des Debats” írja: Delcassé beszéde kétségkívül lényeges volt. Kérdés azonban, vajon helyénvaló volt-e.

A francia kamara folytatta a Marokkó-vitát. Raiberli azzal vádolta a kormányt, hogy az algezirai egyezményben elfogadott reformokat nem a marokkói sajtóságok tekintetbe vétele nélkül hozta meg. Mi — úgy mond — túlságosan európai szellemben mentünk Marokkóba.

Dechancel örvend afelett, hogy Oroszország és Anglia között közeledés történt. A marokkói nehézségeket sajnálja, de ezek elkerülhetetlenek vol-

tak. A francia csapatok visszavonása a gyengeség jele volna. Tournade felvilágosítást kér a kazablankai támadásokról és a jelen helyzetről. Dubieve hibának tartaná Abdul Aziz támogatását. De la Fosse az első kazablankai akciókat helyesli, de az azt követő tétlenséget hibáztatja. Jaures tanácsai tévesek, mert alkalmat adnának Németországnak, hogy helyünkre lépjen. Nagy figyelem között Pichon külügyminiszter szólalt fel, ki kijelenti, hogy Franciaország marokkói politikáját az algezirai egyezmény vezeti. Ennek alkalmazása azonban nyugalmat kíván Marokkóban. Az egyre növekvő anarchia kényszerít Franciaországot és Spanyolországot a közbelépésre. A kamara eddig helyeselte a kormány akcióit.

A miniszter fejtegeti, mily bonyodalmas támadhatnának a maghzen eltávolításából. Óvatosnak kell lenni, ugymond, lázadás esetén Spanyolországgal egyetemben igyekezni fogunk keresztülvinni Európa mandátumát. Felolvassa a spanyol külügyminiszter kijelentését, amely szerint a marokkói szultán a nemzetközi szerződéseket tiszteletben fogja tartani. Franciaország Spanyolországgal karöltve jár el. Muley Hafiddal, ugymond, a kikötői rendőrség tárgyában hivatalosan nem tárgyalunk, ezért Rabatba mentünk, ahol Abdul Azizal tárgyalunk. Kölesőről most nem volt szó, de nem lehet mondani, hogy a jövőben erre nem kerül a sor.

A portugál válság. Portugáliában, dacára a vártások kiírásának, ismét válságosra fordult a helyzet. Kormánykörökből credő jelentések szerint számos radikális és republikánus, akik revolverekkel és bombákkal rendelkeznek, e hónap 30-ra, a köztársasági forradalom napjára fölkelést készítettek elő. Hir szerint hiába igyekeztek a kaszárnnyokban a katonákat fölállítani. A rendőrség Lisszabonban megtiltott egy republikánus gyűlést, amelyet választógyűlésnek jelentettek be. Hivatalosan megczáfolják egy lapnak azt a hírére, hogy a helyőrség több tisztjét a vidékre fogják áthelyezni. Az ország belsejéből érkezett jelentések szerint mindenütt teljes nyugalom van.

Spanyol forrásból érkező jelentések sokkal sötétebb színekkel festik a helyzetet. Állítólag az egész ország forrong. A diktatura és a cenzura borzasztó működést fejtenek ki. Háromszáz republikánus beltröngöztek. Több képviselő lakását rendőrök őrzik. Azoktól a csapatoktól, amelyeknek zendülő kedvük van, elvették a hadiszert. Egy tüzezeredet és egy gyalogezredet megfosztottak fegyverétől, mert az a gyanu támadt ellenük, hogy a királyt és Franko miniszterelnököt el akarják fogni. A börze két nap óta zárva van, a kereskedelem egészen szünetel. Franko miniszterelnök minden éjjelt más házban tölt, mert az a hír van elterjedve, hogy az összeesküvők merényletet terveznek ellene. Január 31-ikére általános fölkelést terveznek, de a hatóságok megtették a szükséges intézkedéseket. Egy tábornokot letartóztattak. Hir szerint Franko, aki arról értesült, hogy ellene merényletet terveznek, titokban elhagyta Liszabont. Ezek a hírek azonban nagyon is erősítésre szorulnak, mert a spanyolok már kezdettől fogva szerették a portugál válságról szenzációs híreket világgá röpiteni.

A republikánusok kiáltványukban kijelentik, hogy a diktatura az alkotmányos szabadságokat elnyomva, immár az üldözések útjára tért. A republikánusok a monarchia elnyomása ellen és nem a monarchisták ellen fordulnak.

A török-perzsa konfliktus. Ferman herceg Miandoabból jelenti, hogy kényszerítve van Szaladbulakot ellenállás nélkül kiűritetni és Miandoabba visszavonulni. A Ferics basa vezérlete alatt álló török csapatok kibontott zászlók alatt Szadzadspulákba érkeztek.

Tegnap Tebrizben a reakcionárius párt kiáltványt bocsátott ki, mely felszólítja a pártokat, szüntessék be a viszálykodást és vonuljanak a határra, hogy a külső ellenség ellen harcoljanak, amely már Aser Bejdsan kerület nagy részét elfoglalta. A kiáltványnak nem volt hatása, mert este újból kezdődtek a lövöldözések.

A japánok Mandzsuriában, Orosz jelentések szerint a kínai Mandzsuriában rendkívül intenzív működést fejtenek ki a telepítés, a hadseregfelszerelés és a forgalom fejlesztése terén, ami által megszorítják a japán befolyást. A koreaiak tömegesen költöznek át orosz területekre és orosz alattvalókká válnak.

A belga király állapota.

Budapesti, január 27.

A belga király egészségi állapota már jó ideje, hogy aggodalmat kelt, noha semmi hivatalos jelentést nem adnak ki róla. Az udvari körök szoktak ugyan néha napján az újságoknak hírt adni az agg király hógylétéről, de ezek a hírek csak általános szóbeszéd formában jelennek meg és mindössze annyit mondanak, hogy a király bal lába talpán súlyos köszvényes fájdalmakat szenved. Párisi lapokban most azt olvassuk, hogy a királynak súlyosabb bántalmak vannak, mert különben nem tartózkodnék állandóan környezetében dr. Thiriart brüsszeli sebész, akinek szakmájához legkevésbé sem tartoznak a köszvényes betegségek. A király most 73 éves és Thiriart már egy évvel ezelőtt fedezte fel a király betegségének igazi kiváltóját, ez pedig üszkös képződés a ballábon, amelyet nevezett sebész haladéktalanul akarta operációval gyógyítani. II. Lipót király azonban, aki máskéülben is nagyon türelmetlen és kétkedő páciens és nem szeret engedelmessé válni az orvosoknak, makacsul vonakodott mindaddig attól, hogy megoperáltassa a baját, hanem különféle háziszerekkel próbálta szerencsésélt folytatni. Ennek a gyógykezelésnek nem volt meg a remélt hatása és az ősz király a múlt nyáron Gasteinban tartott kurát, ahonnan azonban „magánügyek” miatt még kurájának befejezése előtt utazott el Lormoy-kastélyba Vaughan báróné ügyében. Röviddel azután valami dr. Sonrel párisi speciálistához ment gyógykezelés végett, ahol forró levegő-kurát használt köszvényes baja ellen. Ezt a forró levegő-kurát használja a király immár egy fél év óta, de állapotában még mindig semmi javulás. A belga orvosok nem tartanak semmit erről a gyógyóról és a tények, ugylátszik, nekik adnak igazat, amennyiben a király egészségi állapota nemcsak hogy jobbra nem fordult, hanem szemlélatomást mind rosszabbá válik. Az üszkös jelenségek most már a bokánál is mutatkoznak, úgy, hogy a király maga már alig tud járni és lépcsőkön mindig szolgák viszik fel. Dr. Thiriart most még határozottabban sürgeti az operációt, nehogy késő legyen. Ha a király megmarad eddigi vonakodása mellett, akkor a belga orvos menthetetlennek tartja a beteget. És ez az aggodalom annál súlyosabbnak mutatkozik, minthogy a király amugy is olyan életmódot követ, mely nem való a korához, mert folyvást uton van Páris és Brüsszel között a hideg téli évadban is, ami fárasztja és gyöngíti elagult szervezetét.

A király egészségi állapotának tulajdonítható az is, hogy a belga kormány nagy sietve törekszik a Kongó-állam átvételére. A király elhalálozása ugyanis egy nagyon kuszált jogi kérdést hagyna maga után a Kongó-állam képében, mert II. Lipót belga király, mint a Kongó-állam szuverénje nem bír jogilag elismert utóddal. Albert herceg a belga királyi korona várományosa ugyan, de nem egyszersmind örökös a Kongó-állam szuverénitására, tetézik ugyan egy 1889. évről keltezett királyi végrendelet, amely Belgiumot teszi meg a Kongó-állam örökösévé, csak hogy egy végrendelet megváltoztatható és senkisé nem tudhatja, hogy vajon Lipót király, aki iránt a belga nép legutóbbi időben kissé elhidegült, végrendeleti akaratát nem változtatta-e meg vagy nem kötötte-e valami teljesíthetetlen feltételhez. Belgiumban is, Párisban is általános az az érzés, hogy a kongó-kérdést csak a belga király életében lehet úgy megoldani, hogy később ne szolgáltasson semmi okot diplomáciai zavarokra. Ezért szorgalmazták olyannyira a belga államférfiak e kérdésnek mielőbbi tisztázódását.

EGYHÁZAK.

— (A kaposvári templomavatás.) A kaposvári új református templom avatása vasárnap ment végbe nagy ünnepek mellett. Délelőtt tíz órakor felavatták az új templomot. Gróf Tisza István és Antal Gábor püspök négylovas hintón érkeztek meg a templomhoz, melynek avatása a rendes egyházi szertartások mellett történt meg. Az avatást Antal püspök végezte óriási közönség jelenlétében. Két órakor a Korona-szállóban, a diszteremben

nagy banket volt. Az asztalfőn gróf Tisza István ült s jelen voltak Antal Gábor püspök, Kapotsffy Jenő főispán, Kacs Kovics Lajos alispán, Németh István polgármester, Csertán Márton református lelkész, Makfalvy Géza nyugalmazott államtitkár, Márffy Emil főrendiházi tag, Eötvös Károly, továbbá a többi vallásfelekezet képviselői, stb. Kapotsffy főispán főlköszöntőjében örömet fejezte ki afölött, hogy a vallásfelekezetek között Somogy vármegyében béke és egyetértés van. Szabó Kálmán vármegyei főgondnok arról beszélt, hogy milyen körülmények között választották meg Tiszát főgondnokká s reá írtette poharát. Gróf Tisza minden politikai szemponttól ment beszédet mondott. Arról szólt, hogy amikor mindnyájunk ajtaján ott kopogtat a vallástalanság s isten egyházának megdöntésére törekednek a hitetlenek, akkor a felekezetek abban merítik ki erejüket, hogy egymással marakodnak. Annál örvedetesebb látvány az, amit a felekezeti béke tekintetében Kaposvár nyújt. Kívánja, hogy soha ne változzék meg s legyen a somogy-megyei székhely továbbra is a felekezeti türelmeség legerősebb vára. Beszéltek még Eötvös Károly, Csertán Márton lelkész, Andorka Elek Somogy vármegyei tiszti főügyésze. Este ugyancsak a Korona-szállóba disztermében hangverseny volt, amelyen Eötvös Károly tartott szabad előadást és Sándor Erzsé, az Operaház tagja és Pete Lajos szerepeltek. Gróf Tisza ma hajnalban utazott el.

Katolikus Népszövetség.

— Az alakuló díszgyűlés. —

Budapest, január 27.

Katolikus Népszövetség címén az egész országot behálózó egyesület jött létre a tegnapi napon a Vigadó nagytermében tartott díszgyűlésen, melyen megjelent a közélet számos katolikus vallású kitünősége.

Igen nagy közönség jelent meg a díszgyűlésen és hallgatta meg Rakovszky Istvánnak, a szövetség elnökének beszédét, amelyben a katolikusok szervezkedésének szükségességét bizonyította. A gyűlésen ott voltak az összes néppárti képviselők.

Mintán a közönség elénekelt a Himnuszot és Zboray Miklós országgyűlési képviselő bejelentette, hogy gróf Zichy Nándor betegsége miatt nem vehet részt a gyűlésen. Rakovszky István fejtegette a szövetség célját. Beszédében a többi közt ezt mondta:

Mi, katolikusok, bár szám szerint túlsúlyban vagyunk, a minket megillető helyet Magyarországon eddig elfoglalni nem tudtuk. Míg a protestánsnak, a reformátusnak, a zsidónak, legkevésbé sem árt az előmenetelében, ha magát vallásosnak vallja, ha a katolikus teszi ezt, ez lépten-nyomon hátráltatja őt: ez ránkéve bélyeg. Ennek oka a mi szervezatlenségünk. Mindenki szervezkedik, csak mi, katolikusok nem vagyunk szervezve. Mi, katolikusok, nem akarunk senkit sem támadni, vagy bántani, de kikérjük magunknak, hogy velünk szemben éppen úgy cselekedjenek és hogy ennek egy kicsit nagyobb nyomtatéka legyen, ezért szervezkedünk. Szervezkedünk azért, mert népünknek anyagi és erkölcsi javait határozottabban akarjuk támogatni, előbbre vinni. Szervezkedünk azért, mert immunizálni akarjuk egy nemzetközi szociálistizmus bizonyos nem magyar faji érdekeket szolgáló törekvéseitől az országot, hogy a jóhiszemű, becsületes népek hiszékenységgel még tovább ne élhessenek vissza, lelkiismeretlenül ne igazságot, félrevezessék, csalják a népet azért, hogy mindennapi megélhetésüket ily módon biztosítsák. Senkit sem akarunk támadni, ismétlem, senkit sem akarunk bántani, de ha valakinek kedve kerekedik velünk szemben ezt tenni: vége Magyarországon a deklamáló katolicizmusnak, most a tettek katolicizmusára következik. (Taps.) Itt lesz a Katolikus Népszövetség, amely nemcsak beszélni fog, de tenni is, mert át van hatva annak igazságától, hogy az elhatározó szónak csak akkor van súlya, ha mögötte tett is van. Szervezkedünk, hogy a szunnyadó erőket egyesítsük, tömörítsük a mi népünket, hogy a katolikus és magyar faji önértéket erősítsük, előbbre vigyük, azért, hogy a mi népünkkel szemben, ez ezredéves Magyarországgal szemben a kötelességünket jobban teljesíthessük, mint valaha. Mi csak azt akarjuk, hogy ez az ezredéves Magyarország nagy, boldog és keresztény legyen. (Leikes éljenzés és taps.)

X. Pius pápának a Népszövetséghez intézett üdvözlő levele felolvasása után Prohászka Ottokár, székesfehérvári püspök kifejtette a Népszövetségnek célját és feladatát. A Népszövetség öntudatos szervezet, mely kell, hogy felkelte az erkölcsi és gaz-

dasági erőket és ezek segítségével lépjen az igazi keresztény nemzeti haladásnak útjára. Ugy látja, hogy tisztán társadalmi alapon a keresztény Magyarországot ujjaalakítani nem lehet. Gazdaságilag kell segíteni a magyar népet: ezt akarja a Népszövetség.

Az éljenzés után felolvasták az ország különböző részeiből érkezett üdvözlő leveleket.

Ezután Zboray Miklós alelnök szólott. Sokan — ugymond — mikor szó volt arról, hogy egy politikai párt emberei is belépnek ebbe a szövetségbe, elborzadtak és azt mondták, hogy nem helyes a katolicizmusba politikát belevinni. E társadalmi akciónál azonban nem csinálnak politikát, azt azonban ne kívánja senki sem, hogy a politikát ne vigyék be a katolicizmusba. Köszöni, hogy a közönség oly nagy számban jelent meg az ülésen, biztató jel ez a jövőre nézve.

A díszgyűlés a Szózat eléneklésével ért véget.

A kaszinók napja.

— A Nemzeti Kaszinó és az Országos Kaszinó közgyűlése. —

A főváros két legelőkelőbb társadalmi egyesülete: a Nemzeti Kaszinó és az Országos Kaszinó ugyanegy napon: tegnap tartotta rendes évi közgyűlését. A közgyűlések — melyek iránt nagy érdeklődés mutatkozott — minden incidens nélkül folytak le. Tudósításunk róluk itt következik:

A Nemzeti Kaszinó.

A Nemzeti Kaszinó közgyűlését tegnap délelőtt tizenegy órakor nyitotta meg gróf Dessewffy Aurél főrendiházi elnök, akit gróf Hadik-Barkóczy Endre intéző igazgató indítványára választottak meg a közgyűlés elnökévé.

Az Ilk Mihály titkár által fölolvastott évi jelentés előadja, hogy József királyi herceg a kaszinó tiszteleti tagjává történt megválasztását elfogadta s így most már VII. Edvárd angol király és Jenő királyi herceggel együtt három tiszteleti tagja van a kaszinónak. A jelentés igen meleg hangon emlékezik meg gróf Károlyi István elhunytáról. A tagok összes száma 715 volt. A könyvtár szükségleteire 5528 koronát, lapok és folyóiratok beszerzésére pedig 6196 koronát fordítottak. A múlt évi közgyűlés folytán a Ludovika Akadémiában egy magyar ifju nevelésére megszavazott Rákóczi-alap első részletét huszonegyezer koronát tettek félre, míg a hiányzó tizenkilenczezer korona az 1908-ik év terhére esik; hasonlóképpen félretettek tízezer koronát Erzsébet királyné képnék Benczur tanár által való megfestésére. Humánus célokra háromezer koronát fordított a kaszinó.

Az évi jelentés fölolvastása után Széll Kálmán indítványozta, hogy gróf Károlyi István nagy érdemének elismeréséül határozza el a közgyűlés, hogy arcképét a kaszinó részére megfesteti. A közgyűlés az indítványt lelkes éljenzéssel elfogadta. A múlt évi számadásokra nézve a közgyűlés a fölmentést megadta s az 1908-ik évre bemutatott költségvetést, mely szerint a bevétel 320.079 korona, a kiadás 312.410 korona s így a maradvány 7669 korona, változatlanul elfogadtatott.

A különböző bizottságok megválasztása után gróf Hadik-Barkóczy Endre intéző igazgató jelentette, hogy az idei Széchenyi-lakoma február 2-án, vasárnap este 6 órakor lesz, mely alkalommal az emlékbeszédet Náray Lajos, a képviselőház alelnöke fogja tartani.

Az elnök azután a folytatólagos hitelesítő közgyűlést február 2-ára, délután 5 és fél órára tűzte ki. Ugyanakkor fogják a szavazás eredményét kihirdetni. A közgyűlés az elnök lelkes öltetésével déli 12 órakor ért véget.

Az Országos Kaszinó.

Az Országos Kaszinó tegnap délután négy órakor tartotta közgyűlését, amelynek előkévé Wekerle Sándor indítványára Szentiványi Árpádot választotta meg. Szentiványi Árpád megnyitó beszédében üdvözölte a nagy számban megjelent tagokat s a jegyzőkönyv vezetésére ifjabb Bánó Józsefet, hitelesítésre pedig Szontagh Pált és gróf Pongrácz Jenőt kérte föl.

A kaszinó évi jelentése szerint a tagok száma a múlt évben 1800-ról 1832-re emelkedett. A bevételről mutatózó 104.550 korona fölösleget a függő adósság teljes kiegyenlítésére fordították. A jelentést egyhangulag elfogadták. A közgyűlés után az alapszabályok módosításáról szóló tervezetet tárgyalta.

Vancsó Gyula indítványára a tervezet 3. szakaszát olyképpen módosították, hogy a kaszinónak célja a magyar társadalom művelő osztályának olyan érintkezési középpontot nyújtani, amely társas szórakozáson felül közhasznú és közművelődési hazafias célok és eszmecserék előmozdítására is szolgáljon és az összetartás érzetét fejlessze. Testületi működése köréből ki van zárva minden politikai és felekezeti jellegű tevékenység.

Zsembery István főszóalálása után Gaál Gaszton indítványozta a vidéki tagság intézményének visszaállítását, a mit a közgyűlés Wekerle

Sándor igazgató és Miklós Ödön hozzászólása után egyhangulag el is határozott.

Következett három igazgató, tizenhat választmányi és két póttag választása. Szentiványi Árpád elnök indítványára a közgyűlés szavazatszedő bizottságot küldött ki. A szavazatszedő bizottság működésének megkezdése előtt Hammersberg Jenő indítványára a közgyűlés egyhangú lelkesedéssel, közfelkiáltással újból dr. Wekerle Sándort, Gulner Gyulát és gróf Teleki Gézát választotta igazgatóvá.

Wekerle Sándor miniszterelnök, mint a kaszinó újonnan megválasztott igazgatója, a maga és igazgató társai nevében hálásan megköszönte a kaszinónak kitüntetett bizalmát, amely fokozott kötelességet ró rájuk, hogy teljes mértékben törekedjenek a kaszinó felsőbb rendeltetésének betöltésére és a kaszinónak minden irányban való fejlesztésére, hogy ily magukat a tagok bizalmára érdemessé tegyék.

A miniszterelnök zajos éljenzéssel fogadott kijelentései után megkezdte működését a szavazatszedő bizottság, amelyhez tizenhat választmányi rendes és póttagra adták be a szavazati lapokat. Rendes tagok lettek: Ijabb Bánó József, Bernát István, dr. Brezovay László, Dessewffy Arisztid, ifj. Erdélyi Sándor, Ghyezy Béla, Kazy József, Kiss Aladár, Leszkay István, báró Majthényi Béla, dr. Nyeviczky Antal, dr. Petz István, Reviczky Ambrus, dr. Róner Géza, dr. Rudnyánszky Béla és Szentiványi Gyula. Póttagul megválasztották: Perczel Józsefet és dr. Balassa Istvánt. Az eredmény kihirdetése után az évi rendes közgyűlés véget ért.

Este félkilenc órakor a kaszinó tagjai lakomát tartottak, amelyen minegy ötszázan vettek részt, akik között az újonnan megválasztott igazgatók: Wekerle Sándor miniszterelnök, Gulner Gyula főispán és gróf Teleki Géza is megjelentek. Az első főköszöntőt Gulner főispán mondotta, aki elítette Szentiványi Árpádot, a mai közgyűlés elnökét, mire Szentiványi Árpád rendkívüli megleghangu és nagy tetszéssel fogadott beszédében a kaszinó igazgatóit köszöntette fel, akiknek rendkívüli érdemük van a kaszinó fellendítése körül. Az igazgatóság nevében Wekerle Sándor miniszterelnök mondott végig helyesléssel kísért rövid beszédet, amelyben visszapiantást vetve a kaszinó multjára, foglalkozott ama nagyjelentőségű feladatokkal, amelyeknek betöltésére a magyar középosztályt felölő Országos Kaszinó hivatva és rendeltetve van. Hangsúlyozta, hogy az Országos Kaszinó mindig tudatában volt ama kötelességeknek, amelyek a társadalom vezetése és irányítása tekintetében reá hárultak és igyekezett a legnemesebb intenczióktól vezéreltetve mindig sikeresen betölteni. A jövőben is ez lesz a tagok célja és hiszi, hogy ezen törekvéseket minden társának támogatása és közreműködése mellett a nemzet javára és a nemzeti társadalom érdekében teljes mértékben siker és eredmény fogja koronázni. Ezután még számos felszólalás történt, amelyekben éltették a kaszinó vezetőségének és választmányának agilis tagjait. A társaság a késő éjeli órákig maradt együtt.

TÁVIRATOK.

A bolgár kormányválság.

Szófia, január 27. A kormánynak progresszista és demokrata koalíció alapján való megalakítása nagy nehézségekbe ütközik, aminek főleg a maczedón kérdésben való különböző állásfoglalás az oka. Danev a reformakciót és békés uton kívánja támogatni a maczedónokat, a demokraták támadó politika szükségességét hangoztatják. Minthogy a többi pártokat egyelőre kizárták a tárgyalásokból, ha a két párt között megegyezés nem jön létre, ügyvezető kormányt neveznek ki.

Közgazdasági táviratok.

New-York, jan. 27. Terménytorzsda. Gyapot. New-Yorkban —, jan. 19 —, apr. —, —. New-Orleansban —, Petroleum stand with the New-Yorkban 8.75, Filadelfiában 8.70, raffined in cases 10.90, Credit Balances of oil City 178.—, Zsir. Vestern Steam 8.25 Rohe testvérek 8.40. Or —, —, —, —, —, —, —, —.

Csikágó, jan. 27. Gabonatorzsda. Zárlat. Buza irányzata szilárd, májusra 100.75—100.13 K., júliusra 97.89—97.13 K. Tengeri szilárd, máj. 61.13—60.50.

Csikágó, jan. 27. Terménytorzsda. Zsir. januára 7.75, tegnap 7.67, májusra 8.—, tegnap 7.92 Szalonna short clear, 6.74 tegnap 6.74. Sertéshus májusra 12.05, tegnap 11.97.

Az orosz kamatláb.

Pétervár, január 27. Az állami bank a 3 havi váltó kamatlábát 6½, a 6 hónapi váltókat 7½, a 9 havi váltókat 8%-ra szállította le.

Bűnös vagy-e?

— Mi történt a pap szobájában. —

Budapest, január 27.

Ma délután félkettő tájban megrázó módon fejeződött be itt a fővárosban egy sötét, vigasztalan háttérű családi dráma, amelyben két olyan embert állított egymással szembe, halálba keseredett harcos gyűlölettel az élet, akik valamikor szerelemmel, hittel telve kötötték egymáshoz sorsukat.

És ez a két haragvó, keserű ember megrázóan egymással egészen a sir küszöbéig. A hosszú, gyűlölettel teljes küzdelem pedig ma délután ért véget, rendkívüli körülmények közt és rendkívüli helyen. Délután félkettő tájban, Kováts Antalnak, a városháztéri piarista gimnázium igazgatójának magánlakásán, egy ur-asszony fejbeltette magát és azonnal meghalt.

Az öngyilkos, bilkei Papp Elekné, született Stefián Margit, bilkei Papp Elekné, a Kuria segédhivatali tisztjének elvált felesége. Ennek az öngyilkosságnak rendkívül széles háttérű és igazán drámai előzményei vannak.

Bilkei Papp Elek tizennégy esztendővel ezelőtt vette feleségül a szerencsétlen végű fiatal asszonyt, Stefián Nándor Aranykéz-utcai ékszerkereskedő leányát. A szülők ellenezték a házasságot, a fiatalok azonban olyan konok következetességgel harcoltak boldogságukért, hogy a szülőknek végre is bele kellett nyugodniok a megváltozhatatlanba. A szerelmes vőlegény véres párbajt is vívott menyasszonyáért. Ugy látszik, ez hatotta meg a szülőket is, akik letettek a további ellenzésről és megtörtént a lakodalom.

A fiatalok boldogsága azonban nem tartott sokáig. Egy évré a lakodalom után fiuk született, aki most tizenhárom éves. A gyermek születése azonban már nem találta a házastársakat boldog egyetértésben. Hogy melyikük volt az oka az egyenetlenkedésnek, azt nem tudni, bizonyos azonban, hogy a férfi rendetlen életmódnak adta magát, hivatalát is elhanyagolta, ami miatt előmenetelében is fennakadt.

Idők folyamán a Papp-házaspár élete olyan sivárrá vált, hogy nem maradhattak többé együtt. Végre tavaly, tiznekét év után, csakugyan el is váltak. A bíróság döntése pedig az apának ítélte oda a gyermeket. Ezt az ítéletet azonban az asszony megfőlebbezte, magának követelvén a fiút. A pör folyt és időközben a gyermek édesanyjának Váczi-utca 82. szám alatt levő lakásán élt. Karácsony után egy nappal, az apa értesülvén a gyermek hollétéről, felhasználva az asszony távollétét, fölment a lakásba s magával vitte a fiúcskát Isaszegre rokonaihoz. Az asszony kétségbeesetten kutatott a gyermek után, egy pár nap alatt rá is talált és erőszakkal visszahozta magához. Iskolába is járatta. A piaristák városház-téri gimnáziumába adta be, amelynek IV-ik a) osztályába járt. Most, e hó 24-én kellett volna a Kuriának végleg döntenie a gyermek dolgában. A férfi azonban azon a czimen, hogy volt felesége erkölcsstelen életet folytat, kérte a tárgyalás elhalasztását, hogy állítását bizonyíthassa.

A tárgyalás el is maradt, az asszony pedig azt tapasztalta, hogy férje minden lépését ellenőrzi. Ezt a szorgos megfigyelést az asszony arra magyarázta, hogy férje a gyermeket ismét hatalmába akarja keríteni. Ettől tartva, fölkereste aztán a gyermek tanárait és arra kérte őket, hogy vegyék fel a fiút az intézet internátusába, de olyanképen, hogy az apja ki ne vehesse. Titz Antal piarista tanár és Szőlgyény János házfőnök azt felelték az asszonynak, hogy ezzel a kéréssel forduljon Kováts Antal igazgatóhoz, mert csak ő intézkedhetik intézeti ügyekben. Az asszony föl is kereste az igazgatót, akinek szintén előadta kérélmét. Kovács igazgató azonban nem dönthetett azonnal a fölvetel dolgában, mert az internátusban ez idő szerint nincs üres hely. Megígérte azonban, hogy ha csak teheti, teljesíti az asszony kérését. Pappné azóta többször is fölment az igazgatóhoz, hogy a fölvetelt sürgesse, mert rendkívül féltette a gyermeket az édesapjától.

A férfi, aki az utóbbi időkben az asszony minden lépését ellenőrizte, rájött, hogy volt felesége a piaristákhoz jár fel s azóta nyíltan hirdette, hogy szeretője van a papok között. Ma végre arra is rászánta magát, hogy tetten érje az asszonyt. A déli órákban két tanut vett maga mellé és elbujt a piarista

rendház lépcsőházában. Délután egy óra felé csakugyan jött is az asszony és fölment egyenesen Kovács igazgató magánlakására. Pár percnyi várakozás után a férfi is fölment és tanuival bekopogtatt az igazgató lakásába. Ott rögtön ajtón nyitották és a küszöbön a házaselek szemtől-szembe állottak egymással. A lakásban ugyanis nem volt senki, csak maga Pappné; ő nyitotta ki az ajtót is.

A férfi magából kikelve támadt neki:

— Hát tagadod-e még, hogy mi vagy? Most tanukat hoztam, hogy bizonyíthassam!

Az asszony egy lépést hátrált a bejövők elől, aztán sikoltva menekült a belső szoba felé. Mielőtt azonban azok beérték volna, odabenn revolvért fogott magára és egyetlen lövéssel megölte magát.

A férfi és két tanuja már holtan találták a szoba padlóján heverve.

A megretent emberek fejüket vesztve rohantak ki a tragédia színhelyéről, hogy valahonnan segítséget hívjanak. Az egész házban azonban csak Antal Jánost tanárt találták otthon, aki rögtön telefonált is a mentőkért. Az orvosi segítség azonban fölösleges volt, mert a mentők már csak a beállott halált konstatahíhatták. A szerencsétlen asszony holttestét kivitték a bonczatani intézetbe, a rendőrség azonban megindította a vizsgálatot, hogy a dráma részleteit kiderítse. Ezzel kapcsolatosan meg kell azonban jegyezni, tisztán csak azért, hogy Boda főkapitány tudomást szerezzen róla, hogy a főkapitányság központi ügyelete, erről az esetről, amelyben végre is, egy rendkívüli körülmények között megtörtént öngyilkosságról, tehát egy elpusztult emberletről van szó, a rendőri sajtóirodát hamisan informálta. Hamis adatok kerültek a hivatalos kiadásba azért, hogy a sajtót félrevezessék. Ez a hivatalos kiadás külföldben, amelynek egyetlen adata sem igaz, szóról-szóra így szól:

„Özv. Papp Elekné magánzó, ma délután (Molnár-utca 36.) öngyilkossági szándékból fejbeltette magát és meghalt. Tettének oka ismeretlen. Holttestét a törvényszéki bonczoló-intézetbe vitték.”

Ajánljuk ezt a hirszolgálatot a főkapitány ur figyelmébe, anélkül, hogy a mai központi ügyeletes kapitány nevét megemlítenők.

UJDONSÁGOK.

— Eljegyzés Frigyes főherceg családjában. Tátralomniczon Frigyes főherceg családjában tegnap este a legszükebb házi körben ülték meg Henriette főhercegnőnek Hohenlohe Gottfried herceggel való eljegyzését. Az eljegyzést a Palace-Hotel külön termében tartott vacsorán hozták nyilvánosságra. A vacsorán Frigyes főherceg, Izabella főhercegnő, Albrecht főherceg, Gabriella főhercegnő, az ijabb Izabella főhercegnő, Alice főhercegnő, Wimpfen Lilly grófnő, Izabella főhercegnő főudvarmestere, Zamoyska Lola grófnő, Ludwigsdorff Mária bárónő, gróf Pálffy János udvarmester és báró Prónay Gyula vettek részt.

— Uj magyar nemes. A magyar közgazdasági élet egy közismert és nagybecsült alakja részese volt most a jól megérdemelt kitüntetésben. A király Simon Jakabnak, a magyar áruforgalmi statisztikai értékmegállapító bizottság szakosztályelnökének, a tőzsde alelnökének és törvényes utódainak, az említett minőségben kifejtett buzgó működésének elismerésül Boglári előnévvel a magyar nemesiséget adományozta. Simon Jakab egyik legszimpatikusabb tényezője hazai közgazdasági életünknek. Puritán jelleme, nagy szakavatottsága és kiváló lelkiismeretessége már régen a kereskedő világ központjába állította őt, ahol még a nagyok közt is ki-magaslik rendkívüli tulajdonságai által. De nemcsak itt a fővárosban, hanem családi fészkeben, Balaton-Bogláron is, üdvös tevékenységet fejt ki gazdasági és kereskedelmi téren és igen jelentékeny tényezője a Balaton-vidék emelkedésének. Számos ismerőse és jó barátja bizonyára megelégedéssel látja Simon Jakabnak e jól megérdemelt kitüntetését, melyre senki sem szolgálhatott jobban rá, mint ő.

— Kitüntetés. A király Radnai Wallandt Ernő miniszteri tanácsosnak, az aldunai magyar hajózási hatóság volt főmérnökének, sajtó kérelmére történt nyugdíjaztatása alkalmából, buzgó szolgálata elismerésül a Szent István-rend kiskeresztjét; — Dittfűrth Nándor báró jószágigazgatónak, a mezőgazdaság terén szerzett érdemei elismerésül a Ferencz József-rend lovagkeresztjét adományozta.

— **A német császár születése napja.** Vilmos német császárnak tegnap volt a születésnapja. Ugy Berlinben, mint Bécsben, mint pedig Budapesten megünnepelték ezt az évfordulót. Berlinben a császári pár tegnap délután jelen volt az új királyi opera-színházban a munkások számára rendezett előadáson. A színészek „Prinz Friedrich Homburg” című darabot adták elő. A munkásvezérek nagy társadalmi és esztetikai fontosságot tulajdonítanak ennek az előadásnak, amelyet mások is fognak követni. A munkások ötven fillérért kaptak jegyet. A császári párt távozásakor zajos ovációban részesítették. — A német császár születése napja alkalmából a Bécsben időző németek díszlakomát rendeztek. Csirszky nagykövet pohárköszöntőjében megemlékezett arról, hogy ez alkalommal először vesz részt hasonló banketten és azt a reményét fejezte ki, hogy a nagykövetség és a német kolónia közt szoros viszony fog kifejlődni. Örömet fejezte ki, hogy Ferencz József császár és király szerencsésen kigyógyult betegségéből és ismét teljes erejéből és mintaszerű kötelességtudásával működhet közre népei javán. Rámutatott ezután a hatvan éves uralkodói jubileumra, amelyet azok a németek is megünnepeltek, akik uralma alatt éltek. Ebben az ünnepségben a németek is résztvesznek és hódolnak a bevált barátoknak és szövetségeseinknek. Ezután a Niederwald-szövetség alelnöke mondott felköszöntőt a német császárra. Vilmos császárt táviratilag üdvözölték. A király ma délután a német nagykövetség palotájába ment, hogy Csirszky nagykövetnek a német császár születése napja alkalmából szerencsekívánatait fejezze ki. — A német császár születése napját a budapesti német egyesület tegnap a Royal-szálló nagytermében rendezett díszlakoma keretében ünnepelte meg. A lakomán résztvettek az egyesület és a helybeli német kolóniák tagjai, nagyszámu magyar és külföldi meghívott vendég. Schönburg-Waldenburg Herman herceg, német főkonzul I. Ferencz József királyt köszöntötte föl, Wolz igazgató, a német egyesület elnöke Vilmos császárra üritette poharát. A német egyesület klub-helyiségeiben tegnap villásreggeli volt, amelyre a német főkonzul az egyesület elnökségét, a német társadalom kiválóságait és a főkonzulátus személyzetét látta vendégül.

— **Molnár Ferencz ünneplése.** Molnár Ferencz turini sikerének alkalmából a Magyar Szinpad Szerezők Egyesülete vasárnap este lakomát rendezett a Royal egyik termében. A harmadik fogásnál Bereczik Árpád, a Szinpad Szerezők Egyesületének elnöke, az egyesület és a megjelentek nevében köszöntötte Molnár Ferenczet. Herceg Ferencz a Petőfi-Társaság nevében üdvözölte a fiatal magyar író, aki teljes sikert aratott külföldön. Szatmári Mór, Faludi Sándor és Szerdahelyi Sándor felszólalása után Ábrányi Emil címés verssel köszöntötte az ünneplést. Fried Margit a nők hódolatát tolmácsolta. Molnár Ferencz köszöntötte meg ezután az ünneplést. Beöthy László az összes magyar szinpadok nevében ültette a szerzőt és figyelmeztette az ünneplőket, hogy ne feledkezzenek meg Zaccaniról sem, akinek a turini siker része köszönhető. Molnár Gyula Rákosi Jenőt ültette, mire Rákosi Jenő hosszabban válaszolt. Azt hitte — ugymond — hogy itt szemtől szembe kerül azzal a fiatal írói generációval, amely erős kézzel döngtet a régi falakat. Ebben a feltevésében csalatkozott. Pedig szerette volna nekik megmondani, hogy az a világ, amely értéket képvisel, sohasem múlik el. Uj világ is csak úgy állhat meg, ha értéket képvisel. Molnár Ferencz művében van érték és ezért aratott sikert. Másik oka a sikerének az, hogy — hiába tagadják — munkáján rajta van a nemzeti géniusz bélyege. — A társaság hajnalig a legjobb kedvben maradt együtt.

— **Köhner Zsigmond emlékezete.** A budapesti rabbiszemináriumban ma Köhner Zsigmond emlékére gyászünnepe volt, amelyen megjelentek: Hatvany-Deutsch József, a szeminárium vezérbizottságának elnöke, dr. Mezey Ferencz, a bizottság titkára, dr. Weinmann Fülöp a pesti hitközség elnöke, dr. Weiszbürg Gyula, a hitközség titkára, dr. Fischer Gyula és dr. Hevesi Simon rabbi, a tanári kar Bacher Vilmos rektor vezetésével, továbbá a Köhner- és Lederer-család tagjai nagy számban. Az emlékbeszédet dr. Schwarz Benjámín rabbielölt tartotta, aki ékes szóval méltatta a megboldogult érdemeit egy hitfelekezettel szemben, mint közgazdasági téren.

— **Déry Károly kiténtetése.** A király Déry Károlyt, a Dunagőzhajózási Társaság szénbányáinak igazgatóját királyi tanácsossá nevezte ki. Déry három évtizede működik a Dunagőzhajózási Társaságnál s itt folytatott tevékenységének nagy része volt a hazai szénbányászat mesés kifejlődésében. Dérynek a szakirodalomban is kitűnő neve van, ő csinálta meg a „Magyar bányakalauzt”, amely eddig hat kiadásban jelent meg. Tagja az áruforgalmi statisztikai értékmegállapító bizottságnak és igazgató-sági tagja az Orsz. Bányászati és Kohászati Egyesületnek. A Magyar Bány- és Kohóvállalatok Egyesületének megalapítói közé tartozik s ma is egyik leg-tekvesebb tagja ezen előkelő közgazdasági testület végrehajtó bizottságának.

— **A Széchenyi-Vanderbilt-nász.** Ma délután volt Newyorkban gróf Széchenyi László esküvője Vanderbilt Gladisszal a Vanderbilt-palotában. Az amerikai újságok hasábos cikkekben ismertetik a gyönyörű nászajándékokat, amelyek között legjobban kiválik a menyasszony anyjának ajándéka, egy százezer dollárra becsült gyémánt tiara. Az amerikai újságok nagyon éles támadásokat intéznek gróf Széchenyi ellen, akit közönséges kalandornak mondanak s egy rangba helyeznek azokkal, akik az utóbbi években gazdag amerikai leányokat vittek Európába. Gróf Széchenyit nagyon elkésertették ezek a támadások s a gróf nyilatkozatot küldött a lapoknak, amelyben kijelenti, hogy soha sem fog többé Amerikába jönni. Az amerikai sárka sajtó hetek óta hozományvadásznak mondja s a gróf most a newyorki magyar-osztrák alkonzul által nyilatkozatot tétetett közzé, amelyben több leplezettel igazságot mond az amerikaiaknak.

— **Miéle otthon nyújthattok ti amerikaiak egy asszonynak —** mondja gróf Széchenyi ebben a nyilatkozatában — ti, akik sietve s ideges gyorsasággal nyeltek le feleségetek szerelmét, ahogyan ebédeteket szoktátok elkölteni s azután elsiettek és magára hagyjátok az asszonyt. Innen van az, hogy gazdag leányok, akik a ti életmódotokkal nem tudnak megbarátkozni, inkább mennek idegen emberekhez feleségül. Az én hazámban a férje együtt utazik feleségével, elkíséri társaságokba és mulatságokba és segíti gyermekeit fölnevelni. Minálunk nem rohan el a férfi korán reggel az üzletbe, nem issza meg reggelijét álva egy-két perc alatt, hogy azután újra üzletbe rohanjon. Ne higyjék, hogy minden házasság boldogtalan, amelyet amerikai leányok európai nemes emberekkel kötnek s megvagyok róla győződve, hogy sokkal több boldogtalan házasság van Newyorkban, mint az Óceán másik oldalán bármely európai városban.

A rendőrség már korán reggel elzárta a Five avenue torkolatát, mert már reggel megkezdődött a kiváncsiak valóságos népvándorlása a Vanderbilt-palota felé, hogy lássák a meghívott vendégsereg fölvonulását. Az esküvőről a legfantasztikusabb hírek keltek szárnyra. Azt beszélik, hogy ilyen drága esküvő még sohasem volt New-Yorkban s állítólag kerek egy millió koronába fog kerülni. Az eddig érkezett nászajándékok értékét három millió koronára becsülik. A menyasszony legidősebbik bátyja, Cornélius egy csodálatos szép briliáns hajéket ajándékozott hűgának, Reginald Vanderbilt, a menyasszony nagybátyja pedig vagonyt érő gyémánt nyaklánczot, Marlborough hercegné, a menyasszony nénie remek gyöngysort. A Széchenyi-család tagjai a mátkapár magyarországi birtokára küldik ajándékaikat. Az a terem, ahol az esküvőt tartják, a tetőig virágokkal van díszítve s olyan, mint egy rózsá- és orchidea-lugas. A nappali világosság nem tud behatolni, a virágok között a villamos lámpák ezrei vannak elhelyezve és tündéri effektus volt, amikor meggyújtották valamennyit. A mennyezetről selyemszalagokon orchideák függnek le. Az ebédlő-terem, amelyben az ifjú pár a husz legmeghittebb barátával és barátnővel reggelizett az esküvő után, szintén orchideákkal van földszítve. A többi vendégek számára a szalonokban állították föl a büffet. A newyorki újságok nem tudják leplezni bosszuságukat, airtották a menyasszonyi öltözékét és a kelengyét nem állították ki közszemlélre, vagy legalább is nem mutatták meg a hírlap-íróknak s így csak annyit tudnak, hogy Párisban készült, fehér selyem-szatenből való és fejedelmi régi csipkével van díszítve.

Az ünnepélyen jelen volt Hengelmüller nagykövet nejevel és a nagykövetség többi uraival. Az orchideák ezreivel díszített oltár pálmaligetben állott. A St.-Patrik templom gyermek és férfi-kara egy-

házi dalokat adott elő. Az esküvőn az angol nagykövet is megjelent. Az esküvő egyike volt a legfényesebbeknek, amelyek valaha New-Yorkban lefolytak.

— **Az alkotmánypárt pártvacsorája.** Az orsz. alkotmánypárt legközelebbi pártvacsoráját holnap, kedden este 8 órakor tartja meg a Hungária-szálló fehértértermében.

— **Klinger István meghalt.** A fővárosban ma reggel öt órakor meghalt dr. Klinger István siklósi apát, a tudomány-egyetem volt rektora és a hittudományi karnak három ízben volt dékánja, hetvenhét éves korában. Klinger harminczöt esztendeig volt a tudomány-egyetem nyilvános rendes tanára és két évvel ezelőtt vonult nyugalomba. De azóta is állandóan végezte egyházi funkcióit. Három héttel ezelőtt az egyetemi templomban misét mondott és akkor erősen meghűlt. Influenzázt kapott, amely halálát okozta. Halála hírére az egyetem épületeire kitézték a gyászlobogót, az egyetem rektora, dr. Török Aurél pedig a hittudományi kar javaslatai alapján intézkedett a temetésre vonatkozólag. E szerint az elhunytat az egyetemi templomban teszik ravatalra és onnan temetik el január 29-én, szerdán délelőtt tíz órakor. A hittudományi kar külön gyászjelentést ad ki a haláleset alkalmából és a kar nevében dr. Kiss János pápai preláus, hittudományi kari dékán, a megboldogultnak volt tanítványa, majd kollégája fogja elbucszatni az elhunytat. A beszen-telést valószínűleg dr. Prohászka Ottokár székesfejevári püspök fogja végezni. Az elhunytat a kerepesi-uti temetőben helyezik örök nyugalomra.

— **Az allensteini dráma utójátéka.** Az allensteini gyilkosságnak legujabban egy ezredparancsnok lett áldozata. Gröben ezredes, a király nevét viselő tizedik dragonyosezred parancsnoka, beadta lemondását, amelyet a császár elfogadott, megengedvén az ezredesnek, hogy egyenruháját tovább is viselhesse. Gröben ugyanannak az ezrednek volt a parancsnoka, amelyben Goben százados szolgált, aki Schönebeck örnagyot agyonlőtte.

— **Viharok a tengeren.** Az Északi és Keleti tengerről pusztító viharokat és nagy hajókatasztrófákat jelentenek. Az Elbe torkolatánál egy ismeretlen három árboczos vitorlás hajó horgonyt vetett végső veszedelmében. Kielből táviratozzák, hogy a Carolina bárka, amely december 22-én West-Hartlepoolból Malmöbe indult, oda nem érkezett meg. Kétségtelen, hogy a hajó nyolcz matrózzal együtt elmerült. Az angol partvidéken egy hajóskapitány és három matróz holttestét vetették ki a hullámok, amiből arra következtetnek, hogy az Astra vitorlás hajó szintén elmerült.

— **Házartási kiállítás.** A „Magyar Házartási Egyesület” a most rendezett tanfolyamnak bevégeztével vasárnap délután Rottenbiller-utca 16. szám alatt lévő helyiségében kiállította a főzőiskola növendékei által készített tortákat és süteményeket, amelyek mind a növendékek ügyes kezét dicsérik. A kiállítást, amelynek tetszetős, izléses rendezése Balázs Sándorné és Stefániai Vally érdeme, nagyon sokan látogatták s majdnem valamennyi süteményt megvették.

— **Házasság.** Nagy Zoltán Imre, a verebélyi vasuti állomás főnöke, nőül vette néhai Szász László kuriai bíró és neje, Klobusiczky Karolin leányát, Ilonkát, Budapesten.

Ij. Jedlicska István, Zenta város tan- és iparügyi tanácsnoka, tart. honvédhadnagy, eljegyezte Nagykyán Nagy Gábor biharmegyei szőlőnagybirtokos és neje, Molcsányhy Eszter leányát, Emmit. Zimay Margitot eljegyezte Lauer Károly Ujhodoson.

Mosonyi Vilmos máv. hivatalnok eljegyezte Fürst Alajos kerkaszentmiklósi vendéglős leányát, Gizellát.

Schächter Sándor eljegyezte Windholz Zelmát Temesvárott. Konecsny Mariskát eljegyezte bylbourni, pylhanci Pilhoffer Gyula m. kir. posta- és táv. tisztviselő Sárbovárdon.

Reiszig Ede nyug. államtitkár, Vas megye volt főispánjának édesanyja ma 94 éves korában elhunyt a pozsonymegyei Kisjókán. Temetése e hó 30-án lesz Szombathelyen.

Melczér Georgina bárónő szívvelhűdés következtében ma Kassán meghalt. Az elhunyt jótékony urnó a Vörös Kereszt egylet alapításában annak idején élénk részt vett és társelnöknője volt az egyesületnek.

— **Óriási tüzkatasztrófa.** Baltimoreban óriási tüzvész pusztít. Egész városrészek égnek. Egy épületcsoport beomlásánál négy tüzoltó és tüzoltóparancsnok meghalt, huszan pedig súlyosan megsebesültek. Közelebbi részletek mindezeideig hiányoznak.

— **Küldöttség Kossuth Ferencz miniszternél és Sztérényi József államtitkáránál.** A hitű zsidó kereskedők huszonnégy tagú küldöttsége tisztelgett ma Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszternél és Sztérényi József államtitkáránál. A küldöttséget a miniszter az államtitkárrel együttesen fogadta. A küldöttségben résztvettek gróf Batthyány Tivadar és Hódy Gyula országgyűlési képviselők. Miután Hódy Gyula bemutatta a küldöttség tagjait, Grossberg Lipót, a „Jüdische Allgemeine Zeitung“ szerkesztője a többi közt, a következőket mondta:

Mint a magyarországi hitű kereskedők küldöttsége bátorkodunk megjelenni, hogy az ezennel átnyújtandó emlékiratunkban foglalt alázatos kérelmünket kegyesen figyelembevenni méltóztassék. Kérelmünk a terbevelt vasárnapi munkaszünet rendezésére vonatkozik. A jelenleg érvényben levő vasárnapi munkaszünetnek a kereskedőket érintő részei ólomsúlyként nehezdednek a napról-napra élő kereskedő-osztályra, általában, de hatványozott mértékben a hitű zsidó kereskedőket, kik vallási okokból péntek estétől szombat estig szigorúan zárva tartjuk üzleteinket, azonkívül pedig még évenként tizenhárom ünnepen. E szerint a vasárnapoktól eltekintve, huszonöt napon át szüneteltetjük üzleteinket, miáltal a többi kereskedőkkel szemben, óriási hátrányban vagyunk. Teljes bizalommal fordulunk ö excellenciájához és az államtitkár urhoz, kegyeskednék az emlékiratban megokolt kérésünket magas pártfogásába venni és azt lehetőség keretén belül teljesíteni.

Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter a következő beszéddel válaszolt:

Érthetőnek fogják találni, hogy most mindjárt kérésük egyszerű meghallgatása után önöknek végleges választ nem adhatok. Hisz a kérdést, amely szóbanforog, előzőleg tanulmány tárgyává kell, hogy tegyem. Az ügyet, különben is az ország többi lakosai érdekeinek szemmel tartásával kell megoldani. A vasárnapi munkaszünet szabályainak rendezését valószínűleg egy ankét fogja megelőzni és ez alkalommal én néhány tagiainknak alkalmat fogok adni, hogy ott kérésüket tüzetesen megokolják, vagy pedig, ha ez az ankét nem tartatnék meg, akkor az érdekelt köröket fel fogom hívni, hogy nézeteiket írásban terjesztsek a miniszterium elé és így önöket is fel fogom erre hívni. De mindenesetre legyenek meggyőződve, hogy az önkérelmet komoly tanulmány tárgyává fogom tenni és a kérdés megítélésében legteljesebb jóakarat fog vezetni.

A küldöttség a miniszter választát lelkesen megélejezte.

— **Krivány legújabb büntette.** Adtunk hírt lapunk legutóbbi számában, hogy Krivány János, az aradi gyámpénztár hirhedt sikkasztója, aki sikkasztása miatt fegyházban ült, meg akarta gyilkolni feleségét, született Lui Matild asszonyt. A gyilkossági merénylet után Krivány nyomtalanul eltűnt. A merénylet áldozatát, aki mindössze csak három hónap óta felesége Krivánnak, a kórházban ápolják. Sebészléséből — az orvosok véleménye szerint — nemsokára föl fog épülni. Az asszony egyébiránt nem akar terhelően vallani a férje ellen. Azt állítja, hogy az egész csak véletlenség. De minden jel arra mutat, hogy Krivány hitvesgyilkosság révén akart megszabadulni a feleségétől. A gyilkos merénylet Krivánnak Világos mellett szülőjében történt szombat délelőtt. A csendőrség csak későn vett tudomást az ügyről, este hat és hét óra között jött az első sürgöny Aradra, hogy Krivány az elhagyatott szülőjében négyszer rálőtt az asszonyra. A nyomozás, melyet a rendőrség vállaltva folytatott a csendőrséggel, pozitív eredménnyel nem járt. Csak annyit tudtak megállapítani, hogy délelőtt tizenegykor történt a merénylet, de Krivány még este hét órakor is ott ólálkodott a felesége szülője körül. Egy mezőőr látta, ahogy kószál a ház körül, sőt feleségei a kicsiny ház ajtaját. A mezőőr a sötétben azt hitte, hogy betörés történik és odalépett Kriványhoz:

— Mit csinál itt? Miért fészegeti az ajtót? — kérdezte tőle.

— Én vagyok Krivány János, a háztulajdonos! — felelte, mire a mezőőr bocsánatot kért és tovább állt.

Világosról Krivány János gyalog a két órányira levő Pankota községbe menekült, itt látták kilenc óra után, felkereste Heintz Lajos községi irnokot, aki nagyon meglepődött a váratlan látogatástól. Hosszasan beszélgettek, Krivány reszketett az izgalomtól, alig állott a lábán, úgy hogy Heintz megremült tőle. Távozás előtt Krivány hat forint kölcsönt kért az irnoktól, aki először megtagadta a ké-

rést, azután szavát vette Krivánnak, hogy vasárnap reggel visszadja a pénzt.

— Mire kellek? — kérdezte az irnok.

Krivány kijelentette, hogy kocsin akar hazautazni Világosra, mert fél az éjszakai gyalogutól. Azután átvette a hat forintot és azóta eltűnt, nyomá veszett, nem akadtak rá.

A detektívek s a csendőrök kihallgatták, kikérdezték az összes bankotai parasztokat és fuvarosokat, egyik sem látta és nem tudott Krivány meneküléséről. Több verzió kering arról, hogy Krivány miért akarta elkövetni a hitvesgyilkosságot. Az egyik verzió szerint Krivánnak évek előtt elszikkasztott millióiból van valami megtakarított pénze egy berlini bankban s a felesége ismerte ezt a titkot, sőt beszélt is róla idegenek előtt és Krivány megrémült, hogy a hatóságok megtudják a nagy titkot és ráteszik kezüket a vagyona. Állítólag emiatt akart végezni az asszonnyal. A másik verzió az, hogy Krivány elkötötte felesége megtakarított vagyonát, a fiatal asszony emiatt szemrehányásokat tett neki, ebből keletkezett a családi tragédia.

Éjjel jelentik Aradról, hogy Kriványt ma délután öt órakor az aradmegyei Gyorokon, épp mikor a motorvonattal Aradra akart utazni, a csendőrség elfogta. Kriványon két lött sebet konstataáltak, melyről azt állítják, hogy a felesége lött rá.

— **Biztosító tisztviselők szervekedése.** Vasárnap délelőtt a budapesti biztosító-intézetek üzletszerző tisztviselői gyűlést tartottak a Magyarországi Magántisztviselők Egyesületének egybehívása folytán. A gyűlésnek, amelyen számos más szakmabeli magántisztviselő is résztvett, a célja az volt, hogy a biztosítási tisztviselők az osztályharcz alapján szervekedjenek. A gyűlés elnöke Szántó Bélát választották meg. Megjelent a gyűlésen Broczynér Alfréd, a bécsi biztosító-intézeti tisztviselők egyesületének elnöke is, aki nyomban az elnöki megnyitót után hosszabb beszédben tolmácsolta a bécsi tisztviselők üdvözlését. Ezután Pfeiffer Sándor ismertette a biztosító-intézeti tisztviselők sanyaru helyzetét. A nagy és dugszdág intézetek egymást megvédik és kényszerítik a tisztviselőket, hogy eltűnjék főnökeik minden igazságtalan intézkedéseit. Ennek egyetlen ellenszere a szervekedés, amire határozati javaslatában felhívja a tisztviselőket. Több felszólalás után a gyűlés kimondotta, hogy az osztályharcz alapján szervekedik s védekezik a biztosító-intézetek tulakapásai ellen. A gyűlés szónokait a rendőrség képviselője többször félbeszakította, egyébként azonban az értekezlet rendben folyt le.

— **Halálozás.** Josipovich Géza horvát miniszter tragikus véget ért fiát, Josipovich Dezsőt, a piarista gimnázium negyedik osztályu növendékét, vasárnap délután három órakor temették el. A nagyszámú gyászoló közönség soraiban ott voltak a kormány képviselőiben Wekerle Sándor miniszterelnök, gróf Apponyi Albert kultuszminiszter, Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter, Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter és az összes államtitkár. Ott voltak továbbá Pejacsevich Tivadar volt horvát bán, Návay Lajos, a képviselőház alelnöke, báró Bánffy Dezső, gróf Batthyány Lajos, Wlassics Gyula, a közigazgatási bíróság elnöke, gróf Bánffy György, Cseh Ervin volt horvát miniszter, Gromon Dezső volt honvédelmi államtitkár, Lázár Frigyes lovasdandárparancsnok és számosan mások. Krizsán Mihály apátplébános, pápai preláus fényes egyházi segédlettel tartott imája után az érczkoporsót a kapu előtt várakozó kocsiara tették. Az elhunytat a kerepesi-úti temetőben levő családi sírboltban helyezték örök nyugalomra.

Országszerte mély megdöbbenést keltett géresi Balogh Vilmos földmívelésügyi államtitkár halála. A megboldogultat a kerepesi-úti temető halottasházában imponáns és díszes ravatalra helyezték még tegnap s az ezüstdíszítésű baldachinos ravatal a babérok és pálmák egész erdeje borította. Vasárnap és ma délelőtt tisztelői és barátai közül igen sokan el látogattak a ravatalos terembe és számtalan koszorút hordott össze a kegyelet a koporsó körül. A temetési szertartás délután fél négy órakor kezdődött. A szertartás megjelentek: Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter, Mezőssy Béla államtitkár, a földmívelési minisztérium tisztikara teljes számmal, az összes gazdasági egyesületek képviselői, Molnár Viktor volt főispán, Thék Endre, Nagy Valér tábornok, Józsa László pénzügyi tanácsos és még igen sokan. A halottat Mezőssy Béla államtitkár bucsuztatta meleg, bensőséges szavakkal. Ezután Petri Elek református lelkész imát mondott, amivel véget ért a gyászszertartás.

Ózvári baranyavári Ullmann Mór Györgynét, született Leon Juliát, vasárnap délelőtt tíz órakor temették a Nagymező-utca 49. számú gyászszobából. A gyászszobában, amelyet teljesen behorítottak fekete lepellel, az elhunyt hozzátartozóin kívül megjelentek nagyszámú tisztelői is. Képviseltette magát a pesti izr. hitközség, a pesti Chebra Kadisa s a pesti izr. leányárvaház képviselőiben, amelynek az elhunyt matróna alapító tagja volt, ötven leánya jelent meg. A nagyszámú gyászoló közönség soraiban ott voltak: Kornfeld Zsigmond főrendiház tag, Lánczy Leó, maróti Fürst Bertalan, Elek Pál, Lukács

József, Hoffmann Samu, Hüvös József és Surányi József udvari tanácsosok, maróti Fürst László kir. tanácsos, Iörnczi Hoffmann Jakab, csepeli Weisz Manfréd, Frischmann I. Frigyes, a Salgótarjáni Köszénbánya r. t. igazgatója, Kögler Gusztáv és dr. Kornfeld Mór, a Ganz-gyár igazgatója, Fuchs Róbert, az Urikány-Zsilvölgyi r. t. igazgatója, Sebesta Károly, az Általános Hitelbank igazgatója, Déry Izidor, a Luiza-gőzmalom igazgatója, erényi Ullmann Gyula műépítő, Thék Endre és még számosan. A gyászszertartást Lazarus Adolf főkéntör végezte teljes férfikkal, a bucsuztató beszédet pedig dr. Kohn Sámuel főrabbi mondotta. A halottat ezután négylovas gyázkocsira tették s kiszállították a kerepesi-úton levő izr. sírkertbe, ahol a családi sírboltban helyezték el.

Székely Alajos, a Hazai Bank tisztviselője, tartalékos hadnagy, 30 éves korában Budapesten e hó 25-én meghalt.

Lesnják Mátyás Szentgyörgyben 105 éves korában meghalt. Érdekes, hogy Lesnják 1819-ben Napoleon ellen küzdött, amikor Napoleon Dalmáciát és a magyar tengerpartot elfoglalta.

Raverta Károly, a zágrábi opera volt tagja, ma 65 éves korában meghalt Zágrábban. Raverta Garibaldi seregében is harczolt. Az énekművészetet Turinban tanulta, ahol Tamano, a híres tenorista tanuló társa volt.

Nagyküüllőfalvi Lukácsfi Dénes. Udvarhely vármegye nyugalmazott pénztárosa, volt 1848/49-es honvéddaladnagy 87-ik évében, e hó 25-én elhunyt Bikafalván.

Dr. Vermes Albert nyug. főreáliskolai tanár tegnap 49 éves korában, hosszas szenvedés után meghalt Budapesten. Az elhunyt 22 évet meghaladó ideig volt tanára a VIII. ker. községi főreáliskolának s két évvel ezelőtt betegsége miatt vált meg állásától. Elhunytáról az intézet külön gyászjelentést adott ki. Temetése holnap, kedden délután 1/4 órakor lesz az Aggteleki-utca 11. sz. gyászszobából.

Id. Földy-Doby Antal 48-as honvéddusztiszt, nyug. kir. sőtárnok, a Magyar Heraldikai és Genealogiai társulat levelező tagja életének 82-ik évében elhunyt.

Helényi Kálmán, az osztrák-magyar államasutársaság építészeti osztályának főnöke, Resiczabányán negyvennyolc éves korában meghalt. Az erőteljes férfiú influenzába esett és pár nap alatt végzett vele a betegség.

Grosz Lipót földbirtokos, megyebizottsági tag, az ózdi takarékpénztár igazgatósági tagja, ötvenhat éves korában meghalt. Özvegye s nagyszámú családja gyászolja s halála nagy részvétet kelt széles körben.

Dr. Krieshaber Mór hetvenhat éves korában meghalt Abbáziában.

Özv. Píklér Arminné, a „Quarnero“ kávéház tulajdonosnője, ma hosszu szenvedés után Budapesten meghalt 51 éves korában. Temetése e hó 28-án délután három órakor lesz az új izr. temető halottas házából.

— **Tűz egy vegyészeti gyárban.** A Soroksári-ut 106. szám alatti Heidelberg-féle vegyészeti gyárban veszedelmes tűz keletkezett tegnap. Éjjel egy órakor egy naftalinnal telt tartály ismeretlen okból felrobbant és a robbanás következtében meggyült két másik tartály is. A tűz színhelyén néhány perc múlva már megjelent a központi, IV., VIII., IX. és X. kerületi és az önkéntes tűzörség, amelyeknek egy órai kemény munka után sikerült a tüzet homokkal elfojtani.

— **Öngyilkos droguista.** Tegnap este öngyilkossá lett Jaklits Lajos huszonhárom éves droguista-segéd. Mária-utca 15. szám alatt levő lakásán kloroformot ivott és meghalt. Levelet nem hagyott hátra, amelyben elmondta volna öngyilkossága okát. Azt hiszik azonban, hogy a szerelmi bánat kergette a halálba a szerencsétlen fiatalembert.

x **Erő-gép.** Minden igazi és gazdasági létesítmény nézve fontos az olcsó és megbízható hajtóerő. A modern technika egyik tökéletes vívmánya e térer a Dieselmotor, amely az üzemgépekkel szemben támasztott követelményeinek a legteljesebben megfelel; tüzelőanyag fogyasztása óránként és tényleges löerőnként körülbelül 1 fillér, kezelése a lehető legegyszerűbb, helyszükséglete fölülte csekély, minden pillanatban és minden előkészület nélkül üzemre kész, füst és szagmentesen dolgozik, úgy, hogy akár a nagyvárosban, akár a vidéken, mindenütt alkalmazható. E motorokat hazánkban a Fegyver- és Gépgyár-Részvénytársaság, Budapesten készíti mintaszerű gyárában, legtekélyesebb kivitelben és érdeklődőknek szivesen nyújt bővebb tájékoztatást.

x **Álmattanságban** szenved az emberek egy nagy része ideges kimerültség, vagy túlfeszített munka következtében. Dr. Hönlng Izsó elektroterápiai intézetében (Károly-körút 24.) teljesen fájdalomtalan és a lehető legkényelmesebb (mert levetkőzni sem kell hozzá) gyógyeljárás (elektromágneses áram, Franklin fejdóche, magas feszültségű áram stb.) vezet sokszor már néhány nap alatt sikerre, még oly eseteknél is, melyek évekig dacoltak mindennemű orvosi kezeléssel.

x **Bob hashajtó a legkellémesebb, 10 fillér.**

x **Fodor-féle vívóterem** a Koronaherczeg-utca 3. szám alatti a főváros legnagyobb és legjobb felszerelt torna- és vívóterme. Különös gond fordították a gyermektorna és vívásra.

x **Zászlók, czimerek, minden kivitelben kaphatók** Linhart színházi festőnél és díszítőnél Budapesten, VIII., Hunyadi-utca 27. sz. Árjegyzék ingyen.

A ráczkevei rablógyilkosság.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, január 27.

Ráczkeven Vas András odaváló jómódu gazdaembert a cigányok borzalmas módon megölték, kirabolták a hullát a kutba dobták. Vas András magánosan lakott felszegi házában. Roppantul takarékos, de jószívű, pénzes ember volt, aki kupeczkedéssel foglalkozott, amihez kitünően értett. Pénzét többnyire otthon tartotta vagy magánál hordta. A tegnapielőtti ráczkevei vásáron is megfordult. Borjút adott és vett. Természetesen ez alkalommal is sok pénz volt nála, hogy felpénzeket fizethessen az eladóknak. A borjút huszonkettedikén kellett volna a vevőnek elvinnie. Huszonharmadikán reggel Vas Andrást a kutban találták. Fél nadrágja jobblábáról levette, ruhái kigombolva. Feje teljesen szétroncsolta. Két füle alulról felfelé lehasítva, alig hogy lógott a helyén. Nagy vágás a balfülénél. Az orra teljesen bezuvalva, sőt még a jobb járomcsont helyén is mély lyuk tátong, a szeme fölött és a tarkóján óriási vágás, vagy lítés. Összesen 12 nagy seb a fején, ami első szemlélésre felöltik.

Ruhája összeviszva kutatva, zsebei kifordítva. A nyakán kendő, amelyben 250 forintot találtak bankóban, mellénye zsebében bicska és a kis tárczában másfél korona, de hiányzik jól ismert nagy bugyelárisa, amely a szomszédok vallomása szerint előző este még nála volt. A nagy tárcza, amelyben háromszáz korona volt, a kut teljes kimerése után se került elő. Hogy a felturatlanul talált lakásból hiányzik-e pénz, vagy értéktárgy, azt a folyamatban levő bűnügyi vizsgálat még nem állapította meg.

A tettesek cigány voltára azért következtetnek, mert szigetségi (Ráczkeve a Csepel-szigeten fekszik) ember rablógyilkosságra emberemlékezet óta nem vetemedett. A tegnapielőtti országos vásáron azonban három ercsii oláh cigány járt Ráczkeven, melyek kettejét a csendőrök föl is tartóztatták, de igazolás után eleresztették őket. A harmadik sátoralja azonban megszükött és később megint a környéken kóborolt. A cigányok még a vásár után is ott voltak és csak a gyilkosság éjszakáján tűntek el. Ráczkeven, Kiskunszentmiklóson, Kiskunlacházán, Szigetszentmiklóson és Erzsébetfalván azonban letelepült, telkes-gazda cigányok is vannak, még pedig a hírhedt Sztojka, Kolompár, Kun, Kovács és más dinasztikák, helyben lakó, de azért folytonosan kóborló tagjai, akik állandó összeköttetést tartanak fenn az egész ország mindenféle cigányával, tehát az oláh cigányokkal is.

A gyilkosság úgy történhetett, hogy a lesben álló gyilkosok Vas Andrást rá akarták törni az ajtót. Ez pedig a feszegetés neszére kinézett a konyhába, ahol torkon ragadták és nyomban leütötték. Ugy látszik, az áldozatot előbb a trágyadomb alá akarták elrejtetni, de később jobbnak és gyorsabbnak találták a kutbavetést. A földön huzták végig a szétroncsolt fejű, vérző szerencsétlent, amint a fűvön látható 20—30 centiméter széles véres csapás mutatja. Egyébként a vizsgálat erélyesen folyik, a boncolás holnap lesz s valószínű, hogy a boncolás eredménye némi nyomot szolgáltat majd a gyilkosokra nézve is.

VITA FORRÁS SÓSKUT VASVIZ

ALKALIKUS NATRON-LITHIONGYÖGYVIZ

Orvosi ajánlva: húgysavas diathesis, köszvény, csukorbetegség, gyomor-, vese- és húgyhólyagbántalmaknál és b. Mint üdítő és borvíz páratlan.

Bővebb felvilágosítással szolgál a
Központi Iroda: Budapest, V., Váci-körút 54.
Főraktár: Édeskút L. úrnál Bpest, Erzsébet-tér 8.

A szamárköhögés

a gyermekek ezen ismert réme ellen a SCOTT-féle Emulsió minden esetben sikeresen használható. A SCOTT-féle Emulsió a legjobb szegye, beteges gyermekek erősítésére, kiknek gyorsan visszaadja rózsás kerek arcukat. Rendkívüli sikere és erősítő hatása abban leli magyarázatát, hogy a legjobb, legtisztább és leghatásosabb anyagokból állítják össze, melyek a SCOTT-féle eljárás folytán izletes, könnyen emészthető Emulsióvá válnak.

SCOTT féle Emulsió

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halászt — kérjük figyellembe venni.

felnőtteknek s aggnak épp oly jó és hatásos, mint gyermekeknek. Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 f. kapható minden gyógytárban.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) Egmont. Köteles klasszikus repertoírját bővítette ma este a Nemzeti Színház, színrehozván Goethe „Egmont”-ját, amelyet 1889-ben játszottak utoljára, a czimszerepben Nagy Imrével. A tizenkét képre tagolt szomorujátékból, amelyet az optimizmus tragédiájának lehet nevezni, teljesen a jelen idő hangján szól felénk a németek nagy költője. Éppen azért feltétlenül elhízázott volt az a stílus, amelyben a Nemzeti Színház ezt a darabot lejátszotta. Egmontra is alkalmazták a történelmi tragédiák megszokott sablonját és üresen dübörgött a színpadon át Goethe darabja. Pedig ebben a darabban teljesen azok az érzések és indulatok mozgatják az embereket, amelyek ma s nem kothurnusos hősök járnak-kelnek. De a Nemzeti Színházban megjednek a klasszikustól és mihelyt nem mai szerző darabját játszó, előveszik azt a kenetteljes hangudort, amelyet csaknem minden jelmezes darabra alkalmazni szoktak.

A szerplők közül kimagaslott Paulay Erzs. Fiatal leányt játszott, szerelmes fiatal leányt, aki megfedekezik minderről, ami mellette és körülötte él és felolvad csodálatosan nagy szerelmében. Alakításában a fiatal leány bájos szemérme egyesült a szerető nő heves odaadásával s az egész alakot beragyogta valami szelíd sugárzás, amely nagy, tiszta, fiatal szerelemet szokott besugározni. Lágy, szívből jövő hangjait, amikor a kedveséért való rettegés tette fátyolossá, megnőtt hősvé az egész gyenge test és elementáris erővel tört ki a szerelmes asszony aggodása. Egy jelenetében, amelyben a népet láztítja, hogy segítsen Egmontnak, félelmetes volt és gyönyörűen játszotta meg azt a jelenetet, amelyben megmérgezi magát. Jászai Mari szélesen, nagy erővel alakította Pármai Margitot. Odryból, a czimszerep személyesítőjéből hiányzott a kedves könnyelműség, hiányzott a mindent rózsásnak látó, vidám optimizmus, amely bukását okozza. Pompás alakítást produkált Gabányi és rövid szerepében jellegzetes volt Gál. Az új rendezésről nincs mit mondanunk, az új fordításról — Salgó Ernő munkájáról — azt, hogy szabatos és magyaros. (U.)

(*) Szimfóniai matiné. Kun László művészi agilitása hatodszer szerzi már meg a zene barátainak, hogy az erős kézzel összetoborzott nagy zenekar szimfóniai előadásában gyönyörködhessek. A zene-palotában vasárnap délelőtt megtartott hangversenyt, Goldmark (op. 13.) „Sakuntala-nyitány”-a vezette be. Az agg mester ebben a zenepoémában is az ő sajátos és egyéni formanyelvén szól hozzánk.

Csupa izzó szín, idegnyugtató harmónia rezeg felénk a buja, keletien perzselő szólamokból, melyek a gondonka és klarinét első taktus-magyarázatától a zenekar össz-hangszerű kibontakozásáig a poéta-ember könnyed, fesztelen logikájával vezetik le a zenemű alagondolatát. Goldmark pitoreszk zenekölteménye ma nem kevesebb hatást tudott kiváltani, mint annak idején, amikor először mutatták be a kallidásza szanszkrit meséjének zenei illusztrációját. Ezután a zenekar Bizet (op. 22.) öttételes svitétjét, a „Jeux d'enfants”-t játszotta el, kongeniális művészettel juttatva érvényre a derűs, kacagásos és pajzán hangokat, melyeket a Carmen genialis komponistája a játszó gyermekek boldog, felhevült kedélyvilágából varázsolt az instrumentumaira. A sikerből kijutott Kun László ismert skerczójának is, mely könnyed, magyaros motívumokba olvadó muzsikájával és szerény strukturájával rászolgált az elismerésre. Befejezésül ezuttal, Budapestre nézve újdonságot, kapunk: Glazuonow (op. 33.) négytételes III. szimfóniáját (D-dur). Glazuonowot a főváros hangverseny-tjáró publikuma egyetlen ouverturje révén ismeri, holott a külföldön a nevét az új orosz zeneköltészet legkiválóbb képviselői között emlegetik. Az új orosz zeneköltészet hazafias irányzata kiérezhető a harmadik szimfóniából is, de különösen az első tétel finalejéből. Glazuonow azonban van annyira egyéniség, hogy a nacionalisztikus törekvők hatását, csak felületesen, ugyszólván csak technikailag engedi érvényre jutni, míg a valódi belső értéket a maga temperamentumából váltja ki, mely még Csajkovszky hatását is egyéni színekben, művészi magabizalommal interpretálja. A III. szimfónia Glazuonow művészi sokoldalúságáról tesz tanúságot. Soha nem lesz egyhangúvá, amit nemcsak általában ér el, hogy vegyes taktusokat alkalmaz, hanem szingardagságával, melylyel az egyes tételeit majd sötét drámai színekkel festi alá, majd ragyogó, napfényvel élénkíti és szellemes modulációkkal tartitja. Ha mindehhez még az imponáló erőt és energiát is megemlítiük, melylyel az orkesztrumban instalálja magát, a melódiabőségét és impresszionisztikus meglátóképességet — egy nem mindennapi zenei eseményvel lehetünk tisztában, amiért a szépszámú közönség hálásnak is mutatkozott Kun László iránt. —lle.

(*) Isaye. A régi vendég, aki mindig — új. A fejlődésnek az a szerencsés művésze, aki minden viszonylatánál előbb fel nem fedezett nianceookkal lep meg. Finom és sokatmondó árnyalatok, melyek nem hiányoztak művészetéből — melyek csak gazdagították a minden fejlődési fokon tökéletes hegedűművészt. Ime: három év előtt még elvitták tőle minden nagyobb szabású Mozarthoz értést és ma szünni nem akaró taps követte Mozart hedegűversenyének (G-dur) minden egyes tételét. Ma megértették Isaye egyéni beleérzéseit, melyekkel ezt a csipkés strukturájú poémát tele és teleszotte elegáns és diszkrét művész-lelkének csodás színeivel és lágy, tompaságba hangolt kettős fogásaival, melyek oly könnyen ragadják a kevésbé előkelő művészt virtuozkodásra. És ez a sokoldalú művész, aki Vieuxtemps „Polonais”-ét annyi erővel és temperamentummal játszotta el, hogy szinte előtünk láttuk megfiatalodni, „Bercense”-ében a saját lelkét altató művész halk szubtilitásait lehelt a négyhuru hangszer idegeire. A közönség nem akart betelni a művész játékával, akitől több ismétlést és ráadást csikart ki. Gönczi, aki a porosz fővárosból jövet megbetegedett, nem vehetett részt a hangversenyen, helyette Dienzl Oszkár vállalta el a kísérelő és részint a szolista (Bach A-dur szonáta) nehéz szerepét, melynek sok stílus-érzékkel és megértéssel felelt meg.

(*) Orello M. József vendégfellépése. Beck Vilmos távozásával szükségessé vált, hogy addig is, amíg szerepkörét az intézet rendes tagjai teljesen átvethetik, a műsor zavartalan fentartása érdekében egyes fontosabb szerepei vendégszereplés útján töltsenek be. Az igazgatóság e célra Orello M. József

Reggelizés előtt fél pohár
Schmidthauer-féle
Használatát valódi áldás gyomorba, csőknak és az élektörvényben szenvedőknek

Igmándi keserűvíz

az elrontott gyomrot 2-3 óra alatt teljesen rendbe hozza
Kis üveg 40 fillér, nagy üveg 80 fillér

holland baritonistát, az amsterdami operaház tagját szerződtette néhány vendégszereplésre. Orelit már ismeri az Operaház közönsége, 1903. évi május hónap végén és júniusban énekelt az Operaházban az akkor előadott Wagner-ciklus keretében Hans Sachoját és otent Wnagy sikerrel. A művész vasárnap, február 2-án kezdi meg vendégszereplését a Faustban mint Meistó.

(*) A Magyar Tudományos Akadémia ma délután Berzeviczy Albert elnök vezetésével ösz-szes ülést tartott. A folyó ügyeket megelőzően Ort-vay Tivadar prelátus szép emlékbeszédet tartott Wosinszky Mór mult évben elhunyt jeles régész és akadémiai rendes tag felett. Az emlékbeszéd után Heinrich Gusztáv főtitkár ajánlatára az Akadémia évi költségvetéstárgyalását jövő hét hétfőjére ülték ki s hosszasan tárgyalták a revideált ügyrendet, mely azonban csak kevésbé változtatja meg az eddigi ügy-rendet. Ülés után barátságos vacsorára gyűltek össze az akadémikusok.

(*) A Shakespeare-bizottság ülése. A Kisfaludy-Társaság Shakespeare-bizottsága vasárnap tartotta második felolvasó ülést a Nemzeti Múzeum dísz-termében. Elsőnek Alexander Bernát ült a föl-olvasóasztalhoz, aki Shakespeare életéről és drámáiról beszélt s végül mint művészt ismertette. A nagy tapssal fogadott előadás után Hegedűs István egyetemi professzor következett, aki a nagy dráma-írónak kiváló kortársához, Ben Johnsonhoz való barátságáról beszélt és saját fordításában előadta Ben Johnson költeményét, amelyet Shakespeare halálára írt. Utána Ivánfi Jenő, a Nemzeti Színház művésze, a „Velencei kalmár” néhány jelenetét ját-szotta el nagy hatással. A sort Hevesi Sándor zárta be, aki a Shakespeare-korabeli színpadot ismer-tette. A legközelebbi felolvasó ülés vasárnap délelőtt lesz.

Mulatságok.

** A Tulipánszövetség tea-estélye. A magyar háziipar fellendítésére a Tulipánszövetség Magyar Védő-Egyesület tea-estélyeket rendszeresített és a siker érdekében több művészt és műkedvelőt kért fel. Vasárnap este a Hungáriában rendezett tea-estén zsúfolásig megtelt a társaság kiválóságaival a hatalmas terem. Mint háziasszonyok Jekelfalussy Zoltán és özvegy Bartha Miklósné buzgólkodtak. A pénztárnál Bán Dezsőné, Bayer Béláné, ráczalmási Paizs Gyuláné és Zempléni Gyuláné ültek. Ifj Odry Lehel hatalmasan megtapsolták énekéért, valamint kísérlőjét, Matits Nándor zongoraművészt is. Vende Margit művészi czimbalomjátékával érdemelte ki a tapsokat. A tea-estén ott voltak többek között: öz-v. gróf Andrassy Tivadarné, gróf Apponyi Albertné, gróf Batthyány Lajosné, miss Beauchamp, Baross Károlyné, Bernáth Gézáné, Bayer Sándorné, Bara Lászlóné, Csávossy Béláné, Bernrieder Józsefné, Földes Béláné, Faludy Sándorné, Gosztonyi Béláné, Gyulay Miksáné, Jankovics Miklósné, Ivánka Osz-kárné, Hollaky Arturné, Biedermann Margit, Bothosné Sándor Klára, Hajagos Illésné, budai Goldberger Irma és Stella, báró Jessákné, Korotnay Gyuláné, László Irén, Kondor Arturné, Moldovány Sándorné, Putnoky Mórinczné, Radó Viktorné, Rosenberg Lily, Stern Fricy, Meák Gyuláné, Sós Izabella, Székely Mar-czellné, Török Nagy Irén, Török Ella, báró Orosdy Fülöpné, Török Béláné, Vende Aladárné.

** A Katolikus Legényegylet bálja. Az Országos Központi Katolikus Legényegylet szépen sikerült bált rendezett vasárnap este Rottenbiller-utcai helyiségében. Az egyesület helyisége zsúfolásig megtelt és a négyest 180 pár táncolta. A nagy társaság a reggeli órákig együtt maradt és a 6. gyalogezred zenéje mellett kitaratóan járta a kitűnő magyar tán-czokat.

** A Szloga Dalegyesület hangversenyes tánc-estélye. A budapesti szerbek soraiból kikerült Szloga dalárda sikerült dalestélyt rendezett vasárnap este a pesti Vigadó kistermében. A magas színvonalu hangversenyt táncmulatság követte, hol bemuta-tásra került a szerb nemzeti tánc, a kóló is. A meg-jelent hölgyek igen csinos női táncrendet kaptak.

FŐVÁROS.

(*) Városi napszámások kérelme. A mérnöki hiva-talhoz beosztott napszámások küldöttsége arra kérte ma Bárczy István polgármestert, járuljon hozzá az ő szolgálatuk állandósításához és őket is soroztassa be az ideiglenes jellegű szolgák közé. Többen már tizenöt-husz év óta kifogástalanul szolgálnak a mér-nöki hivatalnál, de — mert csak napszámás jellegű-nek tekintik őket — napról-napra ki vannak téve az elbocsátatásnak, sőt betegség esetén még a napszám-bériüket is elveszítik azokra a napokra, amelyeken szolgálatot nem teljesíthetnek. A polgármester kiie-lentette a küldöttségnek, hogy a kérelmekre a költ-ségvetés tárgyalásának során figyelemmel lesz.

(*) A kórházak költségvetése. A belügyminiszter hozzájárult, hogy a kórházak ápolási díját két korona nyolczvan fillérben állapítsák meg. A miniszter azon-ban csak nyolcz főorvosi állás szervezését hagyta jóvá, hat állás szervezését nem engedte meg. Nem hagyta jóvá a miniszter azt sem, hogy a rendelőorvos fizetést kapjon, mert a fizetés állandósítaná ezeket az állásokat, amiből a jövő orvosi nemzedéknek kára lenne. Megsemmisítette a miniszter a közgyűlésnek azt a határozatát, amelyvel az orvos és segédorvos fizetését felemelte.

(*) Villamos vasút. A Városi Villamos Vasút-Tár-saság a József-körut és Mária Terézia-tér között új traszt állapított meg. A kereskedelmi miniszter ma az erre vonatkozó terveket jóváhagyta.

SPORT.

Korcsolyázóink nemzetközi győzelmei.

— Kronberger Lili Európa bajnoka. —

A magyar korcsolyázó sportnak a külföldiekkel szemben Földváry Tibor műkorcsolyázó bajnok-sága óta igazi nagy sikerük nem volt. Egy fiatal lányka lépett Földváry nyomába és már két év óta szerepel sikerrel külföldön. Legényesebben most va-sárnap szerepelt Troppauban, amidőn nagy fölényvel megnyerte Európa bajnokságát.

Fényesen sikerült Méray-Horváth Opika első szereplése is, amennyiben megnyerte a nem-zetközi női műkorcsolyázó versenyt, valamint a ju-nior versenyben második helyre került Szende Andor.

Első nemzetközi hockey mérkőzésünket is, nem remélt nagy gólaránnyal nyertük meg. Az osz-trák főváros legjobb csapatát, a Training Eis-clubböt győztük le 10:0 eredménnyel a kö-vetkező játékosokból álló csapattal: Fabricius kapus; Ságody és Hevesy hátvédek; gróf Bethlen fedezet; gróf Csáky B., Lauber D. és gróf Csáky J. csatárok.

Csapatunk Lauber Dezső kapitány vezetése mellett olyan szép játékot produkált, támadása pe-dig oly feltartóztatlan volt, hogy azon megtört a bécsi védelme.

A tegnapi sikeren felbuzdulva, a korcsolyázó-egyesület meghívta Ausztria bajnok-csapatát va-sárnapra.

(*) A nizzai meeting zárnapja vasárnap fojlt le. Az utolsó napon még egy nagy díj került kikij-désre, a 30.000 frankkal díjazott Grand Prix du Ca-sino Municipal. A 3500 méteres akadályversenyben 8 fő vett részt s a két első helyet a Lienart-istálló kiküldöttjei foglalták le, míg a favoritok közül Saint Hilaire harmadik lett, Dandolo pedig nem kapott hely-t.

TÖRVÉNYSZEK.

§ A fiatal koruak bünygyi védelme. A büntető-törvénykezés humanitásának talán legszebb és leg-beszédesebb jele az, hogy törvényhozás, bíróság, ügyvédi kar és társadalom egyértelműleg összefo-gott, a kiskoru büntetéseket védelmében. A fiatal koru bűnösökkel szemben a törvény elveszti a szj-goru ridegségét és fenyegető voltát, a megtorlással szemben előtérbe lép a gyámkodás, az elhagyott, gyengébb társadalmi osztályok támogatásának és fölemelésének munkája. Ebben a munkában a magyar ügyvédi karra jelentős feladat vár. Az ő kötelessé-gük, hogy a hatóságokat s a gyermekvédelemre szer-vezkedett társadalmi egyesületeket támogassák. Dr. Szilágyi Arthur Károly ügyvéd tollából „A fiatal-koruk bünygyi védelmének kátéja” czim alatt most egy füzet jelent meg, amelyik pontozatokban sorolja föl az ügyvéd ilyen irányu teendőit. A káté külön fejezetekben adja elő, hogy az ügyvédtől fötárgyalás előtt, alatt és után mit vár a társadalom? A nagy-értékű fejtegetésekhez Balogh Jenő egyetemi ta-nár írt a gyermekvédelem büntetőjogi védelméről szóló érdekes bevezetést. A humanus czélu kis fü-zet remélhetőleg nem téveszti el emberbaráti ha-tását.

§ Gróf Széchenyi István órája. A mult év októ-ber havában Dokapil Artur több társával együtt be-tört Zámory Mária alapítványi hölgy Baross-utca 117. sz. a. lakásába s innen egy antik stíli szekrény-ből több értékes ereklyetárgyat, sőt a többek között gróf Széchenyi Istvánnak aranyóráját is ellopták, amelyet a gróf még életében Beöthy Ödönnek aján-dékozott. Az óra lapjára a következő szavak van-nak vésvé: Beöthy Ödönnek — Széchenyi Istvántól. Az elloptott értékű tárgyak között van továbbá az a két antik kristály-flakon, amelyet Zámory Mária ker-esztapjától, Deák Ferencztől kapott ajándékba. A bűnvizsgálat kiderítette, hogy a tolvajok a lopott ereklyetárgyakat s drágaságokat Kohn Armin Wes-selényi-utca 19. sz. alatt lakó ékszerészüzlettulajdo-nosnak adták el. A vizsgálobíró Kohn Armin, aki háztulajdonos a fővárosban, orgazdaság büntette miatt letartóztatta. A letartóztatás azonban már későn történt, mert Kohn a historiai értékkel bíró tár-gyakat már eladta. A törvényszék most ezuton hívja fel a közönség figyelmét arra, hogy aki ezen ékszer-tárgyakat jóhiszeműen megvette a nyílt fizetettel bíró ékszerésztől, jelentkezze a büntető törvényszéken, Markó-utca 27. sz., III. em., 31. ajtó alatt. A káro-sultak részéről még jutalomban is fog részesülni az illető azért, mert segítette megmenteni az elkallódás-tól a legnagyobb magyarnak s a haza bölcsének ajándéktárgyait.

DR. HÖNIG IZSÓ

Elektrotherapiai és Röntgen-Intézele. Elektromágneses gyógyítás.

Budapest, IV. Károly-körut 24. sz. I. em. Lift

Telefon 102-39.

Gyógytényezők:
Elektromágneses gyógyít-ás.
Röntgen sugarakkal való kezelés.
Magas feszültségű áram-mal való kezelés (Arson-valisatio).
Kék fényvel való kezelés.
Villamos hőfürdők (Elek-trotherm).
Villamos fényfürdők.
Villamos massage (Vib-ratio).
Galván, Farad és Franklin árammal való kezelés.
Villamos vízfürdők.
Szénsavas fürdők.

Főbb javallatok:
Altalános idegesség (neu-rasthenia, hystéria.)

Ideggyengeségi állapotok
Almatlanság.
Hűdések (Paralysis).
Idegfájdalmak, idegzsábák (Neuralgiák, Ischias).
Gerincvelősorvadás (Ta-bes).
Szívbetegségek.
Véredényelmeszesedés.
Köszvény és csuz (Rheu-ma, hugasavas lerakódás-sok, ízületi és csontba-jok.)
Székrekedés.
Anyagcserebajok. (Elhízás-cukorbeteg, vérszegénység.)
Bőrbajok. Bőrvizketeg.
Hajbetegségek (Hajhullás kopaszság.)
Aranyeres csomók.

— Rendelés d. e. 8-11-ig, d. u. 2-6-ig. —

Kezelés egész napon át. — — Kívánatra prospektus

SZÉN, koks, briket,
antracit összes gazdasági,
ipari és házi célokra

Telefon: Detail 75-26. Engros 164.

27701

Radnay Károly

BUDAPEST, V. kerület, Váci-körut 80.

Bürovezetm: ANTRACIT BUDAPEST

WIKUS TATRA TEJCSOKOLÁDÉ

KÖZGAZDASÁG.

Balog Vilmos államtitkár utódja. Géresi Balog Vilmos halálával — amint ismeretes — megfíresedett a földművelésügyi minisztériumban az államtitkár állása. Mint beavatott helyről közlik velünk, erre az állásra Ötlik Iván miniszteri tanácsos, a minisztérium közgazdasági főosztályának vezetője van kiszemelve. Nevezett kiváló képzettségű szakember, aki különösen a kiegyezési tárgyalások alkalmával szerzett magának nagy érdemeket.

A Ganz-gyár megrendelése. A Ganz-féle vasöntő és gépgyár r.-t. — mint értesülünk — nagyobb megrendelést kapott. Fiume városa ugyanis a gyárnál több villamos vasuti kocsit rendelt meg; a megrendelés több mint félmillió koronát tesz ki.

Tolnay Kornél a Hitelbank kötelékében. Vasárnapi számunkban megírtuk, hogy Tolnay Kornél, a Máv-jobbparti üzletvezetőség vezetője a Hitelbank kötelékébe lép. Tolnay — mint utabban illetékes oldalról értesülünk — oly irányban fogja tevékenységét érvényesíteni, hogy a bank „Részvénytársaság villamos és közlekedési vállalatok számára” című vállalatánál foglalja el a vezérigazgatói állást, amennyiben az eddigi vezérigazgató nyugdíjba megy. Ez a társaság tudvalevőleg a Hitelbank alapítása s több vidéki villamos-vállalatot egyesít kebelében, melyek Miskolcra, Pécsre, Aradon, Makón és Gyulafehérváron, továbbá Hódmezővásárhelyen létesültek. A társaság villamosvilágítási berendezésekkel és villamos vasutak létesítésével foglalkozik. A társaság létesítette a budafoki és szentlőrinci villamos vonalakat, melyek közül később az előbbi a Közuti, az utóbbit pedig a Városi vasut vett át. A társaság az új vezetés alatt jelentősen kiterjeszteni szándékozik üzletkörét. Itt említjük, hogy a Máv-nál Tolnay helyét O f n e r József főfelügyelő, az eddigi üzletvezető-helyettes foglalja el.

Szözlési és borászati tanfolyam. A Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete február 3—8-ig a szőlő- és borkezelés modern ismereteinek terjesztése céljából tanfolyamot rendez. A tanfolyamra, melyet február hó végén tartanak meg, február hó 5-ig lehet személyesen vagy levélben a M. Sz. G. O. Egyesülete igazgatóságánál jelentkezni.

Felszámoló szövetkezet. A Magyar Takaré- és Hitel-Egyesület m. sz. (VII., Dohány-utca 3.) jövő hó 10-ére hívta össze rendes közgyűlést, amelynek napirendjén a mérleg előterjesztése és egyéb tárgyakon kívül a szövetkezet felszámolása is szerepel. Tavaly még 7473 korona nyereséggel zárta a szövetkezet mérlegét. A közzétett ideai mérlegbe veszteség nincs beállítva, a nyereséget azonban teljesen felemészítették a kiadások. A szövetkezetet — valószínűleg — a visszleszámitolási hitel beszerzésének nehézségei kényszerítették erre a lépésre. Ez kitér az abból is, hogy tavaly a visszleszámitolt váltók 240.381 koronát tettek ki, míg az idén 175.228 korona a visszleszámitolt váltók állománya, ami bizonyára a hitelredukciónak tudható be.

Csödök. A pécsi törvényszék Komandinovics Milán dunaszekcsi szabó ellen; — az újvidéki törvényszék Gavanszky Mladen szenttamási gabonakereskedő ellen; — a budapesti törvényszék Klein Sándor be nem jegyzett fűszerkereskedő ellen (VII., István-ut 22.); — ugyancsak a budapesti törvényszék Pollák Lajos bej. rövid- és szövöttáru kereskedő ellen (V., Lipót-körut 24.); — a kaposvári törvényszék Kaszli G. Anna zákányi lakos ellen; — a nyitrai törvényszék Guttman Sámuel nyitrai készruha-kereskedő ellen; — a pozsonyi törvényszék Szamek Mór pozsonyi bej. kereskedő ellen; — ugyancsak a nyitrai

törvényszék Grosz Mór érsekújvári kereskedő ellen csődöt nyitott.

Adómentes jegyek a jegybanknál. Hosszu idő óta a legutóbbi kimutatásban találunk adómentes jegyeket, mi előreláthatólag abba a helyzetbe hozza a bankot, hogy az utolsó alkalmával felmerülő igényeket a legkönnyebben fogja kielégíthetni. Ha a januári utolsó nem fog különösebb meglepetésekkel járni, úgy el lehetünk reá készülvél, hogy — amint már jeleztük — a jegybank a hivatalos kamatlábat már február első napjaiban le fogja szállítani. A pénzpiac könnyebb helyzetét az is mutatja, hogy a tőke, melyeket a nagy feszültség idején a bankokban hagytak betétként kezelni magas kamatozás mellett, újabban ismét a járadék-piacz felé fordul s ott keres elhelyezést a különféle fix kamatozású értékekben. Hogy a leszállítás 1/2 vagy egész százalékot fog-e kitenni, erre nézve eltérők a vélemények s természetesen sok függ attól is, hogy alakul a státus az utolsó után.

Felolvasás a Csarnokban. Fogl Emil, okleveles építő-mester, a Csarnok építőipari szakosztályának előadója, „Nagy-Budapest és a budapesti pályaudvarok rendezése” czim alatt a Csarnok helyiségeiben e hó 30-ikán este 7 órakor előadást tart.

Új igazgatósági tag a Selypi cukorgyárnál. Kohner Ágoston halálával megüresedett egy igazgatósági tagsági állás a Selypi cukorgyár r.-t.-nél. A társaság most jövő hó 9-ére rendkívüli közgyűlést hívott egybe, amelynek egyedüli tárgya az üresedésbe jött állás betöltése. A vállalat részvényeiből sok van a Kohner család birtokában s új igazgatósági tagul — amint értesülünk — a család képviselőjében Kohner Adolfit fogják bevélasztani.

Az Alagut társulat utolsó közgyűlése. A felszámolás alatt levő budapesti alagut-társulat vasárnap délelőtt tartotta meg utolsó közgyűlést, amelyben a társulati vagyon végleges felosztását határozták el. E határozat értelmében a még ki nem sorsolt részvényeket 230, azaz kétszázharmincz koronával és az élvezési jegyeket 12, azaz tizenkét koronával fogják beváltani. A beváltást a Magyar Általános Hitelbank eszközli és f. é. február 18-án kezdődik.

A Concordia osztaléka. A Concordia gőzmalom r.-t. hosszabb idő után az idén kerül abba a helyzetbe, hogy osztalékot fizessen részvényeseinek. A malom 1905-ben még 116.127 korona veszteséggel dolgozott, amelyet csak a következő évben hozott be, amikor is már 4623 korona nyereséget mutatott ki, melyet az 1907. évre elővezetett. Az ideai mérleg szerint 133.427 koronát keresett a vállalat, ami a tavalyi előrehozatallal együtt 138.050 koronát tesz ki. Ebből a malom az idén 8 korona (4%-os) osztalékot fizet, azonkívül a tartalékra 20.000 koronát s az értékesítkenési alapra a rendes dotáczió kivül 75.000 koronát fordít. A malom részvényeinek javarésze a Hatvány-Deutsch család birtokában van s a társaság bankára a Hazai bank r.-t.

A Németországba utazó munkakeresők figyelme. A budapesti kereskedelmi és iparkamara értesülései szerint a munkakereset czéljából Németországba utazó hazai munkásoknak számos nehézséget és kellemetlenséget okoz az a körülmény, hogy igazoló papírjaik csakis magyar nyelven vannak kiállítva. Olyan helyeken nevezetesen, amelyeken fordító nincs kéznél, az illető munkások mindaddig rendőri felügyelet alatt tartatnak, míg személyiségük a más helyiségben lakó hatóságok fordítóval való hosszadalmas írásbeli érintkezés után hivatalosan nincs megállapítva. Ilyen esetekben nem ritkán az illető egyéneknek személyes szabadsága is veszélyeztetve van. Erre való tekintettel ez uton figyelmezteti a kamara, a kereset czéljából Németországba vándorló egyéneket, hogy elutazásuk előtt igazoló papírjaikat saját érdekükben német fordításban is állíttassák ki.

Magáncegekből — részvénytársaság. Az „Egyetértés” megírta, hogy Wolf Sándor erzsébetfalvai fémárgyáros czégét részvénytársasággá alakítja át. Ez az átalakulás — mint értesülünk — már megtörtént. Az új részvénytársaság: Fémárgyár részvénytársaság czég alatt alakult meg. A részvénytőke 250.000 korona, melyből — mint már megírtuk — 150.000 korona névértékű törzsrész-

vényt a gyár ellenében az eddigi tulajdonos kapott, ki továbbra is a vállalat vezető igazgatója marad, míg a készpénzben befizetett 100.000 korona elsőbbségi részvény a vállalat forgótőkéjének, főleg készáru készleteinek növelésére fog szolgálni. Az igazgatóság elnöke lett Cserháti Jenő volt Ganz-gyári igazgató, tagjai pedig Friedmann Zsigmond (Bécs), Deutsch Artur malátagyáros, Mechwart Hugó, Schimanek Ernő, Gárdonyi Miksa és Wolf Sándor. Az új igazgatóság már is tőkeszaporítási gondolatokkal foglalkozik. — Ugyancsak részvénytársasággá alakult át a Stein Vilmos és társa műszaki vállalata „Általános műszaki r.-t.” czéggel 300.000 korona alaptőkével, s részvénytársasággá fogja átalakítani czégét a Zámboorszky és társa budapesti önműködő motorfűrészgyáros czég is. Az új társaságot 300.000 korona alaptőkével szeretnék létrehozni.

Pénzügyi ellenőrzése. Kormos Alirédnek, a Magyar Pénzügyi szerkesztőjének a pénzügyi ellenőrzéséről írt munkája, amely hivatva lesz ebben a nagyfontosságú kérdésben gyakorlati irányítást szolgáltatni pénzügyeinknek, január hó végén megjelenik. A több mint 200 oldalas munka az ellenőrzés minden részletében utmutatást nyújt a pénzügyi ellenőrzés, részvénytársaságok és szövetkezetek igazgatósági és felügyelő-bizottságai tagjai, tisztviselői, jogtanácsosai és részvényesei részére. A könyv diszes kötésben 4 koronáért lesz kapható a Magyar Pénzügy kiadó-hivatalában (Sas-utca 13.).

A műtrágya-kartell ellen. A Rebenhauer et Co. hamburgi salétrom-nagykereskedő czég, melynek Németországban hét műtrágya-gyára van és Magyarországra évente nagymennyiségű árut szállít, — mint értesülünk — két műtrágya-gyárat létesít Magyarországon. Az egyik gyárat a Dunántul, a Nagykanizsa melletti Muraszentkirály községben létesíti, ahol e célra már nagyobb telket vásároltak. E gyár termékeit csak Horvát- és Szlavonországokban, továbbá a Balkánon helyezeli el, míg a magyarországi megrendeléseket a Bácskában létesítendő gyár fogja effektuálni, de ennek telepe még nincs megállapítva.

A gazdatisztek nyugdíj-ügye. A gazdatisztek nyugdíj-kérdése már évek óta forrongásban tartja a gazdatiszti osztályt, de különösen a Gyakorlati Gazdatisztek Országos Egyesülete által rendezett 1905. május 21-iki országos nyugdíjügyi kongresszus óta, amely Vaszary Kolos hercegprímás fővédnöksége mellett, Kossuth Ferencz, gróf Apponyi Albert, gróf Zichy Aladár, gróf Károlyi Sándor, gróf Zichy Jenő, gróf Batthyány Tivadár, báró Bánffy Dezső, Barabás Béla, Rákosi Jenő, Bujanovics Sándor, közéletünk kitünőségeinek védnökségével tartatott meg. A Gyakorlati Gazdatisztek Országos Egyesülete általános kötelező alapon nyugdíjtervezetet dolgoztatott ki, melyet a kongresszus megbízásából emlékirat alakjában fel is terjesztett az egyesület a földművelésügyi kormányhoz. Ebben a dologban a Gy. G. O. E. legutóbb tartott közgyűlésén úgy határozott, hogy küldöttség által kéri fel Darányi földművelésügyi minisztert az általános kötelező nyugdíjügyet tárgyzó törvényjavaslatnak kidolgozására, amely mielőbb terjesztessék az országgyűlés elé. Az említett egyesület igazgatósága felkéri tehát Magyarországon összes gazdatiszteit, kik ebben a küldöttségben, mely valószínűleg már e hét folyamán járul a miniszter elé, résztvenni hajlandók, hogy a Gyakorlati Gazdatisztek Országos Egyesületénél (Budapest, VII., Rákóczi-ut 86. sz., földszint 7. ajtó) haladéktalanul jelentkezzenek. A tisztelgés napjáról a küldöttség tagjait értesíteni fogják.

A kiállítási központ megalakulása. Az országos magyar kiállítási központ Matlekovits Sándor elnöke alatt vasárnap délelőtt tartotta alakuló ülését az Országos Iparegyesület tanácstermében, rendkívül látogatottság mellett. Az ülésen a kereskedelemügyi miniszter képviselőjében Micseh Endre min. osztálytanácsos, a pénzügyminiszter képviselőjében pedig Madarassy Gábor min. tanácsos jelent meg. Képvisele volt továbbá 32 országos egyesület, 6 muzeum, 10 kamara és 12 fővárosi ipartestület.

Matlekovits Sándor elnök megnyitó beszédében, melyben üdvözölte a miniszterek képviselőit, azon reményének adott kifejezést, hogy a kiállítási

Kovács Menyhért és Társa
„Hungária Gyorsbiztosító Abrakfűszer-vállalat”
 Budapest, VI. kerület, Folszerződésor-utca 41. szám.
 M. kir. földművelésügyi miniszter által 1906. nov. 11-én 75807. III/2. szám alatt engedélyezett „Hungária Gyorsbiztosító Abrakfűszer” minden jószág tenyésztésénél nélkülözhetetlen. Kitűnő eredményre lett kipurólva szarvasmarháknál, lovaknál, sertészeknél, juhoknál és az összes baromfiaknál. Számtalan elismerő-levelek rendelkezésre állnak. — Kapható minden fűszerkereskedésben.

ZSÓ
 Antgen-nyújtás.
 I. em. Lift
 gi állapotok
 alysis).
 idegszabák
 (schias).
 rrvadás (Ta-
 ek.
 szesedés.
 csuz (Rheu-
 as lerakódás
 és csontba-
 jk. (Elhízás
 rszenyesség.
 rviszketeg
 k (Hajhullás
 omók.
 2—6-ig. —
 a prospektus
oly
 ut 80.
UDAPEST

központnak sikerülni fog a kiállítási ügyet abból a zavarból, amelyben eddig volt, kiemelni és ezáltal a hazai közgazdasági érdekeket jelentősen előbbre vinni.

Gelléri Mór felolvasta a csatlakozott egyesületek, muzeumok és kamarák névsorát, amelyből kitűnik, hogy elenyésző kevés kivétellel az összes közgazdasági egyesületek csatlakoztak a központhoz. A jelentés tudomásulvétele után kimondták a kiállítási központ megalakítását, egyhangulag elfogadták az alapszabályokat és az előkészítő bizottság indítványára, melyet Gelléri Mór terjesztett elő, megalakították a tisztikart. Nagybizottsági elnök Matlekovits Sándor lett, alelnökök: Hegedűs Lóránt, Szilassy Zoltár és Fürst Bertalan.

A megalakulás után Micsch Endre kereskedelmi miniszteri osztálytanácsos tolmácsolta Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter üdvözlését.

Hajósok szervezkedése. Annak idején jelentettük, hogy a hajósok érdekeik megvédése szempontjából tömörülnek. Az országos szervezkedésre irányuló mozgalom már a teljes megvalósulás stádiumába jutott. Jövő vasárnap, február 2-án, mondják ki a Vigadóban megtartandó országos nagygyűlésükön a különböző dunai hajózási vállalatok alkalmazottai az országos hajószövetség megalakulását. Az alakuló nagygyűlés előkészítésére vasárnap délután értekezletet tartottak az ország különböző részeiből egybesereglett hajósok. A szövetség mellőzni fogja a politikát s feladatát a hajósok sérelmeinek orvoslását és rendezetlen jogviszonyok megváltoztatását tűzi ki. Az ülésen Kredits Ödön hajóskapitány ismertette az országos hajószövetség alapszabály-tervezetét, melyet az értekezlet lényegtelen módosítás után elfogadott. A tervezet szerint, amint erre a kellő anyagi erő meglesz, hajóiskolákat és hajószotthonokat létesítenek, a tagokat ingyenes jogvédelemben részesítik. Az állásnélküliség esetére segélyben részesítik a tagokat, az elhalálozottak hátramaradtait pedig a rendelkezésre álló anyagi erőhöz mérten támogatják. Egységesen rendezni fogják a hajósok hitel- és nyugdíjügyét. A szövetségnek alapító, rendes és pártoló tagjai lesznek. A tagság három évre kötelező. A beiratás díját egy koronában, a tagdíjakat pedig havi egy koronában állapították meg. Az alakuló gyűlés napirendje: elnöki megnyitó, az alapszabály-tervezet bemutatása, az alakulás kimondása, a tisztikar és a választmány megalakulása.

Nyílt-tér

(E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

WIKUS TÁTRA
 NYERS EVÉSRE
 a legjobb tejcsokoládé
 BUDAPEST, DEÁK FERENC-UTCA 17.

Pályázati hirdetmény

A Jászalószentgyörgyi takarékpénztár részvénytársaság a megüresedett könyvelői állásra pályázatot hirdet.

Pályázhatnak oly felsőbb iskolát végzett munkaezők, kik pénzügyi gyakorlattal bírnak, mérlegképesek és katonai kötelezettségüknek eleget tettek. Evi fizetés 1200 kor., ajánlatok 1908. február 15-ig nyújtandók be, az állás az értesítés után azonnal elfoglalandó.

A megválasztott 1 évi próbaidő elhőltése után fog véglegesítettetni.

Jászalószentgyörgyön, 1908. január 24-én.

Az igazgatóság.

Megkezdődött a rendkívüli nagy elárúsítás

KALIPTAS

a legújabb és már is a legkedveltebb fogpépítő anyag
MÜLLER J. L. adv. száll.
 Budapest, IV., Koronaherceg-u. 2.
 Yógyszerészi, drogeria és finomabb üzletekben.
 Kis tabletták 10 fillér.
 Nagy tabletták 1 korona. **Fogpép**

Elismert tény,

hogy bárki a fővárosban vagy az ország bármely vidékén, bármilyen üzletet, ingatlant venni, vagy eladni óhajt, a leggyorsabban megbízhatóan előzetes költségek nélkül csakis az első magyar általános

adás-vevést

készítő vállalatok fordul Budapest, Rákóczy-ut 32. Telefon 87-80. Vezetője Löwy Alfréd.

OVSZEREK

Gummi és halhólyag, 80% engedmény tucatszámra 1-10 forintig. Capot-Americain rövid, 2-3 forintig. Mintagyűjtőmenny (25 db) a legfinomabb minőség urak részére 5 frt. Irrigator, felszerelve 2-3 frt. Diana-tyvek, legújabb 2.50. 8.-, 8.50 frt Minden megrendelésnél 80% engedmény. Árjegyzék ingyen.

Rothauser M. Ignác és Fia

Budapest, VI., Deák-tér 6. sz.

Anker-udvar (Király-utca sarkán.)

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonatőzsde.

A hetek óta tartó stagnáció ma már erős hatást gyakorolt a gabonára. Napok óta jelezzük, hogy a szokatlan üzletlenség és a fogyasztlók ily nagymérvű tartózkodása lehetetlenné teszi a mai árnyiveau fenntartását. Amilyen nyugodtan tartotta eddig a buzaárak emelkedésére váró spekuláció az engamentokat, éppen olyan nyugtalanság fogta el ma a haussistákat és mindenáron szabadulni igyekeztek a kötésektől. Igen nagymérvű lebonyolítások folytak az árak rohamosan estek és már rég volt a gabonatőzsdének ilyen lanyha napja. Áprilisi buza 50 fillérenként 35 fillérral, áprilisi rozs 40 fillérral lett olcsóbb. Az októberi terminusoknál szintén nagyobb az árvesztés, de korántsem oly nagy, mint a közeli terminusoké. Októberi buza és rozs mindössze 15-18 fillérral gyengültek. Zab és tengeri pedig 5-6 fillérral volt olcsóbb. A készáruüzletben a vételkedv hiánya tovább tart és 20-30 fillérral olcsóbban is csak néhány vagon búzát lehetett elhelyezni.

Eladott:

Buza, Tiszavidéki: 150 mm. 77.5 kg. 25.20 korona, 100 mm. 77 kg. 25.— korona, 100 mm. 77 kg. 25 korona.
Fejérmegyei: 100 mm. 77.5 kg. 24.80 korona.
Bácskai: 100 mm. 78 kg. 25.20 korona.
Luczerna: 52 mm. 104 korona, 10 mm. 118 kor.
Luczerna: 52 mm. 104 korona, 10 mm. 118 korona.
Tengeri: 100 mm. 13.50 korona.
Zab: 100 mm. 16.50 korona, 200 mm. 16.40 kor.

Tennis flanel méterje	most	19 1/2	kr.
120 cm. angol cheviot, női ruhákra	most	39	kr.
Uri galér, egész finom	csak	12	kr.
Fegyházban kötött női harisnya	csak	20	kr.
Kötött férfi divat harisnya	csak	33	kr.
Férfi ing puha mellű	csak	1.55	kr.
Egész finom, férfi köpper nadrág	csak	1.45	kr.
Férfi Jäger ing és nadrág	csak	1.33	kr.
12 drb. angol batist szobkendő	csak	1.25	kr.
Flanel portörölő, egész nagy	csak	18	kr.
Férfi háló ing, egész finom	csak	1.75	kr.
Női ing ajour betéttel	csak	93	kr.
6 szem. színes kávé ajour készlet	csak	2.95	kr.
Női glassó kesztyű, egész finom	csak	88	kr.
Tiszta olyem férfi nyakkendő	csak	89	kr.
Selyem lottszoknya, ajour fodorral	csak	3.75	kr.

Budapesti gabonaforgalom.

1908. január 24-től január 26-ig.

Erkezett:	Elszállított:
Buza 11084	—
Rozs 1551	356
Arpa 2241	457
Zab 1457	—
Tengeri 1870	—
Liszt —	8780
Korpa —	2739

A határidőpiacra köttetett:

Dél előtt:

Előfordult kötések (50 kg.-kntf):

Buza 1908. áprilisra 12.53, 12.40, 12.33, 12.32, 12.35, 12.83.
Buza 1908. októberre 10.67, 10.58, 10.63, 10.55.
Rozs 1908. áprilisra 10.64, 10.49, 10.37.
Rozs 1908. októberre 9.06, 9.10, 9.05, 9.06.
Zab 1908. áprilisra 8.19, 8.20, 8.12.
Tengeri 1908. májusra 6.97, 6.98, 6.93.

1 óra 30 perczkor zárulnak:

áprilisi buza	12.30	12.31
októberi buza	10.50	10.51
áprilisi rozs	10.31	10.32
októberi rozs	9.05	9.06
áprilisi zab	8.10	8.11
májusi tengeri	6.90	6.92

Délutáni forgalom.

4 óra 30 perczkor zárulnak

Buza 1908. áprilisra	12.25	12.26
Buza új októberi	10.49	10.50
Rozs 1908. áprilisra	10.24	10.25
Rozs új októberi	9.04	9.05
Zab 1908. áprilisra	8.07	8.08
Tengeri 1908. májusra	6.90	6.92

Értéktőzsde.

Mint már néhány napja, ma is a helyi értékek kerültek a tőzsdén előtérbe, míg a nemzetközi értékek mai zárlati árfolyamai körülbelül egy koronával alacsonyabbak voltak ma a szombati záróárfolyamoknál. A déli vasuti részvény kedvezőlenebb forgalmi kimutatásokra két és fél koronával visszaesett. Élénkebb üzlet fejlődött ki a Hazai bank és Salgótarjáni részvényekben, melyek közül az előbbi a 295 koronás szombati zárlat után a mai tőzsdén egészen 298.50 koronáig emelkedett. Hasonlóképpen a Salgótarjáni részvény is, mely ma 8 koronás emelkedéshez jutott. A déli tőzsdén nyugtalanító hírek terjedtek el a portugáliai forradalmi állapotokról, melyek hatása alatt ugy a külföldi tőzsdék, mint pedig a helyi értéktőzsde lanyhábban zárult.

A mai előtőzsde bécsi arbitrázsvelekre szilárd irányzattal folyt le és az árfolyamok mérsékelten javultak. A déli tőzsde változatlan berlini jegyzésekre nyugodt irányzattal nyílt meg, később Portugáliából érkezett kedvezőtlen hírekre mérsékelten elgyengült. Az utőtőzsdén — tekintettel a holnapi ultimóprolongációra — tartózkodó volt a spekuláció; az irányzat gyengült. A forgalom kicsiny volt.

Előtőzsde.

Előtőzsde szilárd.
 Köttetek: Osztrák hitelrészvény 640.75-641.75. Magyar hitelrészvény 772.50-773.50. Rimamurányi vasmű 531.25-532.—. Magyar leszámítoló bank 497.25-497.—. Jelzálogbank 436.—-437.50. Városi villamos vasút 279.25-279.50. Magyar koronajáradék 93.90. Hazai bank 297.—-298.—. Magyar kereskedelmi r.-t. 602.50-604.—. Salgótarjáni közszénbánya r.-t. 615.50-616.—. Észak magy. közszénb. r.-t. 262.—-262.50. Brassói cellulose-gyár 482.50. Magyar vasúti forgalmi r.-t. 375.—.

Déli tőzsde.

A déli tőzsde gyengült.
 Köttetek: Osztrák hitelrészvény 641.25-639.75. Magyar hitelrészv. 773.50-772.50. Osztrák-magyar államvasút 678.25-677.75. Déli vasút 148.—-147.—. Rimamurányi vasmű 530.—-529.50. Magyar leszámítoló bank 496.75-495.50. Jelzálogbank 436.—-434.50. Köz-uti vaspálya 567.—-566.—. Városi villamos vasút 279.50. Magyar koronajáradék 93.85. Hazai bank 297.—.

3000 darab Frottir-törülköző 25 krtól kezdve. Játékárúk dísztagyák minden ellogadható árban amíg a készlet tart

Vidéki rendelések pontosan eszközöltetnek.

Pfeifer Pál és Testvére

IV, Kecskeméti-utca 6. szám
 és
 Andrássy-ut 17. sz.

orosz bankjegyek 214.55, 4 százalékos új orosz kölcsön 74.60, Disconto Commandit 173.10, Dinamit-truszt 260.30, Harpeni 201.75, Unifikált török járadék 95.10, 4-2 százalékos ezüst-járadék —, 4 százalékos magyar aranyjáradék 94.40, Magyar koronajáradék —, Osztrák-magyar államvasut 144.75, Bécsi váltóár 84.95, Olasz járadék —, Alt. villamosági Edison 201.25, Gelsenkirchen 186.25, Laurakohó 218.10, Gyenge.

Frankfurt, (Zárlat) január 27. 4-2 százalékos papíráradék —, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 99.10, 4 százalékos magyar aranyjáradék 94.40, Osztrák hitelintézeti részvény 201.60, Osztrák-magyar államvasut 145.10, Északnyugati vasut —, Bustiehradi vasut —, Londoni váltóár 204.70, Bécsi Bankverein 134.50, Villamos részvény 147.50, 3 százalékos magyar aranykölcsön 77.—, 4-2 százalékos ezüstjáradék 99.60, Osztrák koronajáradék 97.35, Magyar koronajáradék 94.—, Osztrák-magyar bank 127.25, Déli vasut részvény 27.—, Elbevolgyi vasut —, Bécsi váltóár 84.95, Párisi váltóár 813.75, Union bankrészvény —, Alpési bányarészvény 300.—, Allandó.

Hamburg, (Zárlat) január 27. 4-2 százalékos ezüstjáradék 98.95, 1860. sorsjegy 150.75, Déli vasut 26.75, 4 százalékos Aranyjáradék 98.70, Osztrák hitelrészvény 201.40, Osztrák-magyar államvasut 145.20, Olasz járadék 104.—, 4 százalékos Magyar aranyjáradék 94.30 Nyugodt.

London, január 27. Angol consol 85 7/16.

Páris, január 27. (Zárlat.) 3 százalékos Francia járadék 95.95, Osztr. aranyjáradék 99.15, Magyar aranyjáradék 94.05, 5 százalékos Bolgár kötelezvény 1896. évről 485.—, 4 százalékos Olasz járadék 102.80, Déli vasut elsőbbségi kötv. 314.—, 5 százalékos marokkói járadék 502.—, 4 százalékos 1890. Román kölcson 95.50, 4 százalékos Kons. amort. román járadék 89.10, 4 százalékos Amort. román járadék 1905. 91.25, 5 százalékos Orosz járadék 1906. 95.85, 5 száz. Orosz kincstári utalvány 1904. 504.—, 4 száz. Szerb járadék 1907.—, 4 százalékos spanyol járadék 93.60, 4 százalékos unifikált török jár. 96.25, Török sorsjegy 178.75, Török dohányrészvény 437.—, Osztrák föld-hitelintézet 1117.—, Osztr. Länderbank 465.—, Magyar Jelzálogbank 473.—, Banque de Paris 14.51, Banque Ottomane 709.—, Osztr. magyar államvasut —, Déli vasut 151.—, Meridional vasut 677, Keleti vasutak —, Waggon Lits —, Hartmann gépgyár 595.—, Rio Tinto 16.91, Sucrerie d'Egypte 35.—, Tula 371, Thomson Houston —, Urikányi köszén —, Chartered 21.—, De Beers —, East Rand 93.—, Jagersfontein —, Transvaal Consols —, Transvaal Land Company 46.—, Váltó Amsterdamra (rövid) 208.31, Váltó német piacokra (rövid) 122.93, Váltó Bécsre (rövid) 104.43, Váltó Belgiumra (rövid) 1/8, Olasz aranyváltó (rövid) pari, Váltó Svájcra (röv.) 1/4, Csek Londonra 251.65, Magánkamatláb 2 1/8, Nyugodt.

ÜZLETI TUDÓSÍTÁSOK.

Sertéskereskedelmi csarnok.

Budapest—Kőbánya.

Budapest, január 27-én. (Hivatalos tudósítás.) Hízott sertésárak: Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felül) — fillér Közép (páronként 300—400 kilogrammig terjedő súlyban) — fillér. Fiatal nehéz (páronként 320 kilogrammon felül) 118—120 fillér. Fiatal közép (páronként 251—320 kilogrammig terjedő súlyban) 120—122 fillér. Könnyű (páronként 250 kgr-ig) 120—124 fillér. Szerbiai nehéz (páronként 260 kg fölül súlyban) — fillérig, közép (páronként 240—260 kilogramm súlyban) — fillérig.)

Sertésleltétel: 1908. évi január 25. napján volt készlet 21950 drb., 1908 január hó 26-án felhajtott 398 darab, 1908 január 26. napján elszállított 548 darab, 1908 január 27. napjára maradt készletben 21800 drb. A hízott sertésleltétel irányzata: változatlan.

Sertéskonsumvásár.

Budapest, jan. 27. (Hiv. tud.) Előző napról maradt 305 darab sertés, 64 darab süldő, — darab malacz. Pótfelhajtás — drb sertés, — drb süldő, — malacz. Mai napi felhajtás 1742 darab sertés, — darab süldő, — darab malacz, összesen 2047 darab sertés, 64 darab süldő, darab malacz. Eladott 1538 darab sertés, — darab süldő, — darab malacz. Eladatlannal visszamaradt 509 drb sertés, 64 darab süldő, — drb malacz. Mai árak: Zsirsertés öreg elsőrendű 350 kg-on felül ételsúlyban 92-95 fillér, ételsúlylevonással — fillér, fiatal nehéz, 300 kg-on felül — fillérig, ételsúlylevonással 114-122 fillérig, fiatal közép 220 kg-tól 300 kg-ig — korona, ételsúlylevonással 114-122 fillérig, könnyű 220 kg-ig — korona, ételsúlylevonással

118-122 fillérig. Belföldi süldő — korona. Horvát süldő — korona. Malacz — korona. (Árak minden levonás nélkül kilogrammonként, élsúlyban értendő.) A vásár irányzata élénk, az árak változatlanok.

Juhvásár.

Budapest, január 27. (Hiv. tud.) A mai vásárra felhajtottak 460 juhot. Fizettek: elsőrendű ürtdért 46 fillértől 50 fillérig, kivételesen 54 fillért kgtént, vagy 39 K-tól 50 K-ig páronként. Középmínőségű ürtdért 40 fillértől 42 fillérig, kivételesen 29 K-tól 33 K-ig páronként. Anyajuhért 40 fillértig, kivételesen 28 K-tól 30 K-ig páronként. Kiverési juhkért 18 K-tól 22 K-ig páronként. Az irányzat lanyha volt.

Bécsi vágómarhavasár.

St.-Marx, jan. 27. (Saját tud. telefonjelentése.) Felhajtott 3057 drb vágómarha és pedig 2564 drb magyar, — drb galicziai marha. A jegyzések: elsőrendű hizott magyar ökrökért 56-80 koronáig. Elsőrendű hizott tarka ökrökért 90-92 koronáig, kivételesen 94-98 koronáig, métermázsánként, élsúlyban. — Az irányzat lanyha.

IDŐJÁRÁS.

A meteorologiai központi intézet iávirati jelentése 1908. január 27-én reggel 7 órakor.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Hazánkban az utóbbi 24 óra alatt az idő borsra változott és ma reggelre az ország északi felén kisebb mennyiségű csapadék is esett. A hőmérséklet nyugat felől jelentékenyen emelkedett, úgy, hogy ma reggel az ország nyugati felén helyenként a fagypont fölé emelkedett és keleten is nagyobb részt csak -5 C° körül van; a maximum Fiumében 15 C° és a minimum Késmárkon, Egerben, meg Botfalun -13 C° volt.

Prognózis a következő 24 órára:

Változékony, enyhe idő várható élénk szelekkel és sok helyütt csapadékkal.

Table with columns: Allomás, Légnemzés mm, A hőmérséklet Celsiusus szerint, Szélirány és erő, Felhőzet, Csapadék mm, Hőmérséklet max. min.

VIZÁLLÁS.

Table with columns: Danas, Ehárding, Passau, Linz, Bécs, Pozsony, Komárom, Budapest, Paks, Mohács, Gombos, Uvidék, Pancsova, Orsova, Morvafalu, Zsolna, Trencsón, Szered, Szt. Góthárd, Sárvár, Győr, Varsád, Zákány, Harscs, Ezerék, Szamos, Décs, Szalmár, Kesznya, N.-Majtény, Latorca, Munkács, Laborca, Homonna, Ung, Peregcsy, Tisza, M.-Sziget, Tokaháza, V.-Namény, Tokaj, Tiszafüred, Szolnok, Csongrád, Szeged, T.-Rocsa, Tittel, Ondava, Hód, Tapoly, Bártfa, Rodroz, Ladmócs, Sald, H.-Németh, Herettyó, B.-Üfalu, Kőrös, Csicsa, N.-Várád, Belényes, Tenke, Gurahone, Horosjenó, Békás, Gyoma, Gy.-Fehérvár, Branyicska, Boborain, Árad, Makó, K.-Kostály, Kiszlót, Temesvár, Beckerek, Tomes, Béga.

Kivonat a hivatalos lapból.

Január 26.

Kinevezések. A pénzügyminisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök Farkas Károly győri pénzügyi számtisztet, jelenlegi állomáshelyén való meghagyással, végleges minőségű pénzügyi számellenőrré, az öblöbi m. kir. adóhivatalhoz Spiriza Ferenc löcsei adótitstet adóhivatali segéddé, Mészáros László végzett joghallgató, okleveles bányamérnököt bányahatósági fogalmazó-gyakornokká, a nyiregyházi m. kir. adóhivatalhoz Györgyi Sándor balassagyarmati adóhivatali gyakornokot adótitstté ideiglenes minőségben; a vallás- és közoktatásügyi miniszter özv. Debreczenyné Buttky Aranka okl. tanítónőt az alpestesi állami elemi népiskolához rendes tanítónővé, Uénics Mátyás okleveles tanítót a jánosvágási állami elemi népiskolához rendes tanítónővé; a debreczeni kir. itélőtábla elnöke ifj. Schrek Sándor máramarosszigeti kir. járásbírósi díjtalan joggyakornokot segélydíjas joggyakornokká, Lányi Sándor kocserdi lakos, végzett joghallgatót a debreczeni kir. itélőtábla kerületébe ideiglenes minőségű díjtalan joggyakornokká nevezte ki.

Áthelyezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Borsföldi Eszter alpestesi állami elemi iskolai tanítót a királybányatapolcai állami elemi iskolához; a pozsonyi kir. főügyész Fekacs Lajos nyitrai kir. törvényszéki fogházormestert az aranyosmaróti kir. törvényszéki fogházba helyezte át.

Megerősítés. A földmivvelésügyi miniszter dr. Fejér József mezőhegyesi ménésintézeti orvost állásában véglegesen megerősítette.

Pályázatok. Postai ügynöki állásra Zágura községben (Besztereczenaszód-megye) február 28-ig; a trencséni járásbírósnágnál irnoki állásra 4 hét alatt lehet beadni a pályázatokat.

Felelős szerkesztő: PURJESZ LAJOS.

Kiadótulajdonos

A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság.

Igazgató: ERDŐS ARMAND

Kedvező alkalmi vétel. Teljes menyasszonyi bútorkelengye.

BUTOR

Tisztelettel értesítjük a m. t. bútorvevő közönséget, hogy az 1907. évről visszamaradt összes hálószoba-, ebédlő-, szalon- és uriszobaberendezések, mahagoni-, palisander-, oseresnyv- és diófaból eredeti modell-darabok a legelőkelőbb asztalos mestereinktől készítve, mai naptól rövid ideig

mélyen leszállított árban eladatnak

Következő árakban adunk el készpénzfizetés mellett: Egy ebédlő teljes keményfából valódi márvánnyal és finom tükörrel a mosdóhoz, 150 forinttól feljebb. Ebédlő, mely áll 1 kredencz, 1 ebédlőasztal, 1 ebédlődivány és 6 székből 160 forinttól feljebb. Teljes szalonberendezés 150 forinttól feljebb, ugyszintén egyes szkevények ágycak, éjeliszkevények, asztalok, íróasztalok, diványok és ottomanok stb.

Varga Mihály és Társai magyar bútor- ipar-társaság. Budapest, IV., Koronaherczeg-utca 2., I em. Kigyó-tér sarkán.

Ezen specialista legjobban ajánlható szerlelt gazda tapasztalatai alapján, melyeket a kórház huzgyszervi és bujakóros osztályán való működése alatt számos éven át szerzett.

Dr. FABINYI

speczialista nemi bajokban emeritált kórházi orvos gyorsan és alaposan gyógyít bármely régi és makac

nemi betegségét

(hugycsőfolyást ebeket, syphillist stb.) Impotentiát (férfiui gyengeség mégidősebbeknél is meglepő eredménnyel, a rendes foglalkozás megzavarása nélkül.)

Biztos siker folytán a honorarium utólag is fizethető. Levelekre díjtalanul válasz. Kívánatra gyógyszerék. Bendeles: d. e. 9-3-ig és este 6-8-ig.

Budapesten, Rákóczi-ut 8/A. szám. (A Pannónia szállóval szemben.) Áltató ház. — Bejárat a lépcsőnél. — Kívön városzobák.

SZÍNHÁZAK

Kedden 1908. január 28-án

Nemzeti színház

Orök küzdelem. Színmű 3 felvonásban. Irtá Ferenczy Ferencz. Személyek

Báró Apor Tibor Ödý Cs. Alszegi Blanka, neje Cs. Alszegi Gróf Hódory Vilma Vízvári M. Gróf Tatar Ervin Gál Gróf Willonstein Rákosi Sz. Özv. Sándoryné Helvay L. Gróf Sándory Nádai Gróf Bernstetev Nagy I. Molnár István Mihályfi Zimazky Dorzó Adám Abonyi Jóska Paulay Kezdeté fél 8 órakor

II. Kir. Operaház

TANNHAUSER. és a wartburgi dalnok verseny. Regényes opera 3 felvonásban Szévegét és zenéjét írta Wagner Richard. Fordította id. Ábrány Kornél. Személyek

Hormann Venczel Erzsébet unokahuga Vasquesné Tannhäuser Anthes Wolfram Takács Weller Dóri Bitterolf Szemere Heinek Fickler Reimar Kárpáti Venusz Kincor Pásztorfi Payer Kezdeté 7 órakor

Várszínház

Zárva

Népszínház-Operá

Parasztbecsület. Zenedráma, írták Varga drámája utáa E. és G. Monleone. Fordította Váradi Sándor. Személyek

Tarsidó Orszáky Sanjizza Ney L. Lola Halmágyi A. Alfio Székely Nunzia Székely A. A fuváros Várkonyi Ezt követi:

Tündérlak Magyarhonban

Népszínmű dalokkal 3 felvonásban. Irtá: Szentpéteri Zsigmond Gróf Várházi Lubinszky Lajos Pazmán Ferencz Szabó Lóra Tallián A. Eitel Abelovszky Gyuri Székely Marcsa Blaha L. Adám Abonyi Eva Kósz R. Öreg bíró Kúty Kezdeté 8 órakor

Vígyszínház

BACCARAT. Színmű 3 felvonásban. Irtá Bernstein Henri. Fordította Góth Sándor. Személyek

Lebourg Charles Hegedűs Izabella, felesége Kisa J. Heléne, leányuk Kertész E. De Brochebi A. gr. Tapolczai De Chacatoy H. Góth De La Viellerde Balassa Lebourg Amédée Fenyvessal Bragolin, ékszerész Szerémi Doullouco marquis Harasztli Kezdeté fél 8 órakor

A fő- és székváros legújabb és legmodernebbül berendezett szállodája a

Meteor-szálloda BUDAPEST

VII., Erzsébet-körut 6. 120 szobával.

Rendes Szidor tulajdonos.

Varieté-Színház

szelött: Nemzetközi Orfeum. BUDAPEST, VIII., Rákóczi-ut 63. szám.

Socurs Blanche kombinált trambolin jelenet. HARRY HOPKINS világbéke egy kétszerben

2 Orenses, komikus akrobaták. Ujj Varázspolka Ujj Vigjelenetek. Irtá: Erdélyi Emil. Éjjeli 12 órától, reggeli 5 óráig

zene és tánc.

Hegedűs Gyula elsőrendű cigányzenekara hangversenyez. Vasár és ünneppapokon délután fél 4 órakor délutáni előadás mérsékelt helyárral.

Olcsó írógépek.

Néhány használt Remington, Vost, Underwood stbbi kifogástalan állapotban, olcsón eladó. Gereben, Kristóf-tér 2.

A jövő házi zenéje a HARMONIUM.

meri már most is a legelőkelőbb körök szívesen megvásárolják. Ahol Zongora van, ott csak akkor teljes a Harmonia, ha vele szemben egy Harmonium van. A Harmoniumok legelőkelőbbje az AEOL-HARMONIUM melynek egyedül képviselője az előnyös és szilárd készítésű A. H. Reményi Mihály cég m. kir. zenekadémi házi hangszer-készítője nyerte el. Ne verjen tehát Harmoniumot, míg REMENYI legújabb képes Harmonium árjegyzékét át nem olvasta, mely ingyen és postaköltséggel küldeték Budapestre, VI., Király-utca 58. szám.

Iskolák, dalárdák, kápolnák és templomok ózaro különösen alkalmasak az Aeol-Harmoniumok, mert azok hangja teljesen olyan, mint az Organé és azt teljes en pótolja. Javítások szakosított mérnökök árkon. Zongorák, Pianók, újk és átjászottak 150 fűtől fűjebb minden árban. Kétféle levelek megtekinthetőek. Telefon 87-84

Telefon 11-21.

Helyiségváltozás miatt

NEUMAYER FÜLÖP

Bpest, V., Váci-körut 2. és 4. sz. Arukészletét rendkívül előnyösen árusítja ki.

Tetemes ármérséklés: szőnyegek, függönyök, átvettők, ág- és asztalterítők butorszövetek és matracos oslva-tokban, továbbá minden szak-... mába vágó cikkekben. Az üzlet

Dedk Ferencz-tér 1. sz. alá helyeztetik át.

Telefon 11-21.

FÖVÁROSI ORFEUM

WALDMANN IMRE igazgató. VI., Nagymező-u. 17

Ma és még csak néhány napig

Meneteket, H. Lamore, V. Wegner Ch. Dieck és a remek januári műsor.

Az előadás kezdete 8 órakor. Jegyelövétel: 10-1 és 3-6 óráig.

A télikerthben reggel 5 óráig VÖRÖS ELEK cigányzenekara hangversenyez.

Veszek zálogcédulákat

alkalozított briliánsokat, aranyat, ezüstöt, gyöngyöket és ékszereket a legmagasabb összegig költségmentesen kiváltak és teljes értéküket kifizetem

DEUTSCH ALFRED ÉKSZERKERESKEDŐ BUDAPEST, Király-utca 34. Petöfi-utca sarok

ROZSATEJ kitűnő teint-ápolószer 2 K balzsamszappan hozzá -60 OSAN kitűnő fog-ápoló szájviz 1 K 78 fill Fogpor -88 K. TANNINGENE legjobb hajfestőszer 5 kor. ANTON L. CZERNY, WIEN, XVIII., Carl Ludwigstr. 6. I., Wallfischgasse. Raktár: gyógyszerárakban, parfümeriákban stb.

HÁZTARTÁS

Kürthy Emilné lapja, a magyar gazdasszonyok nélkülözhetetlen közlönye 1908. januárban kezdi meg XIV. évfolyamát. Mintegy 100 rovata a külső és belső háztartás minden ágára kiterjed. Évenként ezernél több konyharecept.

Előfizetési ára: Negyedévre 3 kor. Félévre 6 kor. 1 évre 12 kor.

Kiadóhivatal: Budapest, VIII., József-körut 31B. Tetsék mutatványezámot kérni.

Hol kell Erényi-Ichtiol-Salicilt használni?

- 1. Ahol a viszketegségi bőrbaj ellen nem lehet találni más megbízható szert.
2. Ahol a sömörös viszketegségtől nem tudnak megszabadulni.
3. Ahol a sebek vagy kisebesedések sok bajt és kellemetlenséget okoznak.
4. Ahol az aranyeres fájdalmak napirenden vannak.
5. Ahol végbél-bántalmak óriási fájdalmakat okoznak.
6. Ahol az excema gyakran mutatkozik.
7. Ahol a feldörzsölés és kisebesedés égetési fájdalmakat okoz.
8. Ahol a test bármely része vagy a lábak izzadnak.
9. Ahol a viszkető fájdalmak jelentkeznek.
10. Ahol az ótvar nem volt eddig gyógyítható teljesen.

Az eredeti „Erényi-Ichtiol-Salicil” 3 koronás dobozokban csak a kizárólagos készítőnél kapható:

Erényi Béla DIANA-gyógyszertára Budapest, Károly-körut 5.

(Postai megrendelések utánvétel mellett aznap szállíttatnak.)

Több mint egy millió köszönőlevél készült be a világ minden részéből.

lapból.

m vezetésével y győri pénz- én való meg- yi szemellen- pirítza Ferencz ésáros László rnököt banya- viregyházi m. alassagyarmati egílenes mino- miszter özv. nitónót az al- les tanítónév, svágási állami debreczeni kir. aramarosszigeti kot segélydíjas lakos, végzett bla kerületbe kornokká ne-

tásügyi minisz- emi iskolai ta- emi iskolához: os nyitrai kir. nyosmaróti kir.

iszter dr. Fejér vost állásában

Zágra község- 28-ig; a tren- hét alatt lehet

s.

nyársaság. AND

nyil bu.orkelengye.

OR

vő közönséget, zes hálószoba, ek, mahagóni- redeti modell- einktől készítve,

eladatnak

zfizetés mellett: márvánnyal és rintól feljebb. sztal, 1 ebédő- bb. Teljes sza- gyszintén egyes talak, íróasztal- sib.

magyar butor- ipar-társaság, oza 2., 1 em.

szertelelt gazda ház hágyiszervi se alatt számos

NYI

kban rvos régi és makac

seget

hilit stb.) gyengeség nyel, a rendes ékül.

le fizethet. győgszerek. ste 6-8-ig. B/A. szám.

ban) n városokk.

SZÍNHÁZAK
Kedden, 1908 január 28 án

Király színház
Varázskeringő
Operett 3 felvonásban. Irják Dörzsmann és Jacobsohn. Fordította Mérol Adolt. Zenéjét szerelte Strauss Oszkár.
XIII. Joahim Nemeth
Lóthár Fapir
Helénus Petrasz S.
Niki Ráthonyi
Gusztáv Csapó
Friderika Orley G.
Franczi Otyó G.
Vendolin mintstler Szabó
Sigismund inkáj Sáfány
Kezdeté 8 órakor

Magyar színház
GRETCHEN.
Tréfa 3 felvonásban. Ista Dawis és Lapechütz. Fordította Hajó sándor.
Von der Plaim gróf Lőránt I.
Dr. Schwegebmann Forrai R.
Moskós P. Tarnoki G.
Reinagó Tarnay
Mili Hajós M.
Tilda Harmos L.
Grete Gloom Mészáros G.
O fonsége Kacsóh F.
Krausz Csorba
Von Strehle Hóthay
Könni Nemeth I.
Rins, polgármester Baross
Tobisch Kármendi
Niemann Rátkay
Kezdeté 8 fél órakor

Uránia színház
Az éjjeli nap országa.
Kezdeté 8 órakor

BUDAPESTI Cabaret Terezkörút 28
BONBONNIERE. Telefon 52-88
A nagyszerű januári műsor

UTOLSO ESTEI
Négy kis színdarabbal négy színpadi tréfával és 25 cabaret-számmal. Fellépnek: Nagy Endre, László Rózi, Fereny Károly, Balogh Sóska, Fabián Kornélia, Kepi Jolán, Huszár, Sajó, Máhr, Gabányi, Kováry.
Jegyek: Bárd-nál, Kossuth Lajos-utca és Andrássy-út, Zipszer-nél Andrássy-út 4. s a Cabaret pénztáránál, Terezkörút 28.

FOLIES CAPRICE.
RÉVAY-UTCZA 18.
Igazgatók: LEITNER és KELETI. Rendező: ROTT SÁNDOR

Az előadás kezdete 1/9 órakor.
1/10 órakor: Ma Ujdonság!
„A házibarát”
Bohózat írta: Nemó. Rendező: Werner Manó.
„Kirándulás a szabadba”
(Cabaret) előadja a Folies Caprice egész személyzete.
Rendezik: Rott Sándor és Geiger J. balettmester.
Végül **Was Männer tesselt?** 11 órakor
Bohózat írta: Satyr. Rendező: Trebitsch Sándor.
Happali pénztár 9-11-ig és déltán 3-6 óráig
Az 1-ső emeleti **Casino de Parisban** reggel 5 óráig zene és tánc.

FRANÇOIS TRANSYLVANIA SEC

TATRA-MULATÓ
VII. KIRÁLY-UTCZA 77.
Igazgatóság: WABITS és GRUNER.
Rövid venoégjátéka

Dr. Hegedüs József
az angyalföldi tébolyda volt orvosának a
PARALITIKUS
Pozsen Bernát
cizimú jelenetben. — Első fellépte
aktuális humoristának saját tulajdon műsorával. — Naponta fellép még 20 elsőrendű attrakciós szám.
!! Grand Revue de Etolles!!
Pénztárnyitás 5 órakor. Kezdeté 8 órakor.
Telefon 15-10.

Jól lát?
Ha nem, akkor forduljon bizalommal
HATSCHKE optikushoz, csak Károly-körút 6. sz. ahol szemüvegek és látócsövek is legelőcsöbten kaphatók ingyen árjegyzék bérmentve.

Benoid-gáz
Élítő készülékek és motorgenerátorok
A legújabb kor nagyfontosságú találmánya, egyformán alkalmazható világításra, fűtésre és erőátvitelre. Kisebb telepek létesítésére ép oly alkalmas, mint az acetylen, csak hogy ennek robbanó veszélye, bűze és más kellemetlenségei nélkül. Bárhol (hatósági engedély nélkül) felállíthatók és bárki által kezelhetők — Generator-készülékek, nagy világításra, mint erőátviteli célokra többféle nagyságban készülnek.
Magyar Benoid-gáz Részv.-társ. Arad.
Raktár és iroda:
Budapest, VI., Andrássy-út 17. szám.

A GYERMEKI ELME ÉP ÉS RENDELLENES MŰKÖDÉSE, EGÉSZSÉGTANA ÉS VÉDELME
Ujdonság! Most jelent meg!
PEDAGÓGUSOK, ORVOSOK, JOGÁSZOK ÉS A MŰVELT KÖZÖNSÉG SZÁMÁRA
Irtta: Dr. Ranschburg Pál.
ARA 6 KOR. Második, lényegesen bővített és átdolgozott kiadás 2 melléklettel és 39 szöveggel.
ARA 6 KOR.
Megrendelhető a kiadó ATHENAEUM részv.-társ.-nál (Budapest, Rákóczi-út 54.) és az összes hazai könyvkereskedésekben.

Fagy-Hó-Szél
nagy ellenségei az arcbőrnek. Ez ellen a legbiztosabb és leghatásosabb óvszer a **Rogátsy-féle Magyar-Pipere-Borax.**
Allandóan használva az arc és kéz a legdurvább időjárásnak is ellentáll; a testbőrt puhán, üdén és tisztán megtartja.
A Rogátsy-féle **MAGYAR PIPERE-BORAX** eltüntet szepelot, pörsonyt, atkát mitesszert patanást, májfoltot, a ráncos bőrt bársonysimává, a vörös vagy napbarnított bőrt fehérré teszi.
* Gyermekápolásnál, fűrdőzésnél nélkülözhetetlen *
Kütnő hatással bír szemgyulladásnál, valamint for- és szájalpolásnál. Mosás és vasalásnál a ruhát hófehérre és tükörsimává teszi, a nélkül, hogy a ruhának ártana.
Ara 30 és 75 fillér. Vidékre 10 nagy doboz bérmentve.
Rogátsy-féle magyar pipere-borax-krém K 1—.
Rogátsy-féle magyar pipere-borax-szappan K—30.
Kapható minden gyógyszerertában, drogériában és jobb fűszerüzletben. — Csak dobozban, nem kimérve
Egyedüli készítője **Rogátsy Kálmán** drogéria Bpest, Rákóczi-út 10.
Figyeljünk a ROGATSY névre.

CIMBALMOK,
A legújabb szabadalmazott acél belső szerkezetű, melynek hangja, hangtartása rendkívül jónak bizonyult, részletfizetésre is legmesszebbmenő jótállással kaphatók. Fonogramok, gramofonok, hegedűk, fuvolák, citerák, okarinák stb. olyan legjobbakkal, kitüntetve elismert jó munkákkal.
Arjegyzéket ingyen küld,
Mogyoróssy Gyula
m. kir. szabadalmazott hangszergyáros
Budapest, VIII., Rákóczi-út 7
Telefon 58-20.

Nyilatkozat. A Csillaghegyi forrásvíz
bakteriológiai szempontból tisztának és kifogástalan nak minősítendő.
Dr. Preisz Hugó
a m. kir. állami bakteriológiai intézet vezetője.
A Csillaghegyi forrásvíz központi irodája Bpest, III., Bécsi-út 94. Telefon 77-98.

Nászajándékok
jubileumra díszításvak, svéd-
eszközök, műipari cikkek
részletfizetésre
is kaphatók jutányos áron
POLGÁR KÁLMÁN
műfóras ékszertelepen
Budapest, Erzsébet-körút 29. l. em.
Arjegyzék 2000 rajzzal ingyen és bérmentve.

HFTI MŰSOR.

Január—Február	Nemzeti Színház	M. kir. Operaház	Vígjáték	Király-Színház	Nepszínház (Víg-Opera)	Herceg színház	Vár Színház	Oránia színház
29 Szerda	A vetélytárs	—	Az ördög	Varázskeringő	Tundérszerelm	Hercegek iskolája	—	Spanyolország
30 Csütörtök	Az ember tragédiája	Sevillai borbély	Az órnagy ur	Varázskeringő	Piros bugyellaris	Hercegek iskolája	—	A szerelem története
31 Péntek	A boszorkány	—	Sámson	Varázskeringő	Cziganybaró	Gretchen	—	A szerelem története
1 Szombat	Annuska	Tosca	Sámson	Varázskeringő	Cziganybaró	A csaszka katonái	—	—
2 Vasárnap	Nap masszony Az órok kuzma lem előtt	Faust	Faust	Víg-özvegy	Cziganok	Cziganybaró	—	A szerelem története
	este		Sámson	Varázskeringő	Balkirálynő	A csaszka katonái	—	—

E hirdetés rovataban minden szö... egyszerű beiktatása közönséges... betűkből 4 fillérrel, kompakt... betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetés rovataban minden szö... egyszerű beiktatása közönséges... betűkből 4 fillérrel, kompakt... betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

Pénzszekrények

használtak és újak, rendkívül olcsó áron kaphatók a budapesti pénzszekrény raktárban. Budapest, V. Bálvány-utca 67C. 286

Vadászfegyver

örökségből származó gyűjtemény, potom áron egyenként is eladó. Modern Toplewer kulcsu 18 ftt. Grener záru angol lakatu visszaurgő kakasú 25 ftt. Ontólő és töltényvető sörétes Winchester 35 ftt. Több szép Hammerles és Drilling feltűző olcsó áron. Ismétlőpisztolyok és revolverek közöttük velodolgyhammerles és Brauning is ugyszintén fényképező gépek alkalmi vételárban. Radó, Egyetem tér 5E.

Régi ezüsttárgyakat

és zálogcédulákat veszek és eladok mindenemű arany- és ékszerárut, ugy-mint régiségeket, drágakövet, arany- és ezüst-órákat, lánczokat, gyűrűket, ezüst-éveszközöket. Kérjen árjegyzéket ingyen. Fuchs Dávid utóda Budapest, IV., Váci-utca 18, I. emelet. 26764

Izlésezen

butorozott különbejáratu utcai szoba egy vagy két intelligens ur részére fűrdő használati azonnal kiadó. Csepregi-utca 2. szám, I. emelet 9 ajtó.

Egy

rövid modern zongora majdnem új és egy néhány olajfestmény eladó Rottenbiller-u. 19. földszint 3.

Csemegezőlőt

fagymentesen csomagolva, 5 kilónként 5 koronáért, leginomabb táblaalmát 4 koronáért, mézédés narancsot 3 koronáért szállít Röttmann Hermin Kiskunhalasán. 27850

Tea

elsőrendű Hoyone és Assam keverék 14 kiló 3.20 korone, nagyobb vételnél engedmény, Veinek, Kelenföld. 27948

Asztalosok

új jövedelmi forrását leíró képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küld a „Kegyelet” szerkesztősége Budapest, Nagymező-utca. E. 46. 27903. B

Lengyelül

sikeresen tanít társalgási és nyelvtani uton gyakorolt lengyel tanító. Ugy-szintén ügyvédi és kereskedelmi munkák fordítását is elvállalja. Király-utca 54., III. 21.

100.000

korona tőkével rendelkező házgondnoki, vagy egyéb bizalmi megbízatást elvállal. Czím a kiadóban.

Lakást,

bérlhelyiséget, üzletet akar venni, akkor csak Gresham-palotába „Huszárhoz” kell menni. Telefon 81-08 Lakást, Elsőrangú ajánlatok Teljes garancia, Válaszbélyeg. Minden bérlhelyiség naponta nyilvántartva.

11 Egyesületek figyelmébe 11

ZASZLÓKAT

készít művészes kivitelben, rajzokkal díjmentesen szolgál:

HERZ EMMA

BUDAPEST Deák Ferenc-utca 17.

Jogi,

politikai szigorlatokra, alap- és államvizsgákra (egyetárságokból is) Kolozsvárra, Budapestre ugyszintén Államszámvevőtanai államvizsgára teljes sikerrel gyorsan, olcsón előkészíti. Jogi szeminárium, Budapest VI., Rózsa-u. 44. III. 8.

Butor

új és használt beraktározásból visszamaradt, csillárok, lámpák, irodaibe-bendezés, pénzszekrények bámulatos olcsón eladók. Beraktározási vállalat tulajdonos Landsman Sámuel Központi városház épület Gerlóczy-utca 2. raktár 10-11-12.

Azczelsodrony-

égybetétek a legjobb kivitelben kaphatók, fake-rettel 3.50 ftt, vaskerettel 5.50 ftt és feljebb. Helzer és Isa sodronykerítés- és ágybetét-gyárában. Nép-színház-utca 1. sz. Az Apolló színház épületében. 27910

Magán építő iparos

iskola előkészít építő, kőműves és kőfaragó vizsgához biztos sikerrel. Szerény díjazás mellett elfogad tervek készítését, felülvizsgálatokat és statisztikai számításokat, Vági Iózsef műépítész igazgató, Budapest, VII. ker., Baross-tér 17. 27225

Nem kell

már semmire futár, gyorsan szerez mindent „Huszár” Budapest, Mérleg-u. 2. Telefon 81-08 Lakást, lépcsőházi szobát, házat, telket, üzemhelyiséget, állás- Válaszbélyeg. Elsőrangú ajánlatok, Teljes garancia. Minden bérlhelyiség, ingatlan naponta nyilvántartva.

STENOGRAFIA

Ha életpályáján boldogulni akar, tanuljon gyorsírást, gépirást, könyvvitelt, német nyelvet a Stenografia országos Gabelberger gyorsíró- és gépiro iskolában. Sokszorosító tanfolyamok, copying office. Biztos állásbiztosítás. V. Váci körút 33

Rekedtség

biztos és kellemes orvos-sága a Réthy-féle czukorka, 60 fillérért minde-műt kapható 721k

Egy hordó

66 hectóliter

Egy hordó

18 hectóliter

1906. évi öbor, Bihar-dó-szezen eladó. Ertekezni Jéhet Debreczenben, Tóth Iózsef Szentanna 32. 27932

Gyorsírás (Gabelberger)

Gereben

gyorsíró nőiskolája kiképzés után állást garantál. Németül tudóknak tandíjke-d-vezmény. Irógépek-tatásnövendékeknek díjmentes. Kristóf-tér 2. szám.

Zálogcédulákat,

brilliantokat, aranyat, ezüstöt, gyöngyöket és ékszeröket legmagasabb árban veszek. Brillantokért többet fizetek, mint utjonnan kerültek. SCHILLER IZIDOR, Sip-utca 8. 26316

Magánkutató iroda

Rákóczi-ut 75. Kényes megbízatásokat, megfigyeléseket, nyomozásokat elvállal ugy magán, mint családi ügyekben. Kossa-Magyar Gyéza. Telefon 67-47. 26703

Lakást,

üzlethelyiséget akar kiadni, vagy kivenni, akkor csak Huszárhoz kell menni Budapest, V. Mérleg-u. 2. Telefon 81-08. Teljes garancia, első rangú ajánlatok. Minden bérlhelyiség és ingatlan nyilvántartva.

Ranári malorak

kiköpztet előnökeknek darabját 6-8 ftt. Tenyész-nőszényeket 1 forintjával feljöltség mellett szállít

STERN Csongrádról.

27842

Építkezéseket!

Gyárak lakóházak tervezését, felépítését, átalakítását bárhol előnyösen elvállalja, tehermentes fel-veket törlesztésre felépíti. Építési tanácsokkal szolgál Borsodnyépetésűl roda Bpest, Rákóczi-ut 71. 782

Kolozsvári

jogtudományi és állam-tudományi szigorla-tokra, államvizsgákra és alapvizsgákra igen alaposan és lelkiismeretesen készítünk elő a legrovidebb idő alatt kiprobált módszerünkkel, igen szerény díjazásért. A vizsga sikerét biztosítja 6 év óta fennálló és kiváló eredményeket produkáló intézetünk. Változófóhól speciális tanfolyam, melyre korlátolt számban ves-zünk fel hallgatókat. Csakis utólagos vizsga sikere utáni igen oke-kely díjazás-al. Levél-beli érdeklődésekre ki-merítően válaszol Dr. Erös Vilmos, Kolozs-vár, Magyar-u. 2.

Veresáfonyabefőt

BARTAFÉLE, 5 kilós postakosárúveg 6.- kö rona FELEA, KON-ZERVGYÁR Felka, Szep-esm. 26972

Fénykép-készítéket objektívét vesz, elad, cserél. H. Appolo lemeznek egyedül-elárultó helye.

HATSHEK EMIL

Andrássy-ut 13., Bókja: Erzsébet-körút 33. Alapított 1877. Sokkal olcsóbb, mint másfel-üzletbe.

Zálogcédulákat

veszek. Elzálogosított, brillansokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszeröket 100.000 kor. költségmentesen kivál-tok és teljes értéket ki-fizetem.

Singer Jakab

ékszerkereskedő BUDAPEST, Király-utca 91. szám. Izabella-utca sarkán

1000 családnak

azonnalra szerzett „Huszár” lakást, helyiséget, állást Budapest, Mérleg-u. 2. Telefon 81-08. Válaszbélyeg. Elsőrangú ajánlatok. Minden bérlhelyiség, ingatlan naponta nyilvántartva.

Parketagyár

Gyöngyösön ajánlja gyártmányait.

Polgári, gimnáziumi,

kereskedelmi, real, ma-gánvizsgálatra, gimnáziumi különbözetre és érettségire előkészít (hölgyeket is). Kerekes, Almássy-tér 16. sz. II. em. 18. sz. Válaszbélyegyet kérek. 25465

Alkalmi vétel.

Butorok, visszamaradt szö-syegek, kényserítő kör-ülmények miatt eladók: ma-hagoni hálószoba 180 ftt, íróasztal könyvszekrény-el, olajfestmények 2 ftt, nagy perzsaszőnyegek, lámpák, 3 águ villany 14 ftt. Árverési butoreladás. Dob-utca és Holló-utca sz-rokpinca. 26616

Ki a YES-OUI-SI

czímű lapot megrendeli, játszva minden megöröfítés nélkül és önállóan az

angol és francia

nyelveket alaposan megtanul-batja. Előfizetési ár negydedev-en-ként minden kiadásra 3 korona. Megrendeléseket elfogad és mu-tatványszámokat küld a kiadó-t hivatal. Budapest, Andrássy-u 97. szám.

Fenyőborovicska

(Juniperus) BARTA-féle, 3 liter K 7.50, 4 liter K 9.- bérlmentve. FELKAI KONZERVGYÁR Felka, Szepesm. 26973

Csemegealma

téli nemes fajlama és óriás birsalma postakosáránként 3 kor. 25 kiló ára 12 kor. Há-zilag főzött barackok lek-vár 2.40 kor. Kiltűző bir-salma-sajt 2 kor., Cukor-édes szilvák 1.40 K. kilója Fajhoroknak hecletitert-jét 50 koronáért szállítja Szabó Xil. Csongrád.

Ajtók ablakok,

VASREDŐNYÖK, VASRÁCSOK, kapuk használ-tak és újak ol-csón kaphatók

Lefkovits Jakabnál

Bpest, V. Csáky-utca 28. Korall-utca sark. Lipót körút közelében

Modern

urasági butorok

alkalmi vétele és eladása háló-, ebédlő-, szalon-, uriszoba és irodai teljes berendezések. Dus raktár szőnyegek, függönyök, teri-tők, csillárok, vas- és réz-butorokban.

GROSZ SÁNDOR és lársa

Budapest, Lízai Ferenc-tér 8. sz. eszlött Gyár-utca Telefon 14-09.

Polgári iskolai

reáliskolai, gimnáziumi, kereskedelmi, egyéves ön-kéntességre képesítő vizs-gákra, valamint mindenféle javító és pótló vizsgákra legrovidebb idő aiat a leg-jobb sikerrel előkészít „Tá-nár” Budapest, Thököly-ut 8. I. em. 3. ajtó. 26814

Ajtók és

ablakok

régi és új vasredőnyök teljes vasalással. Kapuvas-rácsosablak, kertkerítésök, keramitlapok, Kehlhelmi, lapok olcsón kaphatók

Kelemen Mór,

épület-bontás vállalkozónál Budapest, Nádor-u. 72-74. Vioék üzlet Sziret-ut 5.

Polgári árak!

Pontos kiszolgálás!!

Kitűnő szabás!

Videkre mintát küldök, nagyobb rendelésnél szo-mélyesen elmegek.

Zeliszka János

angol uri szabóterme BUDAPEST, Andrássy-ut 56. I. em.

Allandó választók a leg-dívatosabb angol és bel-földi szövetekből.

Mérnöki műszereket

vesz, elad, cserél, lejtme-rök, Planiméter, Teleskop, Goerz-Zeiss-Triäderstb.

HATSHEK EMIL

Andrássy-ut 13, Flókja: Erzsébet-körút 39

Urasági

butorokat,

szőnyegeket,

osillárokat

és legteljesebb berendezé-söket (gyárakat és üzle-eket is) veszek és eladok.

Nagy Zsigmond

VI, Lázár-utca 3 (a Váci-körút mellett).

Gyönyörű választék a leg-finomabb modern és stilszerű mat és fényezett mahagoni plisander vagy másfajta háló, ebédlő, uriszoba és szalonbutorokban. Rézhálószobák, börgaranturák és kárpitosfélékben Perzsa, smyrna és más sző-nyegokban és függönyökben, modern bronzcsillárokbaz gáz, villamos stb.-hez.

Saját gyártmányu

vas-és rézbutorok

Rézagy --- --- 45.- ftt Vaságy matracczal 8.50 Gyermekágy --- 11.50 Sodronyágy-betét 3.50 Vas- és rézbutorok gyári árban.

WEISZ LIPÓT

Király-utca 99. szám. TELEFON 57-01.

Urasági butor

Eladok és veszek; mahag-oni hálószobákat, ebéd-lőket, szalonokat, rézbu-torokat, zongorákat, perzsa és szmirna szőnyegeket, függönyöket, üveg- és bronzcsillárokat, petro-leum-lámpákat, bronzszob-rokat, olasz faragványokat, képeket, olajfestményeket, teljes lakberendezéseket, üzlet berendezéseket.

Nagy és Fia

Allandó nagy lakberendezési kiállítás I

IV, Sommelweiss-(Uj)Még-utca 21., kapubejárál. Az egész házban. Telefon 17-77.

Flóközlet nincs en-26618

KINEMATOGRAF. MINDEN SZAMAT FOGYALKOZIK. AMATŐRENYKÉPPEL. 30 ftt. és GRAMOFONNAL 60 ftt. BUDAPEST, BAROSS-59

Telt kebel.

Telt kebel két hónap alatt

Pilules Orientales

(keleti pilulák) által, az egyedül-liek által, melyek a mellet fejlesztek, szilárdít-ják, helyreállít-ják s a női mell-nek praézio-zus teletépet kölcsönöz, anélkül, hogy az egészszégek ártanának. Ga-antálva arzenikum-mentes

Orvosi kiválóságoktól ajánlv. Abszolút diszk-ozó. Egy doboz használati utatásáért franko 4.45 korona elzetes be-küldése vagy 6.75 korona után-vétel mellett.

I. RATIE gyógyszerész PARIS. Raktárak: Bécs, R. Pserhofer gyógyszerész, Singer-strasse 15 Budapest, Török József gyogy. szerész Király-utca 12.

BUTOR

árverésről, finom és egy-gzerű butor, hálószobák és garzon szobák Szalon bő-fofélék, gyönyörű tükör, diván, börszék, íróasztal, porzsaszőnyeg és egyes darabok; Földes B. VII, Kertész-utca 43. Király-utca sarkházban.

Szepsességi

csemegek

BARTA-féle veresáfonya befőtét, málna-, szá-mócza-, ostpkabogóvót, gomba- és huskonzer-veket, pástétomokat ajánl a FELKAI KON-ZERVGYÁR Felka, Szep-esmegya. Kérjen ár-jegyzéket.